

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Komitet Audytu MSWiA

Raport
z niezależnej walidacji
samooceny audytu wewnętrznego
w wybranych jednostkach
w dziale
administracji rządowej – sprawy wewnętrzne
w 2023 roku

DK-ZAW.9001.1.2023

Warszawa, listopad 2023 r.

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Podsumowanie wyników niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego.....	6
1.	Samocena audytu wewnętrznego	6
2.	Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego.....	7
III.	Raporty z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego	10
1.	Raport z niezależnej walidacji samooceny w Akademii Policji w Szczytnie.	11
2.	Raport z niezależnej walidacji samooceny w Akademii Pożarniczej.	27
3.	Raport z niezależnej walidacji samooceny w Komendzie Głównej Policji.....	40
4.	Raport z niezależnej walidacji samooceny w Komendzie Głównej Straży Granicznej.....	49
5.	Raport z niezależnej walidacji samooceny w Służbie Ochrony Państwa.....	62
6.	Raport z niezależnej walidacji samooceny w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców.....	73
7.	Raport z niezależnej walidacji samooceny w Zakładzie Emerytalno – Rentowym MSWiA 93	

I. Wstęp

Zgodnie z art. 289 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* do zadań Komitetu Audytu należy m.in. monitorowanie efektywności pracy audytu wewnętrznego, w tym przeglądanie wyników zewnętrznych i wewnętrznych ocen pracy audytu wewnętrznego.¹ Zadanie to Komitet Audytu MSWiA realizuje m.in. w formie przeglądu dokumentu zbiorczego zatytułowanego *Informacja o efektywności pracy komórek audytu wewnętrznego oraz o wewnętrznych i zewnętrznych ocenach pracy audytu wewnętrznego*.²

Postanowienia *Standardu nr 1312 - Oceny zewnętrzne* stwierdzają, że komórka audytu wewnętrznego powinna raz na pięć lat zostać poddana pełnej ocenie zewnętrznej w zakresie zgodności jej funkcjonowania z *Międzynarodowymi Standardami Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego*. Usługa rynkowa przeprowadzenia takiej oceny oznaczałaby jednak w skali całego działu sprawy wewnętrzne wydatkowanie środków finansowych w znacznej wysokości, co z uwagi na gospodarność wydatkowania środków publicznych Komitet Audytu MSWiA uznał za niewskazane. W związku z powyższym, w celu realizacji wymogów *Standardu nr 1312* Komitet Audytu zdecydował o realizacji wymogów ww. *Standardu* dotyczących oceny zewnętrznej w formie niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, co zgodnie z *Standardami* stanowi jedną z dwóch form oceny zewnętrznej.

Wymagania *Standardów* dotyczące kwalifikacji zespołu lub osoby przeprowadzającej niezależną walidację samooceny audytu wewnętrznego, stanowią cyt.: *wykwalifikowana osoba lub zespół oceniający posiadają kompetencje w dwóch obszarach: praktyce audytu wewnętrznego i procesie oceny zewnętrznej. Kompetencje mogą wynikać z połączenia doświadczenia i wiedzy teoretycznej. Doświadczenie zdobyte w organizacjach podobnych pod względem wielkości, złożoności, specyfiki i sektora lub branży jest cenniejsze niż doświadczenie zdobyte w innych organizacjach*.³ Tak więc zgodnie z decyzją Komitetu Audytu MSWiA do udziału w niezależnej walidacji dopuszczone mogły zostać tylko osoby, które spełniły dwa wymogi wynikające ze *Standardów*: doświadczenie zawodowe w audycie wewnętrznym oraz ukończone szkolenie z zakresu oceny jakości audytu wewnętrznego.

a) Niezależna walidacja samooceny w latach 2018 – 2022

W wyniku działań Komitetu Audytu MSWiA, które sformalizowane zostały w odpowiednich uchwałach⁴ zewnętrzna ocena audytu wewnętrznego przeprowadzona została w latach 2018 – 2022 łącznie w 18 jednostkach, które wykazane zostały w poniższej tabeli:

---

¹ Zadanie to wskazane zostało także § 2 pkt 7 regulaminu Komitetu Audytu dla działów administracji rządowej – administracja publiczna oraz sprawy wewnętrzne, kierowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, stanowiącego Załącznik do zarządzenia Nr 50 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie nadania regulaminu Komitetowi Audytu (Dz. Urz. Min. Spraw Wew. i Ad. z 2017 r., poz. 67).

² Przygotowywanego corocznie przez Zespół Audytu Wewnętrznego w MSWiA.

³ *Międzynarodowe Standardy Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego*.

⁴ m. in.: Uchwała Nr 6 Komitetu Audytu MSWiA z dnia 5 grudnia 2017 r. i Uchwała nr 5 Komitetu Audytu MSWiA z dnia 3 grudnia 2018r.

Tabela 1. Niezależna walidacja samooceny audytu w jednostkach w latach 2018 – 2022.

rok	lp.	jednostka
2018	1	Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA
	2	Komenda Główna Policji
	3	Komenda Główna Straży Granicznej
	4	Urząd do Spraw Cudzoziemców
	5	Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie
	6	Zakład Emerytalno - Rentowy MSWiA
2019	7	Centrum Obsługi Projektów Europejskich MSWiA
	8	Służba Ochrony Państwa
	9	SP ZOZ MSWiA w Białymstoku
	10	SP ZOZ MSWiA w Lublinie
	11	SP ZOZ MSWiA z Warmińsko - Mazurskim Centrum Onkologii w Olsztynie
2020	12	SP ZOZ MSWiA Poznaniu
	13	Centralny Szpital Kliniczny MSWiA w Warszawie
2021	14	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
	15	SP ZOZ MSWiA w Łodzi
	16	SP ZOZ MSWiA w Krakowie
	17	SP ZOZ MSWiA w Szczecinie
2022	18	SP ZOZ MSWiA w Bydgoszczy

Wyniki niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego z lat 2018 i 2019 podsumowane zostały w przyjętych przez Komitet Audytu MSWiA dwóch *Raportach z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w wybranych jednostkach administracji rządowej – sprawy wewnętrzne*.

Ponadto, w **2019 roku** przeprowadzona została niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w Oddziałach Straży Granicznej. Proces został zorganizowany przez Zespół Audytu Wewnętrznego KG SG i był wzorowany na niezależnej walidacji przeprowadzonej w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne w roku 2018 i z wykorzystaniem narzędzi wypracowanych przez Komitet Audytu MSWiA. **W rezultacie w roku 2019 w ośmiu Oddziałach Straży Granicznej przeprowadzona została ocena zewnętrzna.** Komenda Główna Straży Granicznej przesłała do Komitetu Audytu MSWiA wyrazy podziękowania za wyrażenie zgody na zastosowanie narzędzi niezależnej walidacji określonych Uchwałą Nr 6 Komitetu Audytu z dnia 5 grudnia 2017 r.

b) Niezależna walidacja samooceny w roku 2023

W roku 2023 miało pięć lat od pierwszych ocen, które przeprowadzone zostały w roku 2018. Jednocześnie organizacja kolejnej edycji ocen zewnętrznych wymagała zapewnienia zgodności z zapisami *Standardów*, które stawiają wymóg niezależności zespołu/osoby przeprowadzających walidację od organizacji, w której będą oceniali funkcję audytu. Zgodnie ze *Standardami: Niezależność osoby lub zespołu oceniającego oznacza, że nie występuje rzeczywisty lub domniemany konflikt interesów i osoby te nie są częścią, ani nie pozostają pod kontrolą organizacji, której audyt wewnętrzny jest oceniany. (...)*.

W celu zapewnienia niezależności walidatora od ocenianej jednostki, proces został tak zorganizowany aby wykluczyć sytuację „wzajemnego oceniania się audytorów” z tych samych jednostek, uwzględniając także rolę jaką audytorzy pełnili w latach poprzednich w ramach walidacji w innych jednostkach.

Ponadto, walidatorzy zobowiązani zostali do podpisania oświadczenia o nie występowaniu konfliktu interesów w stosunku do jednostki, której audyt wewnętrzny mieli walidować. Właściwość walidatorów, czyli wskazanie do której jednostki zostaną oni skierowani określona została uchwałą Komitetu Audytu MSWiA:⁵

- 1) w Akademii Pożarniczej⁶ – audytor wewnętrzny SOP;
- 2) w Akademii Policji w Szczytnie⁷ – audytor wewnętrzny SP ZOZ MSWiA w Krakowie;
- 3) w KGP – audytor Akademii Policji w Szczytnie;
- 4) w KG SG – audytor wewnętrzny COPE MSWiA;
- 5) w SOP – audytor wewnętrzny ZER MSWiA;
- 6) w UdSC – audytor wewnętrzny KG SG;
- 7) w ZER MSWiA – audytor wewnętrzny KG PSP.

W celu sprawnego przeprowadzenia procesu w roku 2023 Komitet Audytu MSWiA ustalił harmonogram niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego:

1. do dnia 31 marca 2023 r. – przeprowadzenie samooceny audytu wewnętrznego, z użyciem narzędzi określonych uchwałą Komitetu Audytu i sporządzenie *Raportu z samooceny*;
2. do dnia 30 kwietnia 2023 r. – uzgodnienie harmonogramu przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu w jednostce pomiędzy kierownikiem komórki audytu wewnętrznego a niezależnym walidatorem/zespołem walidującym;

---

⁵ Uchwała Nr 3 Komitetu Audytu MSWiA z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne.

⁶ W dniu podjęcia uchwały jednostka ta nosiła nazwę Szkoła Główna Służby Pożarniczej, od dnia 1 sierpnia 2023 r. przekształcona została w Akademię Pożarniczą.

⁷ W dniu podjęcia uchwały jednostka ta nosiła nazwę Wyższa Szkoła Policji, od dnia 1 sierpnia 2023 r. przekształcona została w Akademię Policji.

3. do dnia 30 września 2023 r. – przeprowadzenie niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostce i sporządzenie *Raportu z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego*;
4. do dnia 30 listopada 2023 r. – sporządzenie niniejszego *Raportu*.

Koordinacja całego procesu powierzona została Zespołowi Audytu Wewnętrznego w MSWiA, którego zadaniem było także przygotowanie niniejszego *Raportu* dla Komitetu Audytu MSWiA.

II. Podsumowanie wyników niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego

1. Samoocena audytu wewnętrznego

Zgodnie z metodologią przeprowadzania zewnętrznej oceny jakości audytu wewnętrznego, jej pierwszym etapem jest sporządzenie samooceny audytu obejmującej wszystkie aspekty funkcjonowania audytu wewnętrznego w jednostce. Samoocena sporządzona została przez kierowników komórek audytu wewnętrznego z wykorzystaniem jednolitego formularza określonego uchwałą Komitetu Audytu. Zagadnienia ujęte tabelą samooceny obejmowały całość zagadnień dotyczących funkcjonowania audytu wewnętrznego w jednostce, pod względem zgodności ze *Standardami* i *Kodeksem Etyki IIA* oraz wymogami określonymi dla działu administracji rządowej – sprawy wewnętrzne przez Komitet Audytu MSWiA.

Komitet Audytu MSWiA przyjął skalę ocen zgodną z Podręcznikiem Oceny Jakości Audytu Wewnętrznego wydanym przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA Polska). Oceny zostały dokonane w ramach trzystopniowej skali:

- „**Generalnie zgodne**” – oznacza, że audyt wewnętrzny w jednostce ma odpowiednią strukturę, zasady oraz funkcjonujące procedury, jak również procesy, w których są one stosowane zgodnie ze *Standardami* pod wszystkimi istotnymi względami.
- „**Częściowo zgodne**” – oznacza, że przy ocenie zauważono odchylenia od *Standardów*, ale braki te nie wykluczają, że audyt wewnętrzny wykonuje swoje obowiązki w sposób zadowalający.
- „**Niezgodne**” – oznacza braki lub niedociągnięcia w działalności audytu wewnętrznego, które są na tyle istotne, aby poważnie zaszkodzić lub uniemożliwić działalność audytu wewnętrznego w wykonywaniu obowiązków odpowiednio w całości lub w istotnych obszarach.

Po przeprowadzeniu samooceny, kierownicy komórek audytu wewnętrznego sporządzili *Raport z samooceny*, w którym przedstawiono: ogólną opinię co do zgodności funkcjonowania audytu wewnętrznego ze *Standardami*, a także najważniejsze informacje i wnioski płynące z samooceny.

Zbiorcze wyniki samooceny audytu wewnętrznego jednostek przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 2. Zbiorcze wyniki samooceny audytu wewnętrznego – *Opinia ogólna*.

Lp.	Jednostka	Generalnie Zgodne	Częściowo Zgodne	Niezgodne
1.	Akademia Policji w Szczytnie	✓		
2.	Akademia Pożarnicza	✓		
3.	Komenda Główna Policji	✓		
4.	Komenda Główna Straży Granicznej	✓		
5.	Służba Ochrony Państwa	✓		
6.	Urząd do Spraw Cudzoziemców	✓		
7.	Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA	✓		

2. Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego

Zgodnie z założeniami niezależnej walidacji, *Raporty z samooceny* przedstawione zostały niezależnym walidatorom. Głównym zadaniem niezależnych walidatorów była weryfikacja zapewnień i ocen przedstawionych w ww. *raportach*.

Zakres i metodyka niezależnej walidacji zostały częściowo określone w uchwale Komitetu Audytu MSWiA. Szczególny nacisk położono na zbadanie przez niezależnych walidatorów tych ocen zawartych w samoocenie, które dotyczyły zgodności ze *Standardami* oraz przepisami prawa. Wszystkie *Raporty z niezależnej walidacji* zawierają przedstawienie zastosowanej metodyki, na którą składało się porównanie formularza samooceny z dokumentacją źródłową komórki audytu wewnętrznego, pod względem potwierdzenia ocen zawartych w samoocenie. Niezależni walidatorzy badali dokumentację dotyczącą umiejscowienia komórki audytu wewnętrznego w strukturze jednostki a także dokumentację związaną z planowaniem rocznym, sprawozdawczością i realizacją wybranych zadań audytowych. Badano także zgodność praktyki funkcjonowania audytu wewnętrznego z wewnętrznymi procedurami. W niektórych przypadkach niezależni walidatorzy badali ponadto dokumentację związaną z rozliczaniem budżetu czasu komórki audytu wewnętrznego.

W wyniku przeprowadzonej niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, ogólna opinia walidatorów – z jednym wyjątkiem w przypadku Akademii Policji w Szczytnie – była tożsama z opinią wydaną na podstawie przeprowadzonej samooceny.

Porównanie opinii odnoszących się do zgodności ze *Standardami*, które zawarto w *Raportach z samooceny* z opiniami niezależnych walidatorów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Zbiorcze wyniki niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego – Ocena Niezależnego Walidatora, a opinia ogólna samooceny.

Lp.	Jednostka	Ocena Niezależnego Walidatora	opinia wg samooceny
1.	Akademia Policji w Szczytnie	CZ	GZ
2.	Akademia Pożarnicza	GZ	GZ
3.	Komenda Główna Policji	GZ	GZ
4.	Komenda Główna Straży Granicznej	GZ	GZ
5.	Służba Ochrony Państwa	GZ	GZ
6.	Urząd do Spraw Cudzoziemców	GZ	GZ
7.	Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA	GZ	GZ

Opinia ogólna niezależnej walidacji wystawiona została po wydaniu ocen dotyczących zgodności działalności audytu wewnętrznego dla poszczególnych *Standardów*.

Zgodnie z uchwałą Komitetu Audytu w *Raportach z niezależnej walidacji* przedstawiono także obserwacje i wynikające z nich zalecenia, które niezależni walidatorzy sformułowali w celu usprawnienia funkcjonowania audytu wewnętrznego w danej jednostce. Zalecenia dotyczyły konkretnych możliwości usprawnień w komórce audytu wewnętrznego jednostki.

Syntetyczne podsumowanie zaleceń z *Raportów z niezależnej walidacji* przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 4. Zbiorcze wyniki niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego – **Zalecenia niezależnych walidatorów.**

Lp.	Ogólna charakterystyka zaleceń	Jednostka
1.	<i>Przeprowadzanie ocen zewnętrznych audytu wewnętrznego co najmniej raz na 5 lat.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Akademia Pożarnicza
2.	<i>Zapewnienia praktycznego wdrożenia Programu Zapewnienia i Poprawy Jakości oraz wdrożenie prawidłowej sprawozdawczości dotyczącej PZPJ.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Akademia Policji w Szczytnie
3.	<i>Wdrożenie procedur w zakresie monitorowania oraz realizacja czynności sprawdzających</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Akademia Policji w Szczytnie
4.	<i>Aktualizacja procedur wewnętrznych.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Akademia Policji w Szczytnie • Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA

W dalszej części niniejszy raport składa się z *Raportów z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego* w jednostkach, w których została ona przeprowadzona w 2023 roku.

Opracowanie:

Zespół Audytu Wewnętrznego
 Departament Kontroli
 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

III. Raporty z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego

1. Raport z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Akademii Policji w Szczytnie.

**RAPORT
Z WALIDACJI SAMOOCENY
AUDYTU WEWNĘTRZNEGO
W
AKADEMII POLICJI W SZCZYTNIE**

Kraków, 18.08.2023

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

I.1. Opinia co do zgodności ze *Standardami*

Głównym przedmiotem oceny dokonanej przez Niezależnego Walidatora – mgr Magdalenę Kacprzyk – Audytora wewnętrznego SP ZOZ MSWiA w Krakowie było sprawdzenie zapewnień i ocen wyrażonych w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego* w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie (z dniem 01 sierpnia 2023 Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie zmieniła nazwę na Akademię Policji), z dnia 31 marca 2023 roku, sporządzonym przez Audytora Wewnętrznego, Pana mgr Józefa Górskiego.

Szczególny nacisk położono na zweryfikowanie tych ocen zawartych w samoocenie, które dotyczyły zgodności ze *Standardami*⁸ i przepisami prawa.

Według opinii Walidatora działalność audytu wewnętrznego jednostki jest:

- Generalnie zgodna
- Częściowo zgodna
- Niezgodna⁹

ze *Standardami*.

---

⁸ Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 28).

⁹ Na podstawie Podręcznika Oceny Jakości Wykonywania Audytu Wewnętrznego wydanego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA):

- „Generalnie zgodna” – tzn., że odpowiednie struktury, zasady i procedury działalności audytu wewnętrznego oraz procesy, w których są one zastosowane odpowiadają wymogom danego Standardu lub elementowi Kodeksu etyki. Dla sekcji i głównych kategorii oznacza, że istnieje generalna zgodność z większością poszczególnych Standardów lub elementów Kodeksu etyki i przynajmniej częściowa zgodność w stosunku do pozostałych indywidualnych Standardów w danej sekcji lub kategorii. Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągnięcia celów Standardów i Kodeksu etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia stosowania Standardów i Kodeksu etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągnięcia ich celów.

- „Częściowo zgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny podejmuje działania, aby osiągnąć zgodność z wymogami indywidualnych Standardów czy elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii, ale nie udaje mu się osiągnąć niektórych ważnych celów. Oznacza to znaczne/istotne możliwości poprawy efektywności stosowania Standardów i Kodeksu etyki lub też osiągnięcia zamierzonych celów. Niektóre niezgodności mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego i mogą skutkować rekomendacjami adresowanymi do kierownictwa jednostki. Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu etyki i/lub w zakresie osiągnięcia celów Standardów czy Kodeksu etyki.

- „Niezgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny nie jest świadomy działania niezgodnego ze Standardami oraz nie podejmuje działań, aby osiągnąć tę zgodność lub też nie osiąga wielu indywidualnych celów Standardów lub elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii. Niezgodności te mają silny negatywny wpływ na efektywność działania audytu wewnętrznego i przysparzanie wartości dodanej jednostce. Sytuacje te oznaczają istotne możliwości poprawy działania, włączając działania kierownictwa jednostki. Niezgodności te będą miały znaczący negatywny wpływ na funkcję i skuteczność działalności audytu wewnętrznego.

Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi *Standardami* przedstawiony został w *załączniku nr 1* do niniejszego raportu.

Ustalenia związane z wydaną opinią, w tym zidentyfikowane możliwości dalszych ulepszeń zawarto w dalszej części raportu, a sformułowane wnioski/zalecenia uwzględniają dotychczasową działalność audytu wewnętrznego.

I.2. Główne ustalenia oceny

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego zrealizowana w Akademii Policji w Szczytnie dostarczyła następujących informacji:

- Audyt wewnętrzny w Akademii Policji w Szczytnie prowadzi Audytor wewnętrzny, Pan mgr Józef Górski zatrudniony w ramach umowy o pracę od dnia 1 marca 2012 roku w wymiarze 1 etatu. Stanowisko Audytora wewnętrznego, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Jednostki, stanowi jednoosobowe stanowisko ds. audytu wewnętrznego.
- Usytuowanie Audytora Wewnętrznego w strukturze organizacyjnej jednostki jest właściwe - z zatwierdzonej, przez Komendanta – Rektora Akademii, Karty Audytu wynika, iż bezpośredni nadzór nad stanowiskiem Audytora Wewnętrznego sprawuje Komendant – Rektor Akademii Policji w Szczytnie. (§ 4, pkt 1 Karty Audytu Wewnętrznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie wprowadzonej Decyzją nr 170/2010 Komendanta – Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie).
- Kwestia podległości służbowej audytu, zadań i obowiązków została uregulowana w Karcie Audytu wewnętrznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (obecnie Akademia Policji w Szczytnie), jak i w Regulaminie Organizacyjnym Jednostki z dnia 5 października 2020 roku (wszedł w życie z dniem 12 października 2020 roku) oraz Karcie opisu stanowiska pracy. Ze wszystkich weryfikowanych dokumentów wynika, iż została zachowana właściwa podległość służbowa.
- Niezależny Walidator dokonał przeglądu dokumentu, jakim jest Karta opisu stanowiska pracy opracowana dla Audytora Wewnętrznego. Z dokumentacji kadrowej wynika, iż Audytor Wewnętrzny zapoznał się z tym dokumentem, o czym świadczy fakt, iż widnieje na nim własnoręcznie złożony przez Audytora Wewnętrznego podpis wraz z datą.
- Ostatnia ocena zewnętrzna jakości audytu w Akademii Policji w Szczytnie miała miejsce w 2018 roku, w związku z czym realizacja Standardu 1312 - Oceny zewnętrzne, nie budzi zastrzeżeń.
- Ostatnia samoocena audytu wewnętrznego, obejmująca działalność Audytu Wewnętrznego w Jednostce, dotyczy roku 2022 roku. Przedmiotowe działania zostały podjęte do realizacji z dniem 20 lutego 2020 roku, i zostały sfinalizowane 31 marca 2023 roku Raportem z samooceny audytu wewnętrznego.

- Audytor Wewnętrzny Akademii Policji w Szczytnie, Pan mgr Józef Górski posiada potwierdzenie kwalifikacji z zakresu prowadzenia audytu wewnętrznego (zaświadczenie Ministra Finansów Nr 1287/2004), które potwierdza, iż złożył On z wynikiem pozytywnym egzamin na Audytora wewnętrznego.
- Zgodnie z punktem III.8 Księgi Procedur Audytu Wewnętrznego, Audytor wewnętrzny realizuje zadanie audytowe na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komendanta – Rektora Akademii Policji w Szczytnie. Niezależny Walidator zweryfikował w tym zakresie następujące dokumenty, sygnowane numerami 7/1/2022 – upoważnienie nr 14/2022, 1/2/22, 1/1/20). Audytor wewnętrzny nie prowadzi odrębnego rejestru upoważnień. W Jednostce rejestr wszystkich
- upoważnień jest prowadzony przez Sekretariat Komendanta – Rektora Akademii Policji w Szczytnie.
- Roczny plan audytu wewnętrznego został opracowywany według wzoru, który stanowi załącznik nr 1 do Uchwały nr 2 Komitetu Audytu z dnia 23 września 2016 roku. Ponadto Audytor Wewnętrzny, sporządza dla potrzeb planowania rocznego analizę ryzyka, w której uwzględnia priorytety Komendanta – Rektora Akademii Policji w Szczytnie.
- Przy planowaniu rocznym, Audytor Wewnętrzny uwzględnia również Priorytety określone przez Komitet Audytu Wewnętrznego MSWiA (2 zadania zapewniające z 3 zaplanowanych na rok 2022 stanowiły priorytety KAW – „Ocena gospodarowania nieruchomościami jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami mieszkaniowymi” – zadanie sygnowane numerem 1/2022, a także zadanie zapewniające pod nazwą „Ocena funkcjonowania jednostki w obszarze przeciwdziałania korupcji (...)” sygnowane numerem 3/2022.
- Niezależny Walidator ustalił, iż planowanie roczne odbywa się w sposób terminowy. Plan audytu na rok 2022 został zatwierdzony przez Komendanta – Rektora Akademii Policji w Szczytnie w dniu 30 grudnia 2021 roku.
- Plan audytu na rok 2022 nie został poddany aktualizacji w związku ze zmieniającymi się priorytetami Kierownictwa Jednostki.
- Audytor Wewnętrzny nie prowadzi odrębnego dokumentu pn. Harmonogram czynności audytowych, stanowiącego ewidencję czasu przeznaczanego na realizację poszczególnych czynności audytowych.
- Wskaźnik efektywnego czasu audytu w roku 2022 wyniósł 71%. Audytor wewnętrzny Akademii Policji w Szczytnie, w związku z długotrwałą nieobecnością usprawiedliwioną zwolnieniem lekarskim, nie zrealizował 1 zadania zapewniającego i 1 czynności doradczych wynikających z planu audytu na rok 2022.
- Sprawozdanie z wykonania planu audytu, jest sporządzane w wymaganym terminie i każdorazowo zatwierdzone przez Komendanta – Rektora Akademii Policji w Szczytnie (30.01.2023 – data sporządzenia i zatwierdzenia).

- Ze sprawozdania z wykonania planu audytu wewnętrznego za rok 2022 wynika, iż Audytor Wewnętrzny zrealizował 3 zadania zapewniające, w tym jedno pod nazwą „Techniczne zabezpieczenia serwerowni, jako element Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji”, które nie zostało ujęte w planie audytu na rok 2022.
- Audytor Wewnętrzny w związku z długotrwałą nieobecnością, usprawiedliwioną zwolnieniem lekarskim, nie zrealizował planu w obszarze „Szkolenia i rozwój zawodowy”. W 2022 Audytor wewnętrzny nie uczestniczył w żadnym szkoleniu zewnętrznym. Niezależny Walidator uzyskał jednak racjonalne zapewnienie, iż Audytor wewnętrzny doskonalił swoją wiedzę i umiejętności poprzez samokształcenie.
- W Akademii Policji w Szczytnie, nie zostały w sposób formalny określone oczekiwania wobec Audytora Wewnętrznego, co do zgodności Jego działania z Kodeksem Etyki IIA. Aktualnie obowiązująca Karta Audytu Wewnętrznego nie zawiera w swych zapisach odwołania, iż cel, uprawnienia i odpowiedzialność są zgodne m.in. z Kodeksem Etyki. Weryfikacja Procedur Audytu Wewnętrznego, również nie dostarczyła Niezależnemu Walidatorowi dowodów na to, iż kwestie zasad etyki zostały ujęte w tych dokumentach.
- Procedury Audytu wewnętrznego obowiązujące w Akademii Policji w Szczytnie, określają metodykę audytu wewnętrznego oraz stanowią odwołanie do Standardów IIA, jak i do podstawowych zasad praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.
- Karta Audytu Akademii Policji w Szczytnie zawiera odniesienie do definicji audytu.
- Na potrzeby działalności Audytu wewnętrznego w Akademii Policji w Szczytnie nie został opracowany Program zapewnienia i poprawy jakości AW. Audytor wewnętrzny realizuje obowiązki wynikające z realizacji standardu 1311 – Oceny wewnętrzne, jak i standardu 1312 – Oceny zewnętrzne.
- Z kwestionariusza samooceny AW Akademii Policji w Szczytnie (2022 r.), wynika, iż przeważająca większość standardów (ok. 95%) została oceniona przez Audytora Wewnętrznego, jako realizowana „Generalnie zgodnie”.
- Niezależny Walidator poprosił o przedstawienie dokumentacji powstałej w związku z realizacją 3 zadań zapewniających oraz 1 czynności doradczych. Walidator zaznaczył jednak, aby były to dokumenty wytworzone na przestrzeni różnych lat i takowe dokumenty zostały przedstawione:
  - Zadanie zapewniające pn. „Polityka Ciągłości Działania, jako element systemu kontroli zarządczej w Jednostce” - Znak zadania 1/2020
  - Zadanie zapewniające pn. „Ocena gospodarowania nieruchomościami jednostki ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami mieszkaniowymi” – Znak zadania 1/2022
  - Zadanie zapewniające pn. „Techniczne zabezpieczenia serwerowni, jako element Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji” – Znak zadania 2/2022;

- Czynności doradcze pn. „Efektywność struktury organizacyjnej Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie w obszarze dydaktyki” – poza planem audytu (realizacja 2020 roku).
- Istnieją dowody, iż Audytor wewnętrzny realizuje zadania wynikające z planu audytu w sposób częściowo zgodny z metodologią opisaną w Procedurach Audytu Wewnętrznego. Opracowuje:
  - przegląd wstępny, poprzez weryfikację obowiązujących procedur wewnętrznych oraz dokumentacji wewnętrznej w postaci m.in. dowodów księgowych, raportów księgowych, zestawień finansowych, dotyczących audytowanego obszaru ,
  - program zadania, który zawiera oznaczenie zadania, budżet czasowy, termin rozpoczęcia audytu, zakres audytu, dane osoby prowadzącej zadanie, harmonogram poszczególnych czynności, metodykę, kryteria. W programie zadania wyszczególnione zostały potencjalne ryzyka w obszarze – Audytor wewnętrzny nie sporządza udokumentowanej analizy ryzyka w sposób adekwatny do opisanego w Procedurach Audytu Wewnętrznego - wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1.
  - w odpowiednim terminie Audytor wewnętrzny informuje strony (Kierowników komórek audytowanych) o realizacji zadania audytowego, zwracając się jednocześnie o udostępnienie informacji/ danych/ dokumentów niezbędnych do realizacji zadania.
- Dokumentacja była dystrybuowana zgodnie z trybem określonym w przepisach rozporządzenia metodologicznego i standardach audytu wewnętrznego. Kierownicy komórek audytowanych byli informowani na bieżąco o uwagach Audytora wewnętrznego. Drogą korespondencji e-mail’ owej udzielali odpowiedzi na uwagi.
- Projekty wniosków z realizacji zadań audytowych są przekazywane Kierownikom komórek audytowanych. Jeżeli nie wnoszą Oni uwag do zaleceń, wówczas Audytor wewnętrzny opracowuje sprawozdanie końcowe z realizacji zadań, które jest przekazywane do zatwierdzania Komendantowi - Rektorowi Akademii Policji w Szczytnie.
- Dokumentacja wytworzona w związku z realizacją w/w zadań audytowych, w opinii Niezależnego Walidatora, jest gromadzona w sposób właściwy. Akta zawierają dokumentację dowodową potwierdzającą wnioski Audytora wewnętrznego.
- Strony gromadzonej dokumentacji są opatrzone numerami referencyjnymi zgodnie z metodologią opisaną w Procedurach audytu wewnętrznego, jak również zgodnie z Jednolitym rzeczowym wykazem akt Policji. Brak numeracji stron opisanej w punkcie 77 Procedur Audytu Wewnętrznego.
- Gromadzona dokumentacja zawiera spis zawartości teczki – dokumenty są gromadzone w sposób chronologiczny zgodnie z kolejnością pozyskania danego dokumentu.

- Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego za rok 2022 dostarczyło informacji, iż Audytor wewnętrzny wykorzystał 6 osobodni z 20 zaplanowanych na monitoring realizacji zaleceń. W przypadku badanej próby, nie przedstawiono Walidatorowi notatek sporządzonych na tą okoliczność, ani innym dowodów świadczących o sprawowaniu monitoringu w obszarze realizacji zaleceń.
- Analiza sprawozdania z prowadzenia audytu wykazała, iż Audytor wewnętrzny nie zrealizował planu audytu w obszarze czynności sprawdzających, na które przeznaczył 15 osobodni. W tym przypadku, istotną słabością, na którą zwrócił uwagę Niezależny Walidator i która zasadniczo wpływa na rozliczalność realizacji zaleceń jest fakt, iż Kierownicy komórek audytowanych, wyznaczając osoby odpowiedzialne za realizację zaleceń po audytowych, nie określają terminu, w jakim zalecenia te winny zostać zrealizowane.
- W badanej próbie (3 zadania zapewniające), Niezależny Walidator, nie stwierdził występowania dokumentacji, potwierdzającej realizację wymogów wynikających z Programu poprawy i zapewnienia jakości audytu wewnętrznego – brak ankiety jakości prac audytu wewnętrznego. Audytor wewnętrzny wyjaśnił Niezależnemu Walidatorowi, iż pomimo dystrybuowania tegoż dokumentu Kierownikom komórek audytowanych, nie zwracają Oni uzupełnionych ankiet.
- Nie wszystkie zadania stanowiące badaną próbę są opatrzone klauzulą „Przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”.

I.3. Zalecenia/propozycje usprawnień

Na podstawie informacji i wniosków zgromadzonych w toku niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego Niezależny Walidator zaleca:

1. Dokonać aktualizacji obowiązujących dotychczas w Jednostce dokumentów audytu – Karty audytu i Procedur Audytu Wewnętrznego. Dostosować procedury audytu wewnętrznego m.in. w zakresie „Planowania i realizacji zadania zapewniającego” do aktualnie przyjętej metodologii lub realizować czynności zgodnie z zapisami procedur.
2. Opracować i wdrożyć w sposób właściwy dla Akademii Policji w Szczytnie Kodeks etyki Audytora wewnętrznego.
3. Opracować i wdrożyć w sposób właściwy dla Akademii Policji w Szczytnie Program zapewnienia i poprawy jakości, a następnie w sposób systematyczny realizować jego postanowienia.
4. Realizować procedury w zakresie monitorowania realizacji zaleceń oraz przeprowadzać czynności sprawdzające. Upewniać się, że decyzje Komendanta – Rektora Akademii Policji w Szczytnie, zostały skutecznie wdrożone lub też, że Kierownictwo wyższego szczebla zaakceptowało ryzyko niepodejmowania działań – Wzmocnić nadzór i działalność audytu w przedmiotowym obszarze. Egzekwować, od Kierowników komórek audytowanych, aby

każdorzazowo, wskazując osobę odpowiedzialną za realizację zaleceń , określali termin, w którym zalecenia po audytowe winny być zrealizowane.

5. W sprawozdaniu z realizacji audytu wewnętrznego w pozycji „Szkolenia i rozwój zawodowy” ewidencjonować czas poświęcony na samokształcenie.
6. Używać formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.
7. W przypadku stwierdzenia przez Audytora wewnętrznego, częściowych niezgodności lub niezgodności w toku samooceny rocznej, zasadnym byłoby sformułować zalecenia w zakresie tychże niezgodności i następnie określić termin ich realizacji.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

II.1. Podstawowe informacje o przeprowadzonej ocenie zewnętrznej audytu wewnętrznego

Głównym celem niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, jako jednej z form oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego, było potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w Akademii Policji w Szczytnie realizowana jest zgodnie ze Standardami.

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w Akademii Policji w Szczytnie stanowi realizację:

- *Standardu nr 1312 Oceny zewnętrzne*, na podstawie którego oceny zewnętrzne winny być realizowane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji;
- Uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 roku w sprawie przeprowadzenia walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne.

W oparciu o harmonogram niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Akademii Policji w Szczytnie, opracowany przez Niezależnego Walidatora i uzgodniony z Audytorem Wewnętrznym tamtejszej Jednostki, niezależna walidacja samooceny została przeprowadzona w terminie od 8 do 9 sierpnia 2023 roku (termin uległ przesunięciu ze względu na usprawiedliwioną zwolnieniem lekarskim, nieobecność Audytora Wewnętrznego Akademii Policji w Szczytnie), przez mgr Magdalenę Kacprzyk – Audytora Wewnętrznego, który legitymuje się dyplomem ukończenia studiów podyplomowych z zakresu Audytu wewnętrznego, kontroli zarządczej i nadzoru, wydanym przez CKU Politechnikę

Wrocławską, oraz zaświadczeniem Dyrektora Jednostki, w której zdobył wymagane doświadczenie w Audycie wewnętrznym. Ponadto, Magdalena Kacprzyk legitymuje się również certyfikatem nr 4007/21/283 Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska ukończenia szkolenia z zakresu „Ocena funkcji audytu wewnętrznego w organizacji. Program zapewnienia i poprawy jakości – QA”.

Niezależny Walidator złożył oświadczenie, iż według jego najlepszej wiedzy nie występuje żaden inny rzeczywisty, ani potencjalny konflikt interesów między nią, a Akademią Policji w Szczytnie. Uwagę należy zwrócić na fakt, iż Niezależny Walidator posiada doświadczenie w realizacji oceny zewnętrznej.

II.2. Zakres i metodyka

W celu zweryfikowania ocen przedstawionych w raporcie z samooceny Walidator dokonał również analizy następującej dokumentacji źródłowej dotyczącej organizacji i prowadzenia audytu wewnętrznego:

1. Regulamin Organizacyjny Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie z dnia 5 października 2020 roku (wchodzi w życie z dniem 12 października 2020 roku).
2. Schemat Organizacyjny Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie.
3. Karta audytu wprowadzona Decyzją nr 170/2010 Komendanta – Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie z dnia 26 lipca 2010 roku
4. Procedury Audytu Wewnętrznego zatwierdzone przez Komendanta – Rektora WSPol w Szczytnie w lipcu 2010 roku.
5. Kwestionariusz samooceny audytu wewnętrznego w WSPol w Szczytnie (dot. 2022 roku).
6. Raport z samooceny audytu wewnętrznego w WSPol w Szczytnie zatwierdzony z dniem 31 marca 2023 roku.
7. Karta opisu stanowiska pracy Audytora Wewnętrznego zatrudnionego w Akademii Policji w Szczytnie.
8. Plan audytu opracowanego na rok 2020, 2021, 2022 oraz analizy ryzyka sporządzonej na potrzeby planowania rocznego
9. Sprawozdanie z realizacji audytu wewnętrznego dot. roku 2020, 2021, 2022
10. Akt bieżących z realizacji 3 zadań zapewniających i 1 czynności doradczych stanowiących badaną próbę.

II.3. Szczegółowe ustalenia/obserwacje i wydane zalecenia/propozycje usprawnień

W wyniku dokonania oceny, Niezależny Walidator ma podstawy, aby stwierdzić, iż działalność audytu wewnętrznego w Akademii Policji w Szczytnie w znacznej części jest realizowana zgodnie ze Standardami oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego w zakresie audytu wewnętrznego, w szczególności Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku

o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 869) oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 roku w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (tekst jednolity Dz. U. z 2018 poz. 506).

Sformułowana przez Niezależnego Walidatora ocena, w zakresie zgodności ze **Standardami atrybutów** w 68 % jest zgodna z przedstawioną przez Audytora Wewnętrznego Akademii Policji w Szczytnie w Kwestionariuszu samooceny audytu wewnętrznego opracowanym za rok 2022. W związku z powyższym, Niezależny Walidator ocenia realizację audytu w tym obszarze, jako CZĘŚCIOWO ZGODNĄ.

W kwestii realizacji audytu w odniesieniu do **Standardów działania** ocena Niezależnego Walidatora w ok. 90% pokryła się z tą przedstawioną przez Audytora Wewnętrznego Akademii Policji w Szczytnie w Kwestionariuszu samooceny audytu wewnętrznego opracowanym za rok 2022. W związku z powyższym, Niezależny Walidator ocenia realizację audytu w tym obszarze, jako GENERALNIE ZGODNĄ.

Rozbieżności pojawiają się w pozycjach:

- Cel, uprawnienia i odpowiedzialność – Standard 1000 – zgodnie z którym cel, uprawnienia i odpowiedzialność audytu muszą być formalnie określone w karcie audytu wewnętrznego oraz muszą być zgodne z Misją audytu i obowiązkowymi elementami Międzynarodowych ramowych zasad praktyki zawodowej, Kodeksem etyki, Standardami i Definicją audytu wewnętrznego. Ponadto Zarządzający audytem wewnętrznym zobowiązany jest okresowo przeglądać i w razie potrzeby aktualizować Kartę audytu wewnętrznego. Analiza Karty audytu dostarczyła dowodów Niezależnemu Walidatorowi, iż ostatni przegląd/aktualizacja miały miejsce w 2010 roku, czyli 13 lat temu.
- Uznanie obowiązkowych wytycznych w Karcie audytu wewnętrznego – Standard 1010 – obowiązek stosowania Podstawowych zasad praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, Kodeksu etyki, Standardów i Definicji audytu wewnętrznego musi być uznany w Karcie audytu wewnętrznego.
- Ciągły rozwój zawodowy – Standard 1230 – który traktuje o tym, iż Audytorzy wewnętrzeni muszą poszerzać swoją wiedzę, umiejętności i inne kompetencje poprzez ciągły rozwój zawodowy.
- Program zapewnienia i poprawy jakości – Standard 1300 – Zarządzający audytem wewnętrznym musi opracować i realizować program zapewnienia i poprawy jakości, obejmujący wszystkie aspekty działalności audytu wewnętrznego.
- Użycie formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” – Standard 1321, 2430 – który stanowi o tym, iż audyt wewnętrzny funkcjonuje zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego i jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.

- Monitorowanie postępów - Standard 2500 – zgodnie z którym Zarządzający Audytem wewnętrznym musi stworzyć i zapewnić działanie systemu monitorowania wyników audytu przekazanych kierownictwu. Ponadto Standard 2500.A1 traktuje o tym, iż Zarządzający audytem musi ustanowić proces monitorowania realizacji zaleceń i upewnić się, że decyzje kierownictwa zostały skutecznie wdrożone lub też kierownictwo wyższego szczebla zaakceptowało ryzyko niepodejmowania działań.
- KODEKS ETYKI - jest zbiorem zasad ogólnych dotyczących zawodu i praktyki audytu wewnętrznego oraz zasad postępowania określających zachowania oczekiwane od audytorów wewnętrznym. Celem Kodeksu etyki jest promowanie zasad etycznych wykonywania zawodu audytora wewnętrznego.

Dodatkowo Niezależny Walidator dokonał poniższych szczegółowych obserwacji dotyczących działalności audytu wewnętrznego w jednostce:

Obserwacja

Standard 1000 –Cel, uprawnienia i odpowiedzialność – cel, uprawnienia i odpowiedzialność audytu muszą być formalnie określone w karcie audytu wewnętrznego oraz muszą być zgodne z Misją audytu i obowiązkowymi elementami Międzynarodowych ramowych zasad praktyki zawodowej, Kodeksem etyki, Standardami i Definicją audytu wewnętrznego. Ponadto Zarządzający audytem wewnętrznym zobowiązany jest okresowo przeglądać i w razie potrzeby aktualizować Kartę audytu wewnętrznego.

Karta Audytu Wewnętrznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (obecnie Akademia Policji w Szczytnie) została wprowadzona Decyzją nr 170/2010 Komendanta – Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Jej analiza wykazała, iż w związku ze zmianami, jakie miały miejsce na przestrzeni 13 lat nie została ona poddana aktualizacji. Karta audytu zawiera m.in. niewłaściwe określenie stanowiska Audytora wewnętrznego – Radca audytu wewnętrznego – obecnie jednoosobowe stanowisko ds. audytu wewnętrznego – Audytor wewnętrznym.

Obowiązujące procedury audytu wewnętrznego nakładają na Audytora wewnętrznego obowiązek opracowania matematycznej analizy ryzyka na potrzeby każdego zadania audytowego. Analiza akt bieżących audytu (badana próba) wykazała, iż Audytor nie realizuje procedur w tym zakresie.

Zgodnie z brzmieniem przedmiotowego standardu, Audytor wewnętrznym powinien okresowo dokonywać przeglądów aktualizujących w związku ze zmieniającym się otoczeniem.

Zalecenia

Dokonać aktualizacji obowiązujących dotychczas w Jednostce dokumentów audytu – Karty audytu i Procedur Audytu Wewnętrznego. Dostosować Procedury Audytu Wewnętrznego m.in. w zakresie „Planowania i realizacji zadania zapewniającego” do aktualnie przyjętej metodologii lub realizować czynności zgodnie z zapisami procedur.

Obserwacje

Standard 1010 - Uznanie obowiązkowych wytycznych w Karcie audytu wewnętrznego – obowiązek stosowania Podstawowych zasad praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, Kodeksu etyki, Standardów i Definicji audytu wewnętrznego musi być uznany w Karcie audytu wewnętrznego.

Szczegółowa analiza podstawowego dokumentu audytu, jakim jest Karta audytu nie dostarczyła Niezależnemu Walidatorowi zapewnienia, jakoby dokument ten zawierał odwołanie do zasad etyki albo je określał. Ponadto nie przedstawiono Niezależnemu Walidatorowi odrębnego dokumentu, który stanowił by określenie zasad etyki dla Audytora wewnętrznego.

Kodeks etyki jest konieczny i wręcz nieodzowny dla audytu, ponieważ sprawą podstawową jest zaufanie pokładane w udzielanym przez audyt obiektywnym zapewnieniu dla ładu organizacyjnego, zarządzania ryzykiem i kontroli

Zalecenia

Opracować i wdrożyć w sposób właściwy dla Akademii Policji w Szczytnie Kodeks etyki Audytora wewnętrznego.

Obserwacje

Standard 1230 - Ciągły rozwój zawodowy - Audytorzy wewnętrzni muszą poszerzać swoją wiedzę, umiejętności i inne kompetencje poprzez ciągły rozwój zawodowy.

Audytor Wewnętrzny w związku z długotrwałą nieobecnością, usprawiedliwioną zwolnieniem lekarskim, wykazał w sprawozdaniu z realizacji audytu wewnętrznego, iż nie zrealizował planu w obszarze „Szkolenia i rozwój zawodowy”. W 2022 Audytor wewnętrzny nie uczestniczył w żadnym szkoleniu zewnętrznym. Niezależny Walidator uzyskał jednak racjonalne zapewnienie, iż Audytor wewnętrzny doskonalił swoją wiedzę i umiejętności poprzez samokształcenie.

Zalecenia

W sprawozdaniu z realizacji audytu wewnętrznego w pozycji „Szkolenia i rozwój zawodowy” ewidencjonować czas poświęcony na samokształcenie.

Obserwacje

Standard 1300 - Program zapewnienia i poprawy jakości - Zarządzający audytem wewnętrznym musi opracować i realizować program zapewnienia i poprawy jakości, obejmujący wszystkie aspekty działalności audytu wewnętrznego.

Analiza w obszarze wykazała, iż na potrzeby działalności Audytu wewnętrznego w Akademii Policji w Szczytnie nie został opracowany Program zapewnienia i poprawy jakości AW. Audytor wewnętrzny realizuje obowiązki wynikające z realizacji standardu 1311 – Oceny wewnętrzne, jak i standardu 1312 – Oceny zewnętrzne.

Zalecenia

Opracować i wdrożyć w sposób właściwy dla Akademii Policji w Szczytnie Program zapewnienia i poprawy jakości, a następnie systematycznie realizować jego postanowienia.

Obserwacje

Standard 1321, 2430 - Użycie formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” - który stanowi o tym, iż audyt wewnętrzny funkcjonuje zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego i jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.

W badanej próbie Audytor wewnętrzny opatrzył klauzulą „Przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” 1 zadanie zapewniające. Niezależny Walidator poddaje wątpliwości zasadność użycia tej formuły. Co prawda Audytor realizuje corocznie oceny wewnętrzne, oraz okresowe oceny zewnętrzne, aczkolwiek nie został opracowany Program zapewnienia i poprawy jakości i co za tym idzie nie są realizowane podstawowe procesy wynikające z jego założeń.

Zalecenia

Używać formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.

Obserwacja

Standard 2500 – Monitorowanie postępów - Zarządzający Audytem wewnętrznym musi stworzyć i zapewnić działanie systemu monitorowania wyników audytu przekazanych kierownictwu. Ponadto Standard 2500.A1 traktuje o tym, iż Zarządzający audytem musi ustanowić proces monitorowania realizacji zaleceń i upewnić się że decyzje kierownictwa zostały skutecznie wdrożone lub też kierownictwo wyższego szczebla zaakceptowało ryzyko niepodejmowania działań.

Analiza Procedur Audytu wewnętrznego dostarczyła Niezależnemu Walidatorowi zapewnienia, iż kwestia monitorowania realizacji zaleceń została ujęta w tychże procedurach,

jednakże dalsza weryfikacja spowodowała, iż Niezależny Walidator ma podstawy aby twierdzić, iż Audytor wewnętrzny nie monitoruje realizacji zaleceń po audytowych, a także nie realizuje czynności sprawdzających (brak notatek sporządzonych na okoliczność monitoringu, brak sprawozdań z realizacji czynności sprawdzających). Istotny wpływ na proces monitorowania, jak i czynności sprawdzających ma fakt, iż Kierownicy komórek audytowanych, wskazując pracowników odpowiedzialnych za realizację zaleceń wynikających ze sprawozdania z realizacji zadania audytowego, nie określają terminu, w którym przedmiotowe zalecenia winny zostać zrealizowane. W związku z powyższym

Zalecenie

Realizować procedury w zakresie monitorowania realizacji zaleceń oraz przeprowadzać czynności sprawdzające. Upewniać się, że decyzje Komendanta – Rektora Akademii Policji w Szczytnie, zostały skutecznie wdrożone lub też, że Kierownictwo wyższego szczebla zaakceptowało ryzyko niepodejmowania działań – Wzmocnić nadzór i działalność audytu w przedmiotowym obszarze. Spowodować, aby Kierownicy komórek audytowanych każdorazowo, wskazując osobę odpowiedzialną za realizację zaleceń, określali termin, w którym zalecenia po audytowe winny być zrealizowane.

Wykonano w 3 jednobrzmiących egzemplarzach:

- 1) Komendant – Rektor Akademii Policji w Szczytnie
- 2) Komitet Audytu Wewnętrznego MSWiA
- 3) Niezależny Walidator

Walidator:

1. MAGDALENA KACPRZYK - Audytor wewnętrzny SP ZOZ MSWiA w Krakowie

ZAŁĄCZNIK nr 1

**PODSUMOWANIE
walidacji samooceny audytu wewnętrznego**

		Ocena w raporcie z samooceny	X ocena niezależnego walidatora		
		GZ/CZ/NZ	GZ	CZ	NZ
Ogólna ocena					
Standardy atrybutów		GZ		X	
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność	GZ		X	
1010	Uznawanie obowiązkowych wytycznych w karcie audytu wewnętrznego	CZ		X	
1100	Niezależność i obiektywizm	GZ	X		
1110	Niezależność organizacyjna	GZ	X		
1111	Bezpośrednia współpraca z radą	GZ	X		
1112	Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny	GZ	X		
1120	Indywidualny obiektywizm	GZ	X		
1130	Naruszenie niezależności lub obiektywizmu	GZ	X		
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa	GZ	X		
1210	Biegłość	GZ	X		
1220	Należyta staranność zawodowa	GZ	X		
1230	Ciągły rozwój zawodowy	GZ		X	
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości	GZ		X	
1310	Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości	CZ		X	
1311	Oceny wewnętrzne	GZ	X		
1312	Oceny zewnętrzne	GZ	X		
1320	Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości	CZ		X	
1321	Użycie formuły „zgodny z <i>Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ		X	
1322	Ujawnienie braku zgodności	GZ	X		
Standardy działania		GZ	X		
2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym	GZ	X		
2010	Planowanie	GZ	X		
2020	Informowanie i zatwierdzanie	GZ	X		
2030	Zarządzanie zasobami	GZ	X		
2040	Zasady i procedury	GZ	X		
2050	Koordynowanie i zaufanie	GZ	X		

2060	Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie	GZ	X		
2070	Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny	NIE DOTYCZY	NIE DOTYCZY		
2100	Charakter pracy	GZ	X		
2110	Ład organizacyjny	GZ	X		
2120	Zarządzanie ryzykiem	GZ	X		
2130	Kontrola	GZ	X		
2200	Planowanie zadania	GZ	X		
2201	Aspekty planowania	GZ	X		
2210	Cele zadania	GZ	X		
2220	Zakres zadania	GZ	X		
2230	Przydział zasobów	GZ	X		
2240	Program zadania	GZ	X		
2300	Wykonywanie zadania	GZ	X		
2310	Zbieranie informacji	GZ	X		
2320	Analiza i ocena	GZ	X		
2330	Dokumentowanie informacji	GZ	X		
2340	Nadzorowanie zadania	GZ	X		
2400	Informowanie o wynikach	GZ	X		
2410	Kryteria informowania	GZ	X		
2420	Jakość informacji	GZ	X		
2421	Błędy i pominięcia	GZ	X		
2430	Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z <i>Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ		X	
2431	Ujawnienie nieprzestrzegania	GZ	X		
2440	Przekazywanie wyników	GZ	X		
2450	Ogólne opinie	GZ	X		
2500	Monitorowanie postępów	GZ			X
2600	Informowanie o akceptacji ryzyka	NIE DOTYCZY			NIE DOTYCZY
Kodeks Etyki IIA		GZ		X	

Walidator:

1. MAGDALENA KACPRZYK - Audytor wewnętrzny SP ZOZ MSWiA w Krakowie

2. Raport z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Akademii Pożarniczej.

RAPORT
Z WALIDACJI SAMOOCENY
AUDYTU WEWNĘTRZNEGO
w Szkole Głównej Służby Pożarniczej

Warszawa, 21 lipiec 2023 r.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA.

I.1. Opinia co do zgodności ze *Standardami*.

W wyniku przeprowadzonej niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, Walidator potwierdza, że **działalność audytu wewnętrznego funkcjonującego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej** (zwanej dalej: *SGSP*) jest:

- Generalnie zgodna**
- Częściowo zgodna
- Niezgodna¹⁰

ze **standardami audytu wewnętrznego** obowiązującymi w sektorze publicznym (komunikat Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. Dz. U. MRIF Nr 28) oraz przepisami prawa w zakresie audytu wewnętrznego – ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022 poz. 1634 tj., z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz.U. z 2018 r. poz. 506).

Głównym przedmiotem oceny dokonanej przez Niezależnego Walidatora było sprawdzenie zapewnień i ocen wyrażonych w Kwestionariuszu samooceny audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej za rok 2021 z uwzględnieniem podjętych działań w 2022 r. w związku ze zmianą formy prowadzenia audytu w zakresie wskazanych dowodów, właściwych praktyk zawartych w Kwestionariuszu samooceny audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej za rok 2022 oraz innych ustaleń wynikających z prowadzonej walidacji. W powyższym zakresie wykorzystano również informacje wynikające z *Raportu z samooceny audytu wewnętrznego w SGSP* z marca 2023 r., sporządzonym przez Audytora Wewnętrznego – Usługodawcę Zewnętrznego.

Uzasadnieniem powyższego było zwolnienie z dniem 07.10.2021 r. audytora wewnętrznego (zatrudniony na ½ etatu), a następnie z dniem 26.11.2021 r. kontynuowanie prowadzonego audytu wewnętrznego przez

---

¹⁰ Na podstawie Podręcznika Oceny Jakości Wykonywania Audytu Wewnętrznego wydanego przez Instytut Audytorów Wewnętrznych (IIA):

- „Generalnie zgodna” – tzn., że odpowiednie struktury, zasady i procedury działalności audytu wewnętrznego oraz procesy, w których są one zastosowane odpowiadają wymogom danego Standardu lub elementowi Kodeksu etyki. Dla sekcji i głównych kategorii oznacza, że istnieje generalna zgodność z większością poszczególnych Standardów lub elementów Kodeksu etyki i przynajmniej częściowa zgodność w stosunku do pozostałych indywidualnych Standardów w danej sekcji lub kategorii. Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągnięcia celów Standardów i Kodeksu etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia stosowania Standardów i Kodeksu etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągnięcia ich celów.

- „Częściowo zgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny podejmuje działania, aby osiągnąć zgodność z wymogami indywidualnych Standardów czy elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii, ale nie udaje mu się osiągnąć niektórych ważnych celów. Oznacza to znaczne/istotne możliwości poprawy efektywności stosowania Standardów i Kodeksu etyki lub też osiągnięcia zamierzonych celów. Niektóre niezgodności mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego i mogą skutkować rekomendacjami adresowanymi do kierownictwa jednostki. Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu etyki i/lub w zakresie osiągnięcia celów Standardów czy Kodeksu etyki.

- „Niezgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny nie jest świadomy działania niezgodnego ze Standardami oraz nie podejmuje działań, aby osiągnąć tę zgodność lub też nie osiąga wielu indywidualnych celów Standardów lub elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii. Niezgodności te mają silny negatywny wpływ na efektywność działania audytu wewnętrznego i przysparzanie wartości dodanej jednostce. Sytuacje te oznaczają istotne możliwości poprawy działania, włączając działania kierownictwa jednostki. Niezgodności te będą miały znaczący negatywny wpływ na funkcję i skuteczność działalności audytu wewnętrznego.

usługodawcę zewnętrznego. Walidator dokonując przedmiotowej oceny, sprawdził dostępną w jednostce dokumentację wytworzoną w 2021 i w 2022 r.

Ustalenia związane z wydaną opinią, w tym zidentyfikowane możliwości dalszych ulepszeń zawarto w dalszej części raportu, a sformułowane wnioski uwzględniają wprowadzone zmiany przez Audytora Wewnętrznego – Usługodawcę Zewnętrznego.

Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi *Standardami* przedstawiony został w *załączniku nr 1* do niniejszego raportu.

I.2. Główne ustalenia i wnioski oceny SGSP.

W wyniku dokonania oceny, Niezależny Walidator stwierdził, że działalność audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej była generalnie zgodna ze *Standardami* oraz z przepisami prawa powszechnie obowiązującego w zakresie audytu wewnętrznego, w szczególności *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych* (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.) oraz *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 roku w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu* (Dz. U. 2018 poz. 506, z późn. zm.; zwane dalej także rozporządzeniem metodologicznym). Wydana ocena zarówno w odniesieniu do działalności audytu wewnętrznego jak również biorąc pod uwagę zachowaną ciągłość prowadzenia audytu przez zewnętrznego usługodawcę w zakresie zgodności ze *Standardami* działalności audytu wewnętrznego w SGSP jest zgodna z przedstawioną w Kwestionariuszu samooceny audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej za rok 2021 jak również za rok 2022.

Z ustaleń Niezależnego Walidatora wynika przede wszystkim, że:

1. Do dnia 7 października 2021 roku audyt wewnętrzny prowadzony był przez audytora wewnętrznego zatrudnionego na ½ etatu, natomiast od dnia 26 listopada 2021 r. audyt wewnętrzny prowadzony jest przez Audytora Wewnętrznego – Usługodawcę Zewnętrznego na podstawie umowy – zlecenie, podpisanej na okres jednego roku.
2. Regulamin organizacyjny przewidywał jedno stanowisko w zakresie wykonywania audytu wewnętrznego, podległe bezpośrednio pod Rektora – Komendanta SGSP.
3. Opracowano Kartę audytu wewnętrznego oraz Księgę procedur audytu wewnętrznego. Dokumenty zostały wprowadzone decyzją Rektora - Komendanta SGSP nr 221/2018 z dnia 29 sierpnia 2018 r., a ich treść jest dostępna dla wszystkich pracowników SGSP.
4. Metodyka prowadzenia audytu wewnętrznego dostosowana jest do potrzeb i specyfiki jednoosobowej komórki audytu wewnętrznego. Opracowane i wdrożone w jednostce procedury audytu wewnętrznego są wystarczające dla oceny jakości działań audytu wewnętrznego.
5. Z uwagi na jednoosobową obsadę komórki audytu wewnętrznego, za opracowanie i aktualizację procedur audytu wewnętrznego oraz poprawną i efektywną realizację zadań audytu wewnętrznego odpowiadał audytor wewnętrzny.
6. Planowanie roczne odbywało się z uwzględnieniem wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz. U. z 2018r. poz. 506).
7. W badanym okresie 2021 r. w ramach działalności audytu wewnętrznego zrealizowano jedno zadanie zapewniające w obszarze PPK (priorytet Komitetu Audytu) oraz prowadzono czynności

monitorujące w odniesieniu do dwóch zadań audytowych. Czynności sprawdzające wykonania zaleceń ujętych w powyższym zadaniu zrealizowano w 2022 r. Natomiast na rok 2022 roku zaplanowano przeprowadzenie dwóch zadań zapewniających oraz czynności doradcze i sprawdzające.

8. Program zapewnienia i poprawy jakości został określony i przyjęty w Księdze procedur audytu, oraz był realizowany w zakresie wewnętrznych ocen działalności audytu wewnętrznego. W odniesieniu do standardu 1312 – oceny zewnętrzne, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzone co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji, stwierdzono, że ostatnia ocena zewnętrzna audytu wewnętrznego była przeprowadzona w 2016 r. w związku z czym nie był zachowany pięcioletni okres od ostatniej oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego. W SGSP Usługodawca Zewnętrzny podjął jednak działania w celu przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego jako jednej z form oceny zewnętrznej.

I.3. Zalecenia/propozycje usprawnień.

Zalecono przeprowadzanie co najmniej raz na pięć lat oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej. Po przeprowadzonej walidacji samooceny audytu wewnętrznego zalecane jest używanie odpowiedniej formuły zgodności ze *Standardami*, o której mowa w *Standardzie 1321* oraz w *Standardzie 2430*.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA.

II.1. Podstawowe informacje o przeprowadzonej ocenie zewnętrznej audytu wewnętrznego.

W ramach oceny Walidator przyjął, że głównym celem niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego było potwierdzenie, że w 2021 r. działalność audytu wewnętrznego w SGSP realizowana była zgodnie ze standardami. Ustalono, że została zachowana ciągłość prowadzenia audytu wewnętrznego w kolejnych latach, niemniej zmieniona została forma prowadzenia audytu w SGSP poprzez Usługodawcę Zewnętrznego.

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w SGSP stanowi realizację:

1. Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji,
2. Postanowień uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 roku w sprawie przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne.

Realizując postanowienia uchwały Komitetu Audytu Walidator SOP:

- 1) sporządził harmonogram wykonania przedmiotowej oceny, który został uzgodniony z Audytorem Wewnętrznym Usługodawcą Zewnętrznym. Czynności zostały przeprowadzone w okresie maj – czerwiec 2023 r. przez Zbigniewa Kurka – Koordynatora Zespołu Audytora Wewnętrznego zatrudnionego w Służbie Ochrony Państwa.

- 2) legitymuje się certyfikatem ukończenia kursu z zakresu oceny jakości audytu wewnętrznego, przeprowadzonego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA) Polska „Ocena jakości audytu wewnętrznego -QA” o numerze 1229/17/283 z dnia 8 września 2017 r.
- 3) podpisał oświadczenie o braku występowania okoliczności świadczących o konflikcie interesów z SGSP¹¹ w zakresie objętym oceną tj. 2021 rok. Zgodnie z § 6 ust. 3 pkt 2 uchwały 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 r. przesyła Raport z walidacji do komórki audytu wewnętrznego MSWiA.

Zastosowane techniki przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego dotyczyły w szczególności: analiza przepisów i procedur dotyczących organizacji oraz funkcjonowania Audytu Wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej, a także przegląd i analiza dokumentacji dotyczącej zadania audytowego przeprowadzonego w 2021 roku i dokumentów sprawozdawczych oraz dokumentacji audytu wewnętrznego wykonanej w 2022 r. Szczegółowy wykaz analizowanych dokumentów został przedstawiony w dalszej części niniejszego raportu.

II.2. Zakres i metodyka.

Zastosowane techniki przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego to w szczególności:

- 1) analiza *Kwestionariusza samooceny audytu wewnętrznego za rok 2021 i 2022* w Szkole Głównej Służby Pożarniczej, w odniesieniu do pozyskanych dokumentów,
- 2) analiza przepisów i procedur dotyczących organizacji oraz funkcjonowania audytu wewnętrznego w SGSP,
- 3) przegląd i analiza dokumentacji dotyczącej zadania zapewniającego oraz rocznego planowania i sprawozdawczości w 2021 roku,
- 4) analiza dokumentacji wytworzonej w 2022 r.

W szczególności w celu zweryfikowania ocen przedstawionych w Kwestionariuszach z *samooceny (...)* Walidator dokonał analizy następującej dokumentacji źródłowej:

11. Statut Szkoły Głównej Służby Pożarniczej wprowadzony decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2019 r. (D. Urz. MSWiA z dnia 18 września 2019 r. poz. 36),
12. Regulamin Organizacyjny - zarządzenie nr 76/20 Rektora – Komendanta SGSP z dnia 24 września 2020 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Szkoły Głównej Służby Pożarniczej,
13. Zarządzenie nr 28/18 Rektora-Komendanta SGSP z dnia 28 maja 2018 roku w sprawie wprowadzenia karty audytu wewnętrznego oraz księgi procedur audytu wewnętrznego w SGSP,
14. Upoważnienie do prowadzenia audytu wewnętrznego.
15. Plan audytu wewnętrznego SGSP na 2021 r. (sygn. RR-9.801.1.2021 z dnia 07.01.2021 r.) wraz z analizą ryzyka oraz Plan audytu wewnętrznego na 2022 r. sporządzony przez Audytora Wewnętrznego Usługodawcę zewnętrznego.
16. Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego za 2021 r.
17. Informacja dotycząca audytu wewnętrznego w 2020 i 2021 r.
18. Półroczna informacja o zrealizowanych zadaniach audytowych w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. (sygn. RE-9.802.5.2021 z dnia 21.07.2021 r.).

---

¹¹ Oświadczenie podpisane w dniu 14.04.2023 r.

19. Informacja o realizacji zadań w zakresie audytu wewnętrznego za 2021 r., przesłana do Ministerstwa Finansów za pośrednictwem, ePUAP w dniu 24 stycznia 2022 r. oraz Informacja o realizacji zadań w zakresie audytu wewnętrznego za 2022 r., przesłana do Ministerstwa Finansów za pośrednictwem, ePUAP w dniu 25 stycznia 2023.
20. Analiza zasobów osobowych do Planu audytu wewnętrznego na 2018 r. z dnia 27 czerwca 2018 r.
21. Wskaźniki czasu pracy za 2021 r. w zakresie audytu wewnętrznego.
22. Program Zapewnienia i Poprawy Jakości.
23. Dokumentacja zadania audytowego zapewniającego nt. "Ocena prawidłowości realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dn. 04.10.2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych PPK w Szkole Głównej Służby Pożarniczej".
24. Notatka z czynności sprawdzających w zakresie zadania audytowego nt. "Ocena prawidłowości realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dn. 04.10.2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych PPK w Szkole Głównej Służby Pożarniczej".
25. **Dokumentacja wytworzona w roku 2022:**
  - **zadania audytowego:** „Ocena funkcjonowania jednostki w obszarze przeciwdziałania korupcji pod względem zgodności z opracowanym przez CBA dokumentem „Wytyczne antykorupcyjne dla administracji publicznej w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych oraz zasad postępowania dla urzędników i osób należących do grupy PTEF”, w zakresie przeglądu wstępnego, zawiadomienie o przeprowadzeniu audytu z dnia 8 września 2022 r., Sprawozdanie z zadania zapewniającego, program zadania,, wstępne wyniki, oraz korespondencja dotycząca audytowanego obszaru.
  - Planu audytu na rok 2023 SGSP,
  - upoważnienie do prowadzenia audytu wewnętrznego,
  - sprawozdawczość za rok 2022.
- 16) Umowy - zlecenia nr 693/RR-2021 zawartej w dniu 26.11.2021 r. pomiędzy Szkołą Główną Służby Pożarniczą a Zleceniobiorcą – Audytora Wewnętrznego Usługodawcę Zewnętrznego oraz Umowy - zlecenia nr 899/RR-2022 zawartej w dniu 20 grudnia 2022 r. pomiędzy Szkołą Główną Służby Pożarniczą a Zleceniobiorcą – Audytora Wewnętrznego Usługodawcę Zewnętrznego,

II.3. Szczegółowe ustalenia/obserwacje i wydane zalecenia/proponycje usprawnień.

W trakcie walidacji samooceny audytu wewnętrznego w SGSP za rok 2021 oraz biorąc pod uwagę czynności realizowane w 2022 r. walidator ustalił:

1. W strukturze Szkoły Głównej Służby Pożarniczej wyodrębniono organizacyjnie samodzielne stanowisko, które podległo bezpośrednio Rektorowi - Komendantowi SGSP (zgodnie z zarządzeniem nr 76/20 Rektora – Komendanta SGSP z dnia 24 września 2020 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Szkoły Głównej Służby Pożarniczej.
2. Karta audytu wewnętrznego oraz Księga Procedur zawierała wymagane w Standardach zapisy, a ponadto określone zostały między innymi zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego, w tym: cele i zadania audytu wewnętrznego, zakres działania, organizacja audytu wewnętrznego, prawa i obowiązki audytorów wewnętrznych oraz relacje z kierownikami i pracownikami komórek organizacyjnych.

3. Plan audytu wewnętrznego na rok 2021 został opracowany w uzgodnieniu z Komendantem-Rektorem SGSP na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej przez audytora wewnętrznego z zachowaniem wymogów i zgodnie z wzorami obowiązującymi w dziale administracji rządowej sprawy wewnętrzne. plan audytu wewnętrznego na rok 2021 został podpisany wspólnie przez audytora wewnętrznego i Komendanta-Rektora SGSP. Przedmiotowy Plan audytu wewnętrznego uwzględniał liczbę osobodni na realizację 3 zadań zapewniających, w tym priorytet KA MSWiA, zadanie zlecone, a także na czynności doradcze dotyczące; szkolenia z kontroli zarządczej i analizy ryzyka, wydanie opinii i udziału w zespołach realizacji zaleceń oraz na czynności sprawdzające.
4. Dokumentacja dotycząca analizy ryzyka na potrzeby planowania rocznego określała zidentyfikowane obszary działalności jednostki oraz przedstawiała ocenę ryzyka odnoszącą się do wszystkich zidentyfikowanych obszarów. Z udostępnionych dokumentów wynikało, że na etapie planowania w toku przeprowadzania analizy ryzyka audytor wewnętrzny uwzględniał różnorodne kryteria oceny obszarów, w tym także brał pod uwagę:
  - cele i zadania jednostki,
  - ryzyka wpływające na realizację celów i zadań jednostki,
  - istniejący w jednostce system kontroli zarządczej,
  - wyniki innych audytów lub kontroli,
  - priorytety kierownika jednostki.
5. Półroczna informacja o zrealizowanych zadaniach audytowych w okresie styczeń – czerwiec z lat 2020 -2021 i sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego w roku 2021 oraz informacja o realizacji zadań audytu wewnętrznego w roku 2021 zostały sporządzone z zachowaniem właściwych wymogów formalnych.
6. Audytor w terminach określonych we właściwych przepisach prawa opracował i złożył: Komendantowi - Rektorowi SGSP i Komitetowi Audytu: Plan audytu wewnętrznego na rok 2021 i Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego w roku 2021 zgodne z wzorami obowiązującymi w dziale administracji rządowej sprawy wewnętrzne oraz Ministrowi Finansów - Informację o realizacji zadań audytu wewnętrznego w roku 2021.
7. Procesy przeprowadzania zadań zapewniających i oceny stanu realizacji zaleceń audytu (tzw. czynności monitorujące i sprawdzające) przebiegały z zachowaniem właściwych wymogów dotyczących sposobu i trybu dokumentowania tych procesów,
8. Dokumentacja dotycząca zadania audytowego obejmowała w szczególności: upoważnienie do przeprowadzania audytu wewnętrznego, program zadania zapewniającego, dokumenty związane z opracowaniem programu, w tym wyniki analizy ryzyka, dokumenty opracowywane przez audytora wewnętrznego w trakcie przeprowadzania zadania zapewniającego oraz sprawozdanie z przeprowadzonego zadania audytowego,
9. Dokumenty opracowywane w ramach przeprowadzania zadania audytowego zawierały wymagane informacje i były dystrybuowane zgodnie z trybem określonym w rozporządzeniu metodologicznym i procedurach audytu wewnętrznego obowiązujących w jednostce, zapisy potwierdziły właściwe informowanie kierowników komórek objętych audytem o wynikach audytu, w szczególności uzgadnianie ustaleń audytu oraz przedstawianie wniosków i zaleceń,

10. Audytor wewnętrzny sporządził sprawozdanie z przeprowadzonego w 2021 roku zadania zapewniającego, które zawierało w szczególności:
  - temat i cel zadania zapewniającego (zgodny z tematem i celem określonym w programie zadania),
  - podmiotowy i przedmiotowy zakres zadania,
  - zastosowana metodyka i rezultat pracy audytora wewnętrznego obejmujące kryteria i ryzyka,
  - ustalenia stanu faktycznego wraz z analizą przyczyn i skutków,
  - zalecenia w sprawie wyeliminowania słabości kontroli lub wprowadzenia usprawnień,
  - opinię dotyczącą adekwatności kontroli w obszarze objętym zadaniem zapewniającym.
11. W ocenianym okresie tj. w 2021 roku czynności doradcze i sprawdzające nie były realizowane,
12. Monitorowanie wyników audytu realizowane było w odniesieniu do dwóch zadań zapewniających.
13. Ujęty w Księdze Program zapewnienia i poprawy jakości został określony i wprowadzony decyzją Rektora-Komendanta SGSP i obejmuje oceny wewnętrzne i zewnętrzne. Corocznie przeprowadzane były samooceny audytu wewnętrznego, Prowadzony był bieżący monitoring działalności audytu wewnętrznego oraz monitoring realizacji zaleceń. Zewnętrzna ocena jakości audytu wewnętrznego w SGSP była przeprowadzona w 2016 roku przy czym w jednostce nie podjęto działań zmierzających do ponowienia takiej oceny po upływie 5 lat (wymaganych standardem 1312). W okresie, w którym przypadał termin przeprowadzania oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego w SGSP, nastąpiła zmiana formy prowadzenia audytu przez usługodawcę zewnętrznego.
14. Z uwagi na brak zewnętrznej oceny działalności audytu wewnętrznego, zaniechano używania w sprawozdaniach formuły „przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”. W programie zapewnienia i poprawy jakości ustalonym przewidziano, że w przypadku pozytywnej oceny, pozyskanej w wyniku niezależnej walidacji, ww. formuła będzie używana. Formuła „przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” w 2021 i 2022 roku nie była używana w dokumentach audytu wewnętrznego z uwagi na brak oceny zewnętrznej jakości audytu wewnętrznego w ciągu ostatnich 5 lat,
15. W ramach podnoszenia efektywności działań audytu wewnętrznego Audytor Wewnętrzny Usługodawca Zewnętrzny realizuje proces szkoleniowy wg. bieżących potrzeb.
16. Ze względu na rozwiązanie w okresie sprawozdawczym 2021 r. umowy z audytorem wewnętrznym odstąpiono od określenia wskaźnika netto przeznaczonego na wykonywanie zadań audytowych.
17. Ustalenia w samoocenie w zakresie niezależności wykazały, że nie wystąpiły przypadki naruszeń niezależności lub obiektywizmu audytu wewnętrznego. Nie wystąpiły również przypadki ograniczenia zakresu audytu oraz dostępu do danych/zasobów Jednostki.
18. Z dniem 26 listopada 2021 roku dokonano zmiany formy prowadzenia audytu wewnętrznego na audytora usługodawcę. Podstawą prowadzenia była umowa zlecenie zawarta w dniu 26.11.2021 r. pomiędzy Szkołą Główną Służby Pożarniczej reprezentowaną przez Rektora – Komendanta SGSP a zleceniobiorcą. Zgodnie z przedmiotową umową Audytor Wewnętrzny -Usługodawca Zewnętrzny:
  - opracował Plan audytu wewnętrznego na 2022 r. ujmując dwa zadania zapewniające, informację na audyt zlecony, czynności doradcze wykonywane na wniosek Rektora – Komendanta SGSP,
  - realizował czynności związane ze sprawozdawczością roczną,

- przeprowadził dwa zadania zapewniające. Dokumentacja z zadania zapewniającego była kompletna, zawierała odpowiednio wyniki przeglądu wstępnego, analizę ryzyka dla zadania, potwierdzenie uzgodnienia kryteriów oceny, program zadania, dokumentacje roboczą, wstępne wyniki audytu oraz sprawozdanie z zadania zapewniającego. Dokumentacja robocza zawierała istotne informacje niezbędne do osiągnięcia celów zadania i była zebrana w sposób wystarczający do poparcia wyników audytu i sformułowanych zaleceń.
19. W odniesieniu do zadania zapewniającego przeprowadzonego w 2021 r., Audytor Wewnętrzny-Usługodawca Zewnętrzny przeprowadził planowe czynności sprawdzające w 2022 r. W notatce przedstawił dowody potwierdzające monitorowanie realizacji zaleceń przedmiotowego zadania. Wyniki przeprowadzonych czynności sprawdzających, były dokumentowane i przekazane do Rektora - Komendanta SGSP i audytowanego.
20. Audytor wewnętrzny – Usługodawca Zewnętrzny podjął czynności w zakresie zmian w przepisach wewnętrznych: Karcie audytu wewnętrznego i Księdze procedur.

Niezależny Walidator wyszczególnił poniżej obserwacje dotyczące działalności audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej, do których przedstawili stosowne zalecenia.

<p>Obserwacja <i>Standard 1312 – Oceny zewnętrzne: Oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji.</i> W Szkole Głównej Służby Pożarniczej, ostatnia ocena zewnętrzna audytu wewnętrznego była przeprowadzona w 2016 roku. W 2023 r. przeprowadzono walidację samooceny audytu wewnętrznego na podstawie stosownej uchwały Komitetu Audytu MSWiA.</p> <p>Zalecenie Zalecane jest dołożenie staranności w dotrzymaniu terminu przeprowadzania co najmniej raz na pięć lat oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej.</p>
<p>Obserwacja <i>Standard 1321 – Użycie formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”: Stwierdzenie, że audyt wewnętrzny funkcjonuje zgodnie</i> z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan. <i>Standard 2430 – Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”: Stwierdzenie, że zadania zostały przeprowadzone zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.</i> W Szkole Głównej Służby Pożarniczej, nie jest używana formuła dotycząca zgodności ze Standardami z uwagi na brak w SGSP oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego. W programie zapewnienia i poprawy jakości przewidziano, że w przypadku pozytywnej oceny, pozyskanej w wyniku niezależnej walidacji, ww. formuła będzie używana.</p> <p>Zalecenie Zalecane jest przeprowadzanie co najmniej raz na pięć lat oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego w SGSP, a następnie – po ocenie zewnętrznej potwierdzającej zgodność ze Standardami – zalecane jest używanie przez audytorów wewnętrznych odpowiedniej formuły, o której mowa w Standardzie 1321 oraz w Standardzie 2430.</p>

II.4. Wniosek.

Mając na uwadze strukturę etatową Audytu Wewnętrznego, a także prowadzenie audytu wewnętrznego przez usługodawcę zewnętrznego zachowana jest ciągłość realizacji audytu wewnętrznego w SGSP.

Przeprowadzona przez Niezależnego Walidatora walidacja samooceny audytu wewnętrznego w SGSP stanowi realizację *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*. Uzyskane w wyniku niezależnej walidacji potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w Szkole Głównej Służby Pożarniczej realizowana jest na poziomie **generalnie zgodnym** z „*Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*”, umożliwia stosowanie formuły zgodności ze *Standardami*, o czym mowa w *Standardzie 1321* oraz w *Standardzie 2430*.

Walidator: Zbigniew Kurek

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 - do wysłania e-mail: ibanach@sgsp.edu.pl i ad acta

Egz. nr 2 - do wysłania e-mail: audyt@mswia.gov.pl i ad acta

Wykonał: Z.K. (tel. 22 606 5095)

PODSUMOWANIE

Samoooceny audytu wewnętrznego

		✓ -decyzja oceniającego 2022 r.			✓ -decyzja oceniającego 2021 r.			✓ - ocena niezależnego Walidatora.		
		GZ	CZ	NZ	GZ	CZ	NZ	GZ	CZ	NZ
Ogólna ocena										
Standardy atrybutów										
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność	✓			✓			✓		
1010	Uznawanie obowiązkowych wytycznych w karcie audytu wewnętrznego	✓			✓			✓		
1100	Niezależność i obiektywizm	✓			✓			✓		
1110	Niezależność organizacyjna	✓			✓			✓		
1111	Bezpośrednia współpraca z radą	✓			✓			✓		
1112	Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny	✓			✓			✓		
1120	Indywidualny obiektywizm	✓			✓			✓		
1130	Naruszenie niezależności lub obiektywizmu	✓			✓			✓		
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa	✓			✓			✓		
1210	Biegłość	✓			✓			✓		
1220	Należyta staranność zawodowa	✓			✓			✓		
1230	Ciągły rozwój zawodowy	✓			✓			✓		
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości	✓			✓			✓		
1310	Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości	✓			✓			✓		
1311	Oceny wewnętrzne	✓			✓			✓		
1312	Oceny zewnętrzne			✓	✓				✓	
1320	Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości	✓			✓			✓		
1321	Użycie formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”			✓	✓				✓	
1322	Ujawnienie braku zgodności	✓			✓			✓		
Standardy działania		✓			✓			✓		

2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym	✓			✓			✓		
2010	Planowanie	✓			✓			✓		
2020	Informowanie i zatwierdzanie	✓			✓			✓		
2030	Zarządzanie zasobami	✓			✓			✓		
2040	Zasady i procedury	✓			✓			✓		
2050	Koordinowanie i zaufanie	✓			✓			✓		
2060	Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie	✓			✓			✓		
2070	Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny	Nie dot			✓			✓		
2100	Charakter pracy	✓			✓			✓		
2110	Ład organizacyjny	✓			✓			✓		
2120	Zarządzanie ryzykiem	✓			✓			✓		
2130	Kontrola	✓			✓			✓		
2200	Planowanie zadania	✓			✓			✓		
2201	Aspekty planowania	✓			✓			✓		
2210	Cele zadania	✓			✓			✓		
2220	Zakres zadania	✓			✓			✓		
2230	Przydział zasobów	✓			✓			✓		
2240	Program zadania	✓			✓			✓		
2300	Wykonywanie zadania	✓			✓			✓		
2310	Zbieranie informacji	✓			✓			✓		
2320	Analiza i ocena	✓			✓			✓		
2330	Dokumentowanie informacji	✓			✓			✓		
2340	Nadzorowanie zadania	✓			✓			✓		
2400	Informowanie o wynikach	✓			✓			✓		
2410	Kryteria informowania	✓			✓			✓		
2420	Jakość informacji	✓			✓			✓		
2421	Błędy i pominięcia	✓			✓			✓		
2430	Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z <i>Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”			✓		✓			✓	
2431	Ujawnienie nieprzestrzegania	✓			✓			✓		
2440	Przekazywanie wyników	✓			✓			✓		
2450	Ogólne opinie	✓			✓			✓		
2500	Monitorowanie postępów	✓				✓		✓		

2600	Informowanie o akceptacji ryzyka	✓			b/o			✓		
Kodeks Etyki IIA					✓			✓		

GZ – „Generalnie zgodne” oznacza, że dokonujący oceny wyciągnął wnioski, że odpowiednia struktura, zasady oraz procedury działalności audytu, jak również procesy, w których są one stosowane, są zgodne z wymaganiami indywidualnych standardów i Kodeksem Etyki pod wszystkimi istotnymi względami.

Istnieje generalna zgodność z większością indywidualnych standardów i Kodeksem Etyki w obrębie sekcji i głównych kategorii i co najmniej częściowa zgodność z pozostałymi wymaganiami danej sekcji/kategorii.

Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągnięcia celów Standardów i Kodeksu Etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia systemu stosowania Standardów i Kodeksu Etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągnięcia ich celów.

Jak wskazano powyżej, generalna zgodność nie wymaga kompletnej i pełnej zgodności, idealnej sytuacji, „udanej praktyki”, itp.

CZ – „Częściowo zgodne” oznacza, że dokonujący oceny wyciągnął wnioski, że audytor w dobrej wierze podejmuje wysiłki, aby uzyskać zgodność z wymaganiami indywidualnych Standardów i Kodeksem Etyki, sekcją, czy główną kategorią, ale nie osiągnięto chociażby 1 podstawowego celu Standardów, Kodeksu Etyki, sekcji czy głównej kategorii.

Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu Etyki i/lub w zakresie osiągnięcia celów Standardów czy Kodeksu Etyki.

Niektóre uchybienia mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego, a rekomendacje ich dotyczące mogą być skierowane do kierownictwa jednostki.

NZ – „Niezgodny” oznacza, że oceniający wyciągnął wnioski, iż nie posiada wiedzy co do wielu/wszystkich celów indywidualnych Standardów, Kodeksu Etyki, sekcji lub głównych kategorii, nie podejmuje w dobrej wierze wysiłku w celu stosowania się do tych celów lub nie jest w stanie ich osiągnąć.

Uchybienia te będą miały znaczący negatywny wpływ na działalność audytu wewnętrznego oraz możliwość przynoszenia wartości dodanej organizacji.

3. Raport z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji.

RAPORT
Z WALIDACJI SAMOOCENY
AUDYTU WEWNĘTRZNEGO
W
KOMENDZIE GŁÓWNEJ POLICJI
W WARSZAWIE

[nazwa jednostki]

Szczytno, 19 września 2023 r.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

I.1. Opinia co do zgodności ze *Standardami*

Głównym przedmiotem oceny dokonanej przez Niezależnego Walidatora- mgr Józefa Górskiego – audytora wewnętrznego Akademii Policji w Szczytnie było sprawdzenie zapewnień i ocen wyrażonych w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego* w Komendzie Głównej Policji w Warszawie, z dnia 2 stycznia 2023 roku, sporządzonym przez Kierownika Zespołu Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Policji, Panią Emilię Majszyk.

Szczególny nacisk położono na zweryfikowanie tych ocen zawartych w samoocenie, które dotyczyły zgodności ze *Standardami*¹² i przepisami prawa.

Według opinii Walidatora działalność audytu wewnętrznego jednostki jest:

- Generalnie zgodna
- Częściowo zgodna
- Niezgodna¹³

ze *Standardami*.

Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi *Standardami* przedstawiony został w *załączniku nr 1* do niniejszego raportu.

---

¹² Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 28).

¹³ Na podstawie Podręcznika Oceny Jakości Wykonywania Audytu Wewnętrznego wydanego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA):

- „Generalnie zgodna” – tzn., że odpowiednie struktury, zasady i procedury działalności audytu wewnętrznego oraz procesy, w których są one zastosowane odpowiadają wymogom danego Standardu lub elementowi Kodeksu etyki. Dla sekcji i głównych kategorii oznacza, że istnieje generalna zgodność z większością poszczególnych Standardów lub elementów Kodeksu etyki i przynajmniej częściowa zgodność w stosunku do pozostałych indywidualnych Standardów w danej sekcji lub kategorii. Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągania celów Standardów i Kodeksu etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia stosowania Standardów i Kodeksu etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągania ich celów.

- „Częściowo zgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny podejmuje działania, aby osiągnąć zgodność z wymogami indywidualnych Standardów czy elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii, ale nie udaje mu się osiągnąć niektórych ważnych celów. Oznacza to znaczne/istotne możliwości poprawy efektywności stosowania Standardów i Kodeksu etyki lub też osiągania zamierzonych celów. Niektóre niezgodności mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego i mogą skutkować rekomendacjami adresowanymi do kierownictwa jednostki. Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu etyki i/lub w zakresie osiągania celów Standardów czy Kodeksu etyki.

- „Niezgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny nie jest świadomy działania niezgodnego ze *Standardami* oraz nie podejmuje działań, aby osiągnąć tę zgodność lub też nie osiąga wielu indywidualnych celów Standardów lub elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii. Niezgodności te mają silny negatywny wpływ na efektywność działania audytu wewnętrznego i przysparzanie wartości dodanej jednostce. Sytuacje te oznaczają istotne możliwości poprawy działania, włączając działania kierownictwa jednostki. Niezgodności te będą miały znaczący negatywny wpływ na funkcję i skuteczność działalności audytu wewnętrznego.

Ustalenia związane z wydaną opinią, zawarto w dalszej części raportu i uwzględniają one dotychczasową działalność audytu wewnętrznego.

I.2. Główne ustalenia oceny

W wyniku przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego Walidator stwierdził, że działanie audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji realizowane jest zgodnie ze *Standardami* oraz z przepisami prawa powszechnie obowiązującego w zakresie audytu wewnętrznego, w szczególności *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych* (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.) oraz *Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o wynikach tego audytu* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 506). Ocena Niezależnego Walidatora w zakresie zgodności ze *Standardami* działalności audytu wewnętrznego Komendy Głównej Policji potwierdza samoocenę przedstawioną przez Kierownika Zespołu Audytu Wewnętrznego KGP w „Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji”.

Zarówno w ramach samooceny audytu wewnętrznego, jak i w ramach niezależnej walidacji, działalność audytu wewnętrznego w odniesieniu do *Standardów* została oceniona na poziomie „generalnie zgodna”. Z ustaleń wynika, że w Komendzie Głównej Policji ostatnia ocena zewnętrzna audytu wewnętrznego była przeprowadzona w 2018 roku przez niezależnych walidatorów, w związku z czym został zachowany pięcioletni okres od ostatniej oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego.

I.3. Zalecenia/propozycje usprawnień

W wyniku walidacji samooceny nie zidentyfikowano odstępstw od wymogów *Standardów*, dlatego nie formułowano zaleceń.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

II.1. Podstawowe informacje o przeprowadzonej ocenie zewnętrznej audytu wewnętrznego

Głównym celem niezależnej walidacji jako jednej z form oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego, było potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji realizowana jest zgodnie ze *Standardami*.

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji stanowi realizację:

- *Standardu nr 1312 - Oceny zewnętrzne*, na podstawie którego oceny zewnętrzne winny być realizowane co najmniej raz na 5 lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji,
- *Uchwały nr 3 Komitetu Audytu MSWiA z dnia 12 grudnia 2022 roku w sprawie przeprowadzenia walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne*.

W oparciu o harmonogram niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji, opracowany przez Niezależnego Walidatora i uzgodniony z kierownikiem Zespołu Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Policji, niezależna walidacja samooceny została przeprowadzona w dniach 6 i 7 września 2023 r. przez mgra Józefa Górskiego – Audytora wewnętrznego, który legitymuje się egzaminem złożonym przed Komisją Ministerstwa Finansów – nr 1287/2004 oraz certyfikatem nr

1228/17/283 Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska ukończenia szkolenia z zakresu „Ocena jakości audytu wewnętrznego – QA”.

II.2. Zakres i metodyka

W celu zweryfikowania ocen przedstawionych w raporcie z samooceny Walidator dokonał również analizy następującej dokumentacji źródłowej dotyczącej organizacji i prowadzenia audytu wewnętrznego:

26. Zarządzenie nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji,
27. Schemat Organizacyjny Komendy Głównej Policji,
28. Karta Audytu Wewnętrznego wprowadzona Decyzją nr 38 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie karty audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji zmieniona decyzją nr 120 z 5 kwietnia 2018 r. oraz decyzją nr 379 z dnia 10 listopada 2021 r.
29. Podręcznik procedur audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji wersja 2/2021,
30. Kwestionariusz samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji (dot. 2022 roku),
31. Raport z samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji z dnia 2 stycznia 2023 r.,
32. Opis stanowiska pracy niebędącego wyższym stanowiskiem w służbie cywilnej, sporządzonym dla kierownika ZAW KGP,
33. Plany audytu wewnętrznego na rok 2020, 2021, 2022 oraz analizy ryzyka sporządzone na potrzeby planowania rocznego,
34. Sprawozdania z realizacji audytu wewnętrznego dot. roku 2020, 2021, 2022,
35. Akta bieżące z realizacji 2 zadań zapewniających i 2 czynności doradczych, stanowiących badaną próbę.

II.3. Szczegółowe ustalenia/obserwacje i wydane zalecenia/propozycje usprawnień

Ustalenia/obserwacje, zostały sformułowane na podstawie badania procesu samooceny jakości audytu wewnętrznego oraz czynności oceniających działalność audytu wewnętrznego wykonanych przez Walidatora.

Poczynione przez Niezależnego Walidatora obserwacje i ustalenia w pełni potwierdzają ustalenia zawarte w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego*.

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego realizowana w Komendzie Głównej Policji dostarczyła następujących informacji:

- Audyt wewnętrzny w Komendzie Głównej Policji realizuje wyodrębniona w strukturze jednostki komórka organizacyjna – Zespół Audytu Wewnętrznego (ZAW), która zgodnie

z Zarządzeniem nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 kwietnia 2016 roku podlega bezpośrednio Komendantowi Głównemu Policji, a kierujący Zespołem Audytu Wewnętrznego wchodzi w skład kierownictwa KGP.

- Struktura etatowa komórki audytu wewnętrznego, określona w *Rozkazie organizacyjnym nr 66/16 z dnia 6 kwietnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia etatu Zespołu Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Policji* (zmienionym *Rozkazami organizacyjnymi: nr 21/18 z 24.04.2018 r., nr 7/21 z 13.04.2021 r. oraz nr 21/21 z 08.10.2021 r.*) przedstawia się następująco:
  - 1) kierownik zespołu – 1 etat,
  - 2) audytor wewnętrzny – 1 etat,
  - 3) starszy specjalista – 1 etat,
  - 4) specjalista – 1 etat.
- Karta Audytu Wewnętrznego stanowi, że kierujący pracami ZAW podlega bezpośrednio Komendantowi GP. Poza tym z *Opisu stanowiska pracy niebędącego wyższym stanowiskiem w służbie cywilnej* sporządzonym dla kierownika ZAW KGP wynika, że bezpośrednio nadzoruje to stanowisko Komendant GP. Ze zweryfikowanych dokumentów wynika, że została zachowana właściwa podległość służbowa.
- Niezależny Walidator dokonał przeglądu dokumentu *Opis stanowiska pracy niebędącego wyższym stanowiskiem w służbie cywilnej* opracowanego dla kierownika ZAW. Z dokumentacji kadrowej wynika, że kierownik ZAW zapoznała się z dokumentem, potwierdzając to własnoręcznym podpisem z datą 16 listopada 2021 roku. Jednocześnie Decyzją nr 361/2021 z dnia 30 października 2021 r. Komendant GP powierzył Emilii Majszczyk – Kierownikowi ZAW KGP kierowanie działalnością Zespołu Audytu Wewnętrznego KGP.
- Ostatnia ocena zewnętrzna jakości audytu w Komendzie Głównej Policji miała miejsce w 2018 roku, w związku z czym realizacja *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*, nie budzi zastrzeżeń.
- Ostatnia samoocena audytu wewnętrznego, obejmująca działalność audytu wewnętrznego w jednostce, dotyczy roku 2022. Samoocenę przeprowadziła Emilia Majszczyk – kierownik ZAW KGP, a weryfikacji dokonał audytor wewnętrzny ZAW KGP. Efekt samooceny audytu wewnętrznego ujęto w raporcie z samooceny z dnia 2 stycznia 2023 r.
- Zarówno kierownik ZAW - Emilia Majszczyk, jak i audytor wewnętrzny ZAW – Michał Truszkowski, posiadają potwierdzenie kwalifikacji z zakresu prowadzenia audytu wewnętrznego. Pani Emilia Majszczyk legitymuje się egzaminem złożonym przed komisją Ministerstwa Finansów – Zaświadczenie nr 948/2004 oraz Certyfikatem CGAP nr 1357 Instytutu Auditorów Wewnętrznych. Pan Michał Truszkowski legitymuje się ukończonymi w 2009 roku studiami podyplomowymi w zakresie Kontroli, Nadzoru i Audytu w Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego i praktyką na stanowisku audytora wewnętrznego w okresie od 1 listopada 2013 r. do 31 października 2018 r. i od 1 stycznia 2020 r.
- Zgodnie z zapisem *Rozdziału II – Metodyka audytu wewnętrznego Podręcznika Procedur Audytu Wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji* audytorzy wewnętrzni ZAW realizują zadania audytowe na podstawie imiennego upoważnienia, udzielanego przez Komendanta GP i wydawanego na cały rok – w odniesieniu do zadań realizowanych zgodnie z planem audytu oraz każdorazowo – do realizacji zadania zapewniającego poza planem. Niezależny Walidator zweryfikował w tym zakresie następujące dokumenty, sygnowane numerami 1/2022/AW i 3/2022/AW. Rejestr upoważnień prowadzony jest w sekretariacie ZAW.
- Roczny plan audytu wewnętrznego został opracowany według wzoru, stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały nr 2 Komitetu Audytu z dnia 23 września 2016 roku. Dla potrzeb planowania rocznego komórka audytu wewnętrznego sporządza analizę ryzyka, w której uwzględnia priorytety Komendanta GP. W trakcie prac nad planem audytu na 2022 rok komórka audytu wewnętrznego KGP m.in. zwróciła się do dyrektorów biur KGP o przekazywanie propozycji tematów zadań

audytowych, dokonała analizy materiałów dotyczących zarządzania ryzykiem w KGP, *Planu kontroli Biura Kontroli KGP na 2022 rok, Planu działalności Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2022*, *Planu działalności Komendy Głównej Policji na lata 2021-2023*. W planie audytu na 2022 rok uwzględniono priorytet Komendanta Głównego Policji.

- Przy planowaniu rocznym uwzględniono również Priorytety określone przez Komitet Audytu MSWiA (w 2022 roku – Ocena gospodarowania nieruchomościami jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami mieszkaniowymi oraz Ocena funkcjonowania jednostki w obszarze przeciwdziałania korupcji). Planowanie odbyło się w sposób terminowy. Plan audytu na rok 2022 został zatwierdzony przez Komendanta GP w dniu 30 grudnia 2021 roku.
- Pracownicy ZAW KGP prowadzą odrębny dokument pn. *Rozliczenie czasu poświęconego na realizację określonych czynności w osobodniach* dla pracowników ZAW KGP. Wskaźnik efektywnego czasu audytu w roku 2022 wyniósł 74%. Wynikło to z wystąpienia przez 29 dni wakatu na stanowisku audytora wewnętrznego oraz konieczności realizacji przez audytora wewnętrznego i kierownika ZAW KGP czynności organizacyjnych kosztem wykonywania zadań audytowych, w związku z wakatem przez 138 dni na stanowisku specjalisty i długotrwałym zwolnieniem lekarskim starszego specjalisty.
- Sprawozdania z wykonania planu audytu zostały sporządzone w terminie (za 2022 rok w dniu 24.01.2023r.) i każdorazowo zatwierdzone przez Komendanta Głównego Policji.
- Ze sprawozdania z wykonania planu audytu wewnętrznego za rok 2022 wynika, że ZAW KGP zrealizował 1 zadanie zapewniające oraz 35 czynności doradczych, w tym opiniowania projektów aktów prawnych i przeprowadził monitoring realizacji zaleceń uprzednio realizowanych zadań audytowych.
- Audytorzy wewnętrzeni ZAW KGP uczestniczyli w szkoleniach (webinaria) organizowanych przez Ministerstwo Finansów i Instytut Audytorów Wewnętrznych oraz szkoleniach wewnętrznym organizowanych przez komórki KGP. Udział w szkoleniach jest rejestrowany w zeszycie szkoleń.
- W *Karcie Audytu Wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji* w § 9 ust.6 zapisano, że „audytor wewnętrzny postępuje zgodnie z międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, stanowiącymi załącznik do komunikatu *Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 roku w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych* (Dz. Urz. Min. Roz. I Fin., poz. 28), oraz stosuje *Podstawowe zasady praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, Kodeksu etyki i Definicję audytu wewnętrznego*”.
- Niezależny Walidator dokonał też analizy dokumentacji wybranych zadań audytowych realizowanych przez Zespół Audytu Wewnętrznego KGP – dwóch zadań zapewniających: „Sprawność przeprowadzania w Komendzie Głównej Policji postępowań powypadkowych” oraz „Polityka Ciągłości Działania jako element systemu kontroli zarządczej w jednostce”. Ustalono, że realizacja zadania zapewniającego w ZAW KGP odbywała się w oparciu o wyniki wstępnego badania. Realizując przegląd wstępny, audytorzy wewnętrzeni zapoznali się z celami i obszarem działalności poddanym audytowi, dokonali udokumentowanej analizy ryzyka, a także uzgodnili z audytowanymi kryteria oceny mechanizmów kontrolnych. W formie pisemnej opracowany został program zadania zapewniającego, w którym zawarto wszystkie elementy wymagane przepisami prawa, w tym zidentyfikowane istotne ryzyka w obszarze działalności jednostki objętym zadaniem audytowym. Program zadania został zatwierdzony przez kierownika ZAW KGP/audytora wewnętrznego – koordynatora ZAW KGP. Wstępne ustalenia audytu przekazywano kierującym audytowanymi komórkami. Po zatwierdzeniu przez Komendanta Głównego Policji sprawozdania z realizacji zadania przekazywano je za pismem przewodnim zainteresowanym komórkom. Zespół Audytu Wewnętrznego monitorował realizację rekomendacji wydanych w trakcie audytu.

Analizie poddano również dokumentację realizowanych przez ZAW KGP czynności doradczych: "Analiza wybranych aspektów gospodarowania nieruchomościami przez Komendę Główną Policji" oraz „Uczestnictwo policjantów i pracowników Komendy Głównej Policji w projektach realizowanych z wykorzystaniem środków zewnętrznych (pozabudżetowych)". W przypadku realizacji czynności doradczych, na etapie planowania przeprowadzony został przegląd wstępny, w trakcie którego audytorzy wewnętrzni zapoznali się z obszarem działalności poddanym audytowi. Ponadto kierownik ZAW KGP/audytor wewnętrzny – koordynator ZAW KGP uzgodnił z Komendantem Głównym Policji w sposób formalny cel oraz zakres czynności doradczych. Wyniki czynności doradczych zostały przekazane Komendantowi Głównemu Policji oraz właściwym merytorycznie komórkom organizacyjnym KGP.

Przeprowadzona przez Niezależnego Walidatora walidacja samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji stanowi realizację *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*. Uzyskane w wyniku niezależnej walidacji potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Policji realizowana jest na poziomie generalnie zgodnym z „*Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*”, umożliwia stosowanie przez audytorów wewnętrznych Zespołu Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Policji formuły zgodności ze *Standardami*, o czym mowa w *Standardzie 1321* oraz w *Standardzie 2430*.

Walidator

1. ....

ZAŁĄCZNIK nr 1

PODSUMOWANIE
walidacji samooceny audytu wewnętrznego

		Ocena w raporcie z samooceny	✓ ocena niezależnego walidatora		
		GZ/CZ/NZ	GZ	CZ	NZ
Ogólna ocena					
Standardy atrybutów		GZ	✓		
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność	GZ	✓		
1010	Uznawanie obowiązkowych wytycznych w karcie audytu wewnętrznego	GZ	✓		
1100	Niezależność i obiektywizm	GZ	✓		
1110	Niezależność organizacyjna	GZ	✓		
1111	Bezpośrednia współpraca z radą	GZ	✓		
1112	Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny	GZ	✓		
1120	Indywidualny obiektywizm	GZ	✓		
1130	Naruszenie niezależności lub obiektywizmu	GZ	✓		
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1210	Biegłość	GZ	✓		
1220	Należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1230	Ciągły rozwój zawodowy	GZ	✓		
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1310	Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1311	Oceny wewnętrzne	GZ	✓		
1312	Oceny zewnętrzne	GZ	✓		
1320	Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1321	Użycie formuły „zgodny z <i>Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
1322	Ujawnienie braku zgodności	GZ	✓		
Standardy działania		GZ	✓		
2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym	GZ	✓		
2010	Planowanie	GZ	✓		
2020	Informowanie i zatwierdzanie	GZ	✓		
2030	Zarządzanie zasobami	GZ	✓		
2040	Zasady i procedury	GZ	✓		
2050	Koordynowanie i zaufanie	GZ	✓		
2060	Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie	GZ	✓		

2070	Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny	NIE DOTYCZY	NIE DOTYCZY		
2100	Charakter pracy	GZ	✓		
2110	Ład organizacyjny	GZ	✓		
2120	Zarządzanie ryzykiem	GZ	✓		
2130	Kontrola	GZ	✓		
2200	Planowanie zadania	GZ	✓		
2201	Aspekty planowania	GZ	✓		
2210	Cele zadania	GZ	✓		
2220	Zakres zadania	GZ	✓		
2230	Przydział zasobów	GZ	✓		
2240	Program zadania	GZ	✓		
2300	Wykonywanie zadania	GZ	✓		
2310	Zbieranie informacji	GZ	✓		
2320	Analiza i ocena	GZ	✓		
2330	Dokumentowanie informacji	GZ	✓		
2340	Nadzorowanie zadania	GZ	✓		
2400	Informowanie o wynikach	GZ	✓		
2410	Kryteria informowania	GZ	✓		
2420	Jakość informacji	GZ	✓		
2421	Błędy i pominięcia	GZ	✓		
2430	Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z <i>Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
2431	Ujawnienie nieprzestrzegania	GZ	✓		
2440	Przekazywanie wyników	GZ	✓		
2450	Ogólne opinie	GZ	✓		
2500	Monitorowanie postępów	GZ	✓		
2600	Informowanie o akceptacji ryzyka	GZ	✓		
Kodeks Etyki IIA		GZ	✓		

Walidator:

1. ....

4. Raport z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej.

RAPORT
Z WALIDACJI SAMOOCENY
AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

W
Komendzie Głównej Straży Granicznej

Warszawa, 25 września 2023 r.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

I.1. Opinia co do zgodności ze *Standardami*

Głównym przedmiotem oceny dokonanej przez *Niezależnego walidatora* było sprawdzenie zapewnień i ocen wyrażonych w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej* z dnia 12 stycznia 2023 r. sporządzonym przez Audytora wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej – Panią Beatę Ziębę w następstwie wypełnienia *Kwestionariusza samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej za 2022 rok*.

Szczególny nacisk położono na zweryfikowanie tych ocen zawartych w samoocenie, które dotyczyły zgodności ze *Standardami*¹⁴ i przepisami prawa.

Przeprowadzona przez *Niezależnego walidatora* ocena funkcjonowania audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej (zwanej dalej też KGSG) stanowi jedną z form oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego, a tym samym realizację *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*, zgodnie z którym ocena przeprowadzana jest co najmniej raz na 5 lat.

W opinii *Niezależnego walidatora* działalność audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej jest:

- Generalnie zgodna
- Częściowo zgodna
- Niezgodna¹⁵

ze *Standardami*.

Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi *Standardami* przedstawiony został w *załączniku* do niniejszego raportu.

---

¹⁴ Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 28).

¹⁵ Na podstawie Podręcznika Oceny Jakości Wykonywania Audytu Wewnętrznego wydanego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA):

• „Generalnie zgodna” – tzn., że odpowiednie struktury, zasady i procedury działalności audytu wewnętrznego oraz procesy, w których są one zastosowane odpowiadają wymogom danego Standardu lub elementowi Kodeksu etyki. Dla sekcji i głównych kategorii oznacza, że istnieje generalna zgodność z większością poszczególnych Standardów lub elementów Kodeksu etyki i przynajmniej częściowa zgodność w stosunku do pozostałych indywidualnych Standardów w danej sekcji lub kategorii. Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągania celów Standardów i Kodeksu etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia stosowania Standardów i Kodeksu etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągania ich celów.

• „Częściowo zgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny podejmuje działania, aby osiągnąć zgodność z wymogami indywidualnych Standardów czy elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii, ale nie udaje mu się osiągnąć niektórych ważnych celów. Oznacza to znaczne/istotne możliwości poprawy efektywności stosowania Standardów i Kodeksu etyki lub też osiągania zamierzonych celów. Niektóre niezgodności mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego

i mogą skutkować rekomendacjami adresowanymi do kierownictwa jednostki. Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu etyki i/lub w zakresie osiągania celów Standardów czy Kodeksu etyki.

• „Niezgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny nie jest świadomy działania niezgodnego ze Standardami oraz nie podejmuje działań, aby osiągnąć tę zgodność lub też nie osiąga wielu indywidualnych celów Standardów lub elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii. Niezgodności te mają silny negatywny wpływ na efektywność działania audytu wewnętrznego i przysparzanie wartości dodanej jednostce. Sytuacje te oznaczają istotne możliwości poprawy działania, włączając działania kierownictwa jednostki. Niezgodności te będą miały znaczący negatywny wpływ na funkcję i skuteczność działalności audytu wewnętrznego.

Ustalenia związane z wydaną opinią zawarto w dalszej części raportu, a sformułowany wniosek/zalecenie uwzględnia dotychczasową działalność audytu wewnętrznego.

I.2. Główne ustalenia oceny

W wyniku dokonania oceny *Niezależny walidator* stwierdził, że działalność audytu wewnętrznego w KGSG realizowana jest generalnie zgodnie ze *Standardami* oraz z przepisami prawa powszechnie obowiązującego w zakresie audytu wewnętrznego, w szczególności wymogami *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych* (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) oraz *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 roku w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu* (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 506).

Ocena *Niezależnego walidatora* w zakresie zgodności ze *Standardami* działalności audytu wewnętrznego w KGSG jest zgodna z przedstawioną przez Audytora wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej* – ocena na poziomie „*Generalnie zgodny*”.

Z ustaleń *Niezależnego walidatora* wynika w szczególności, że:

- Usytuowanie komórki audytu wewnętrznego w strukturze organizacyjnej jednostki jest właściwe - bezpośrednia podległość Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.
- Zapewniona jest niezależność i obiektywizm audytorów wewnętrznych, którzy wykazują się biegłością i należyłą starannością zawodową.
- Komórka audytu wewnętrznego działa w ramach procedur i wymogów określonych w *Karcie audytu wewnętrznego* oraz *Księżce procedur audytu wewnętrznego* przyjętych Decyzją nr 54/Dec/III/17 Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej z dnia 24 kwietnia 2017 roku.
- W komórce audytu wewnętrznego KGSG przyjęto program zapewnienia i poprawy jakości opisany w IV rozdziale *Książki procedur audytu wewnętrznego*.
- Audytorzy pracujący w komórce audytu wewnętrznego KGSG uczestniczą w szkoleniach utrzymując swoją biegłość zawodową.
- Planowanie i realizacja działań audytowych wykonywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami.

I.3. Zalecenia/propozycje usprawnień

W wyniku przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego *Niezależny walidator* zaleca **dalsze stosowanie** w sprawozdaniach z zadań audytowych **formuły „przeprowadzono zgodnie**

z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” wobec potwierdzenia – w ramach niniejszej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, jako zewnętrznej oceny potwierdzającej zgodność funkcji audytu wewnętrznego prowadzonego w KGSG – zgodności z wyżej wymienionymi Standardami.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

II.1. Podstawowe informacje o przeprowadzonej ocenie zewnętrznej audytu wewnętrznego

Głównym celem niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego było potwierdzenie, że funkcja audytu wewnętrznego w KGSG realizowana jest zgodnie ze *Standardami*.

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w KGSG stanowi realizację:

- *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji,
- postanowień *Uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne*.

Przed przeprowadzeniem walidacji *Niezależny validator* sporządził *Harmonogram przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w KGSG*, który został uzgodniony z Audytorem Wewnętrznym – Kierownikiem Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej. Walidacja została przeprowadzona w okresie od dnia 22 maja 2023 roku do dnia 31 lipca 2023 roku (przy jednoczesnej realizacji innych zadań) przez Tomasza Prokopowicza, audytora wewnętrznego w Centrum Obsługi Projektów Europejskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Niezależny validator legitymuje się certyfikatem ukończenia szkolenia z zakresu oceny jakości audytu wewnętrznego (*Quality Assessment*), przeprowadzonego przez Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska o nr 1232/17/283 z dnia 8 września 2017 roku. *Niezależny validator* podpisał oświadczenie o braku występowania okoliczności świadczących o konflikcie interesów z KGSG.

II.2. Zakres i metodyka

Działania związane z niezależną walidacją samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej obejmowały:

- czynności realizowane w miejscu pracy *Niezależnego walidatora*, gdzie analizie i ocenie podlegały dokumenty, które mogły zostać wydane poza siedzibę komórki audytu wewnętrznego KGSG i które zostały udostępnione w postaci elektronicznej przez Panią Beatę Ziębę, Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej,
- czynności wykonane w siedzibie komórki audytu wewnętrznego KGSG przy ul. Podchorążych 38 w Warszawie, gdzie *Niezależnemu audytorowi* udostępniono do wglądu pozostałe dokumenty niezbędne w procesie walidacji samooceny audytu wewnętrznego prowadzonego w KGSG i badania zgodności jego działania ze *Standardami*. *Niezależny walidator* zgodził się z opinią Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej, iż ze względu na specyfikę i wrażliwość procesów badanych przez audyt wewnętrzny KGSG, niektóre dokumenty, w szczególności sprawozdania z zadań audytowych sporządzone w ramach działań zapewniających wykonanych przez funkcję audytu wewnętrznego, nie powinny być przekazywane, a tym samym również przechowywane poza siedzibą KGSG. Jednocześnie należy podkreślić, iż w siedzibie komórki audytu wewnętrznego KGSG *Niezależnemu audytorowi* udostępnione zostały do wglądu wszelkie materiały i dokumenty, o które się zwrócił.

Czynności walidacyjne w siedzibie komórki audytu wewnętrznego KGSG rozpoczęły się w dniu 19 czerwca 2023 roku spotkaniem otwierającym przeprowadzonym w budynku Komendy Głównej Straży Granicznej w Al. Niepodległości 100 w Warszawie. W spotkaniu uczestniczyli:

- Gen. Dyw. SG Tomasz Praga, Komendant Główny Straży Granicznej;
  - Pani Beata Zięba, Audytor Wewnętrzny – Kierownik Audytu Wewnętrznego KGSG;
  - Tomasz Prokopowicz, Audytor wewnętrzny w COPE MSWiA, pełniący funkcję *Niezależnego walidatora*.
- Badanie dokumentów udostępnionych do wglądu nastąpiło w dniach 4 i 5 lipca 2023 roku.

Zastosowane techniki przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w KGSG to w szczególności:

a) analiza

- *Kwestionariusza samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej za 2022 rok*,
- *Raportu z samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej z dnia 28 lutego 2023 roku*,
- przepisów i procedur dotyczących organizacji oraz funkcjonowania audytu wewnętrznego w KGSG,

b) przegląd i analiza dokumentacji dotyczącej rocznego planowania i sprawozdawczości oraz zadań audytowych przeprowadzonych w 2022 roku.

W celu zweryfikowania ocen przedstawionych w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego Niezależny validator* dokonał analizy następującej dokumentacji źródłowej dotyczącej organizacji i prowadzenia audytu wewnętrznego w KGSG udostępnionej w postaci elektronicznej:

36. Zarządzenie nr 30 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie organizacji Komendy Głównej Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG poz. 26, z późn. zm.);
37. Zarządzenie Nr 52 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 20 czerwca 2016 roku w sprawie regulaminu organizacyjnego Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej, zmienione Zarządzeniem Nr 100 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 28 września 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej, zmienione Zarządzeniem Nr 29 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 9 lipca 2021 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej;
38. Decyzja Nr 144 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie podziału zakresu obowiązków należących do właściwości Komendanta Głównego Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG poz. 27, z późn. zm.);
39. Decyzja nr 54/Dec/II/17 Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej z dnia 24 kwietnia 2017 roku w sprawie „Książki procedur audytu wewnętrznego” w Audycie Wewnętrznym Komendy Głównej Straży Granicznej;
40. „Książka procedur audytu wewnętrznego” nadana Audytowi Wewnętrznemu Komendy Głównej Straży Granicznej decyzją nr 10 Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej z dnia 9 grudnia 2022 roku w sprawie „Książki procedur audytu wewnętrznego” w Audycie Wewnętrznym Komendy Głównej Straży Granicznej;
41. Analiza ryzyka do *Planu audytu wewnętrznego na rok 2022* sporządzonego w KGSG;
42. *Plan audytu wewnętrznego na rok 2022* sporządzony w dniu 20 grudnia 2021 roku i zmieniony w uzgodnieniu Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego KGSG z Komendantem Głównym Straży Granicznej (zmiana z dnia 29 czerwca i 31 sierpnia 2022 roku);

43. Wyciągi za zarządzeń Komendanta Głównego Straży Granicznej: nr 34 z dnia 4 sierpnia 2021 roku oraz nr 11 z dnia 13 marca 2023 roku zmieniające zarządzenie w sprawie organizacji i etatów jednostek organizacyjnych Straży Granicznej;
44. Raport z walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej z dnia 30 lipca 2018 roku sporządzony przez Koordynatora Zespołu Audytu Wewnętrznego Służby Ochrony Państwa;
45. Sprawozdanie z realizacji programu zapewnienia i poprawy jakości w Audycie Wewnętrznym Komendy Głównej Straży Granicznej w 2022 roku;
46. Wzór elektronicznego formularza służącego do rozliczania czasu poświęconego przez audytorów wewnętrznych KGSG na realizację określonych czynności audytowych.

W siedzibie przy ul. Podchorążych 38 w Warszawie *Niezależnemu walidatorowi* udostępnione zostały do wglądu pozostałe wnioskowane przez niego dokumenty, w szczególności sprawozdania z zadań zapewniających oraz doradczych wykonanych w KGSG w roku 2022 wraz z kompletną dokumentacją roboczą przechowywaną segregatorach oznaczanych zgodnie z przepisami kancelaryjnymi obowiązującymi w jednostce, notatki informacyjne z czynności sprawdzających wykonanych w roku 2022 oraz dokumentacja monitorowania realizacji zaleceń, a także dokumentacja sprawozdawcza za 2022 rok.

II.3. Szczegółowe ustalenia/obserwacje i wydane zalecenia/propozycje usprawnień

1. *Niezależny walidator* zgadza się z ogólną opinią wynikającą z przeprowadzonej w KGSG samooceny audytu wewnętrznego przedstawioną w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej* z dnia 28 lutego 2023 roku, zgodnie z którą audyt wewnętrzny w KGSG posiada odpowiednią strukturę, zasady i procedury wdrożone w procesach realizowanych zgodnie ze *Standardami*. Stąd uzasadniona jest ogólna ocena jakości audytu wewnętrznego prowadzonego w Komendzie Głównej Straży Granicznej na najwyższym poziomie tj. „generalnie zgodnie” ze *Standardami*.
2. Umieszczenie funkcji audytu wewnętrznego w strukturze Komendy Głównej Straży Granicznej ustanowionej *Zarządzeniem nr 30 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie organizacji Komendy Głównej Straży Granicznej* zapewnia bezpośrednią podległość Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej kierownikowi jednostki sektora finansów publicznych, co wspiera zapewnienie jej obiektywizmu i niezależności działania.

3. Komórka audytu wewnętrznego zatrudnia wykwalifikowanych audytorów dbających o ciągły rozwój zawodowy dzięki uczestnictwu w szkoleniach, co m.in. określają indywidualne programy rozwoju zawodowego. Stan osobowy komórki audytu wewnętrznego umożliwiał realizację zadań przewidzianych w rocznym planie audytu wewnętrznego.
4. Audytorzy wewnętrzeni zatrudnieni w KGSG pracują zgodnie z procedurami opisanymi w „Księżce procedur audytu wewnętrznego”, której integralną częścią jest *Karta audytu wewnętrznego* określająca zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego w KGSG, w tym jego cele, zadania i zakres działania oraz organizację, sposób kierowania komórką audytu wewnętrznego, uprawnienia audytorów wewnętrzných, a także ich relacje z kierownikami i pracownikami komórek audytowanych.
5. W KGSG wdrożony został program zapewnienia i poprawy jakości funkcji audytu wewnętrznego zakładający prowadzenie okresowych ocen wewnętrznych i zewnętrznych.
6. Poprzednia ocena zewnętrzna, przeprowadzona w formie niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej, wykonana w roku 2018 przez Koordynatora Zespołu Audytu Wewnętrznego Służby Ochrony Państwa potwierdziła, iż działalność audytu wewnętrznego w KGSG realizowana jest na poziomie „generalnie zgodnym” z „*Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*”, co uzasadniało stosowanie od tego czasu w sprawozdaniach z zadań audytowych formuły dotyczącej zgodności prowadzonych działań ze *Standardami*.
7. W komórce audytu wewnętrznego KGSG przyjęto szereg praktyk postępowania, które w opinii *Niezależnego audytora* zasługują na szczególną uwagę i mogłyby zostać z pożytkiem wykorzystane, jako przykład dobrych praktyk, w innych jednostkach, szczególnie w jednostkach posiadających wieloosobowe zespoły audytorów wewnętrzných. Do ciekawych i przydatnych praktyk postępowania wdrożonych w komórce audytu wewnętrznego KGSG należy zaliczyć w szczególności:
  - stosowanie w ramach prowadzonych zadań audytowych dokumentu pt. „*Karta dokumentująca bieżące monitorowanie zadania audytowego*”, w którym Audytor Wewnętrzny – Kierownik Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej dokonuje cyklicznych adnotacji wskazując, czy realizacja zadania audytowego przebiega terminowo, w sposób zgodny z programem zadania audytowego oraz obowiązującymi przepisami;
  - sporządzanie po zakończeniu każdego zadania zapewniającego dokumentu pt. „*Lista weryfikacyjna jakości wykonania zadania zapewniającego*”, w którym Audytor Wewnętrzny – Kierownik Audytu

Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej potwierdza zgodność pracy audytorów z przepisami prawa oraz przyjętymi procedurami wewnętrznymi;

- sposób prowadzenia monitoringu realizacji zaleceń z wykorzystaniem systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), w którym pozostawia się sprawy utworzone na potrzeby zadań audytowych, w których wydane zalecenia nie zostały jeszcze zrealizowane, jako niezakończone. Umożliwia to automatyzację bieżącego monitorowania ilości zadań zakończonych kompletnym wdrożeniem zaleceń sformułowanych przez audytorów;
- sporządzanie przez audytorów wewnętrznych kwestionariuszy samooceny w zakresie przestrzegania zasad etyki w danym roku;
- przedstawianie kierownikom komórek audytowanych do wypełnienia kwestionariuszy w zakresie oceny jakości audytu wewnętrznego w danym zadaniu audytowym, w tym m.in. przestrzegania zasad etyki przez audytorów wewnętrznych;
- przedstawianie kierownikowi jednostki sektora finansów publicznych do wypełnienia kwestionariusza w zakresie oceny jakości audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym;
- prowadzenie przez audytorów wewnętrznych udokumentowanej ewidencji czasu pracy w programie Excel oraz ewidencji szkoleń w danym roku kalendarzowym, które stanowią element sprawozdania z realizacji programu zapewnienia i poprawy jakości w Audycie Wewnętrznym KGSG.

Uwzględniając powyższe informacje należy stwierdzić, iż poczynione przez *Niezależnego walidatora* ustalenia w pełni potwierdzają oceny Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej zawarte w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Komendzie Głównej Straży Granicznej* z dnia 28 lutego 2023 roku. W związku z tym jedyne zalecenie *Niezależnego walidatora* w odniesieniu do określonych *Standardów* zostało przedstawione poniżej.

Obserwacja

Standard 1321 – Użycie formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”: Stwierdzenie, że audyt wewnętrzny funkcjonuje zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.

Zewnętrzna ocena audytu wewnętrznego przeprowadzona dwukrotnie: w roku 2018 oraz 2023 w formie niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego potwierdziła, że działalność audytu wewnętrznego funkcjonującego w KGSG jest „generalnie zgodna” ze Standardami

Zalecenie

Należy **nadal stosować** w sprawozdaniach z zadań audytowych **formułę „przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”**.

Walidator:

Tomasz Prokopowicz
COPE MSWiA

Sporządzono w 2 egzemplarzach:
egz. nr 1 – KGSG
egz. nr 2 – COPE MSWiA

PODSUMOWANIE
walidacji samooceny audytu wewnętrznego

		Ocena w raporcie z samo-oceny	✓ ocena Niezależnego walidatora		
		GZ/CZ/NZ	GZ	CZ	NZ
Ogólna ocena		GZ	√		
Standardy atrybutów					
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność	GZ	√		
1010	Uznawanie obowiązkowych wytycznych w karcie audytu wewnętrznego	GZ	√		
1100	Niezależność i obiektywizm	GZ	√		
1110	Niezależność organizacyjna	GZ	√		
1111	Bezpośrednia współpraca z radą	GZ	√		
1112	Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny	GZ	√		
1120	Indywidualny obiektywizm	GZ	√		
1130	Naruszenie niezależności lub obiektywizmu	GZ	√		
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa	GZ	√		
1210	Biegłość	GZ	√		
1220	Należyta staranność zawodowa	GZ	√		
1230	Ciągły rozwój zawodowy	GZ	√		
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości	GZ	√		
1310	Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	√		
1311	Oceny wewnętrzne	GZ	√		
1312	Oceny zewnętrzne	CZ	√		
1320	Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	√		
1321	Użycie formuły „zgodny z <i>Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	√		
1322	Ujawnienie braku zgodności	GZ	√		
Standardy działania					

2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym	GZ	√		
2010	Planowanie	GZ	√		
2020	Informowanie i zatwierdzanie	GZ	√		
2030	Zarządzanie zasobami	GZ	√		
2040	Zasady i procedury	GZ	√		
2050	Koordynowanie i zaufanie	GZ	√		
2060	Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie	GZ	√		
2070	Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny	Nd.	nie dotyczy		
2100	Charakter pracy	GZ	√		
2110	Ład organizacyjny	GZ	√		
2120	Zarządzanie ryzykiem	GZ	√		
2130	Kontrola	GZ	√		
2200	Planowanie zadania	GZ	√		
2201	Aspekty planowania	GZ	√		
2210	Cele zadania	GZ	√		
2220	Zakres zadania	GZ	√		
2230	Przydział zasobów	GZ	√		
2240	Program zadania	GZ	√		
2300	Wykonywanie zadania	GZ	√		
2310	Zbieranie informacji	GZ	√		
2320	Analiza i ocena	GZ	√		
2330	Dokumentowanie informacji	GZ	√		
2340	Nadzorowanie zadania	GZ	√		
2400	Informowanie o wynikach	GZ	√		
2410	Kryteria informowania	GZ	√		
2420	Jakość informacji	GZ	√		
2421	Błędy i pominięcia	GZ	√		
2430	Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z <i>Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	√		
2431	Ujawnienie nieprzestrzegania	GZ	√		
2440	Przekazywanie wyników	GZ	√		
2450	Ogólne opinie	GZ	√		

2500	Monitorowanie postępów	GZ	√		
2600	Informowanie o akceptacji ryzyka	GZ	√		
Kodeks Etyki IIA		GZ	√		

Walidator:

Tomasz Prokopowicz
COPE MSWiA

5. Raport z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Służbie Ochrony Państwa

RAPORT
Z WALIDACJI SAMOOCENY
AUDYTU WEWNĘTRZNEGO
W SŁUŻBIE OCHRONY PAŃSTWA

Warszawa, czerwiec 2023 r.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

I.1. Opinia co do zgodności ze *Standardami*

Na podstawie przeprowadzonej niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, Walidator potwierdza, że **działalność audytu wewnętrznego funkcjonującego w Służbie Ochrony Państwa (dalej: SOP)** jest:

- Generalnie zgodna**
- Częściowo zgodna
- Niezgodna¹⁶

ze **standardami audytu wewnętrznego** obowiązującymi w sektorze publicznym (komunikat Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. Dz.Urz. MRiF 2016, poz. 28) oraz przepisami prawa w zakresie audytu wewnętrznego – ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022, poz. 1634 tj., z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz.U. 2018, poz. 506 tj.).

Ocena została wykonana na bazie Międzynarodowych standardów praktyki zawodowej audytu wewnętrznego IIA, obowiązujących w jednostkach sektora finansów publicznych na podstawie Komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 roku w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz.Urz. MRiF 2016, poz. 28) ogłoszonym na podstawie art. 273 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022, poz. 1634 tj., z późn. zm.).

Głównym przedmiotem oceny dokonanej przez Niezależnego Walidatora było sprawdzenie zapewnień i ocen wyrażonych w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Służbie Ochrony Państwa*, z dnia 17 marca 2023 r., sporządzonym przez Pana Zbigniewa Kurka Audytora

---

¹⁶ Na podstawie Podręcznika Oceny Jakości Wykonywania Audytu Wewnętrznego wydanego przez Instytut Audytorów Wewnętrznych (IIA):

- „Generalnie zgodna” – tzn., że odpowiednie struktury, zasady i procedury działalności audytu wewnętrznego oraz procesy, w których są one zastosowane odpowiadają wymogom danego Standardu lub elementowi Kodeksu etyki. Dla sekcji i głównych kategorii oznacza, że istnieje generalna zgodność z większością poszczególnych Standardów lub elementów Kodeksu etyki i przynajmniej częściowa zgodność w stosunku do pozostałych indywidualnych Standardów w danej sekcji lub kategorii. Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągnięcia celów Standardów i Kodeksu etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia stosowania Standardów i Kodeksu etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągnięcia ich celów.

- „Częściowo zgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny podejmuje działania, aby osiągnąć zgodność z wymogami indywidualnych Standardów czy elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii, ale nie udaje mu się osiągnąć niektórych ważnych celów. Oznacza to znaczne/istotne możliwości poprawy efektywności stosowania Standardów i Kodeksu etyki lub też osiągnięcia zamierzonych celów. Niektóre niezgodności mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego i mogą skutkować rekomendacjami adresowanymi do kierownictwa jednostki. Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu etyki i/lub w zakresie osiągnięcia celów Standardów czy Kodeksu etyki.

- „Niezgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny nie jest świadomy działania niezgodnego ze Standardami oraz nie podejmuje działań, aby osiągnąć tę zgodność lub też nie osiąga wielu indywidualnych celów Standardów lub elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii. Niezgodności te mają silny negatywny wpływ na efektywność działania audytu wewnętrznego i przysparzanie wartości dodanej jednostce. Sytuacje te oznaczają istotne możliwości poprawy działania, włączając działania kierownictwa jednostki. Niezgodności te będą miały znaczący negatywny wpływ na funkcję i skuteczność działalności audytu wewnętrznego.

Wewnętrznego – Koordynatora Zespołu Audytu Wewnętrznego, (pismo z dnia 23 marca 2023 r., znak: SOP-AW 26221/2023.T/ZK).

Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi *Standardami* przedstawiony został w załączniku nr 1 do niniejszego raportu.

I.2. Główne ustalenia i wnioski oceny

Na podstawie przeprowadzonej oceny Niezależny Walidator stwierdził, że:

1. Zarządzanie audytem wewnętrznym prowadzone jest bez zastrzeżeń i spełnia oczekiwania stawiane wobec audytu wewnętrznego określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022, poz. 1634 tj., z późn. zm.).
2. Statut Służby Ochrony Państwa wprowadzony zarządzeniem nr 5 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie nadania statutu Służbie Ochrony Państwa (Dz.Urz. MSWiA 2018 poz. 7) reguluje, że wewnętrzną strukturę oraz zakres zadań komórek organizacyjnych określa regulamin organizacyjny Służba Ochrony Państwa.
3. Zarządzeniem nr Z-15/2020 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 9 listopada 2020 r. w sprawie określenia regulaminu organizacyjnego Służby Ochrony Państwa (dokument niejawni) uregulowano usytuowanie komórki Zespołu Audytu Wewnętrznego w strukturze SOP. Struktura Zespołu Audytu Wewnętrznego określona została Zarządzeniem nr Pf-58/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 22 maja 2018 w sprawie określenia etatu (dokument niejawni). Natomiast zgodnie z Decyzją nr 201/2023 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie podziału zadań pomiędzy Komendantem Służby Ochrony Państwa a jego zastępcami, Zespół Audytu Wewnętrznego podlega bezpośrednio Komendantowi SOP. Ze względu na to, że ww. dokumenty są niejawni – ustaleń dokonano na podstawie Notatek z dnia 5 maja 2023 r. i 15 maja 2023 r., sporządzonych przez Pana Zbigniewa Kurka Audytora Wewnętrznego – Koordynatora Zespołu Audytu Wewnętrznego SOP.
4. Istnieje *karta audytu wewnętrznego oraz księga procedur audytu wewnętrznego*. Dokumenty zostały wprowadzone Decyzją nr 221/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 29 sierpnia 2018 r., a ich treść jest dostępna dla pracowników SOP.
5. Planowanie roczne odbywa się z uwzględnieniem wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz.U. 2018, poz. 506, tj.).
6. W badanym okresie 2022 r. Zespół Audytu Wewnętrznego SOP zrealizował cztery zadania zapewniające oraz jedną czynność doradczą, ponadto jedno zadanie zapewniające oraz jedna czynność doradczą zostały rozpoczęte. Audytorzy wewnętrzni realizowali również czynności monitorujące oraz sprawdzające.

7. Dokumentacja wytworzona na potrzeby realizacji zadań audytowych zawierała wymagane informacje i była dystrybuowana zgodnie z trybem określonym w przepisach rozporządzenia metodologicznego i standardach audytu wewnętrznego.
8. Program zapewnienia i poprawy jakości został określony i przyjęty w *Księdze Procedur Audytu Wewnętrznego*, decyzją Komendanta SOP z dnia 29 sierpnia 2018 r. oraz jest realizowany m.in. w zakresie wewnętrznych ocen działalności audytu wewnętrznego. W odniesieniu do standardu 1312 – oceny zewnętrzne, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzone co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji, stwierdzono, że ostatnia ocena zewnętrzna audytu wewnętrznego była przeprowadzona w 2019 r. przez audytora wewnętrznego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, na podstawie uchwały nr 5 Komitetu Audytu z dnia 3 grudnia 2018 r.
9. Należy stale wzmacniać pozycję audytu wewnętrznego w SOP w kontekście doskonalenia kontroli zarządczej. Rekomendacja ta nie jest podyktowana żadnymi nieprawidłowościami w jego działaniu, ale stanowi obszar stałego usprawniania (*continuous improvement*).
10. W zarządzaniu audytem wewnętrznym należy zwrócić uwagę na ścisłe powiązanie jakości funkcjonowania audytu wewnętrznego z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej (zwłaszcza zarządzania strategicznego i zarządzania ryzykiem). Funkcja audytu odgrywa istotną rolę, m.in. w kontekście obowiązywania systemu kontroli zarządczej w SOP.
11. Rola audytu w SOP polega na aktywnym doradztwie i wsparciu kierownictwa w toku realizowanych celów i zadań Jednostki – co jest w pełni zgodne ze standardami audytu wewnętrznego.
12. Nie zidentyfikowano błędów, które mogłyby wskazywać na niezgodność ze standardami audytu wewnętrznego obowiązującymi w sektorze publicznym.
13. W analizowanej dokumentacji z zadań audytowych używano formuły „Przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego”.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

II.1. Podstawowe informacje o przeprowadzonej ocenie zewnętrznej audytu wewnętrznego

Głównym celem niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego było potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w SOP realizowana jest zgodnie ze standardami audytu wewnętrznego obowiązującymi w sektorze publicznym.

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w SOP stanowi realizację:

3. Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji,
4. Postanowień uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne.

Przeprowadzenie walidacji zostało poprzedzone sporządzeniem przez Walidatora harmonogramu wykonania przedmiotowej oceny, który został uzgodniony z Audytorem Wewnętrznym w SOP.

Czynności zostały przeprowadzone w okresie kwiecień – czerwiec 2023 r. przez Piotra Michalaka, Audytora Wewnętrznego zatrudnionego w Zakładzie Emerytalno-Rentowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Niezależny Walidator legitymuje się certyfikatem ukończenia kursu z zakresu oceny jakości audytu wewnętrznego, przeprowadzonego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych IIA Polska „Ocena jakości audytu wewnętrznego – QA” o numerze 1231/17/283 z dnia 8 września 2017 r.

Niezależny Walidator podpisał oświadczenie o: braku występowania okoliczności świadczących o konflikcie interesów z SOP, zobowiązaniu wykonywania obowiązków zgodnie ze standardami oraz zachowaniu poufności informacji uzyskanych w trakcie walidacji¹⁷. Zgodnie z § 6 ust. 3 pkt 1 uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 r. podpisane oświadczenie wraz z kopią ww. certyfikatu oraz harmonogram przeprowadzenia walidacji samooceny audytu wewnętrznego w SOP, zostały przesłane w dniu 21 kwietnia 2023 r. do komórki audytu wewnętrznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

II.2. Zakres i metodyka

Niezależną walidację samooceny audytu wewnętrznego przeprowadzono przy użyciu technik analityczno-porównawczych, które obejmowały analizę Kwestionariusza samooceny audytu wewnętrznego w SOP i Raportu z samooceny (...), przepisów prawnych i procedur wewnętrznych dotyczących organizacji i funkcjonowania audytu wewnętrznego w Służbie Ochrony Państwa. W ramach oceny, analizie poddano również wskazaną przez Walidatora i udostępnioną przez audytora wewnętrznego SOP dokumentację źródłową. Uzupełnieniem analizy dokumentacji były wywiady z pracownikami audytu wewnętrznego. W badaniu nie stosowano próbkowania, zbadano komplet dokumentów przedstawionych przez audytora wewnętrznego. Analiza dokumentacji miała charakter kompleksowy.

W celu zweryfikowania ocen przedstawionych w raporcie z samooceny Walidator dokonał analizy następującej dokumentacji źródłowej:

47. Zarządzenie nr 5 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie nadania statutu Służbie Ochrony Państwa (Dz.Urz. MSWiA 2018 poz. 7).
48. Zarządzenie nr Z-15/2020 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 9 listopada 2020 r. w sprawie określenia regulaminu organizacyjnego Służby Ochrony Państwa (dokument niejawnny – Koordynator ZAW SOP udzielił dodatkowych wyjaśnień).
49. Zarządzenie nr Pf-58/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie określenia etatu (dokument niejawnny – Koordynator ZAW SOP udzielił dodatkowych wyjaśnień)
50. Decyzja nr 201/2023 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie podziału zadań pomiędzy Komendantem Służby Ochrony Państwa a jego zastępcami.

---

¹⁷ Oświadczenie podpisane w dniu 5 kwietnia 2023 r.

51. Decyzja nr 221/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia karty audytu wewnętrznego oraz księgi procedur audytu wewnętrznego w Służbie Ochrony Państwa (zawierająca również Program zapewnienia i poprawy jakości AW w SOP).
52. Karta opisu stanowiska pracy – Koordynatora Zespołu – Audytora Wewnętrznego.
53. Karta opisu stanowiska pracy – Audytora Wewnętrznego ZAW.
54. Karta opisu stanowiska pracy – stanowisko wspomagające ZAW.
55. Upoważnienie do prowadzenia audytu wewnętrznego (wydawane do każdego zadania osobno).
56. Plan audytu wewnętrznego na rok: 2021 (sygn. SOP-AW-78673/2020.T/ZK), 2022 (sygn. SOP-92650/2021.T/ZK), 2023 (sygn. SOP-AW-643/2023.T/ZK).
57. Analiza ryzyka na potrzeby planowania rocznego audytu wewnętrznego.
58. Wyniki przeprowadzonej analizy zasobów osobowych do Planu audytu na rok 2022 (z dnia 23 grudnia 2021 r.), Wyniki przeprowadzonej analizy zasobów osobowych do Planu audytu na rok 2023 (z dnia 14 grudnia 2022 r.).
59. Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego za rok: 2020 (sygn. SOP-AW-4649/2021.T/ZK), 2021 (sygn. SOP-AW-6003/2022.T/ZK), 2022 (sygn. SOP-AW-9792/2023.T/ZK) .
60. Informacja dotycząca audytu wewnętrznego za lata 2020-2022 (pliki excel przekazywane w ramach sprawozdawczości rocznej w formie elektronicznej wraz ze Sprawozdaniem z prowadzenia audytu wewnętrznego).
61. Rozliczenie czasu pracy - wskaźniki czasu pracy za rok: 2020, 2021, 2022 (przekazywane w ramach sprawozdawczości rocznej wraz ze Sprawozdaniem z prowadzenia audytu wewnętrznego).
62. Półroczna informacja o zrealizowanych zadaniach audytowych w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. (sygn. SOP-ZAW-45996/2021.T/ZK), 14), Półroczna informacja o zrealizowanych zadaniach audytowych w okresie styczeń – czerwiec 2022 r. (sygn. SOP-AW-61573/2022.T/ZK).
63. Informacja o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w roku 2021, Informacja o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w roku 2022 (pliki przesyłane do Ministerstwa Finansów za pośrednictwem ePUAP).
64. Informacja dotycząca udziału audytorów wewnętrznych oraz osoby osoby wspomagającej w szkoleniach w roku 2022.
65. Dokumentacja zadania zapewniającego nt. "Ocena prawidłowości realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych" (nr 3/AB/21).
66. Dokumentacja zadania zapewniającego nt. „Ocena gospodarowania nieruchomościami jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami mieszkaniowymi” (nr 1/AB/22).
67. Notatka informacyjna z przeprowadzenia czynności sprawdzających z zadania audytowego „Ocena gospodarowania nieruchomościami jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami mieszkaniowymi”.

68. Notatka z monitoringu realizacji zaleceń z zadania audytowego „Ocena gospodarowania nieruchomościami jednostki, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami mieszkaniowymi”.
69. Notatka dotycząca prowadzenia czynności doradczych w ramach opiniowania aktów prawa powszechnego i aktów wewnętrznych za rok 2022.
70. Bieżące wyjaśnienia i informacje przekazywane przez Pana Zbigniewa Kurka – Audytora wewnętrznego, Koordynatora ZAW SOP, w formie notatek lub wiadomości e-mail.

II.3. Szczegółowe ustalenia/obserwacje i wydane zalecenia/propozycje usprawnień

Poczynione przez Niezależnego Walidatora obserwacje i ustalenia potwierdzają ustalenia wynikające z dokumentu *Raport z samooceny audytu wewnętrznego w Służbie Ochrony Państwa*.

1. W strukturze Służby Ochrony Państwa wyodrębniono organizacyjnie samodzielną komórkę organizacyjną o nazwie Zespół Audytu Wewnętrznego, która podlega bezpośrednio Komendantowi Służby Ochrony Państwa (zgodnie z Zarządzeniem nr Z-15/2020 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 9 listopada 2020 r. w sprawie określenia regulaminu organizacyjnego Służby Ochrony Państwa oraz Decyzją nr 201/2023 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie podziału zadań pomiędzy Komendantem Służby Ochrony Państwa a jego zastępcami). Powyższe zostało również uregulowane Decyzją nr 221/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia karty audytu wewnętrznego oraz księgi procedur audytu wewnętrznego w Służbie Ochrony Państwa.
2. Analiza zapisów w Karcie audytu wewnętrznego oraz Księdze Procedur wykazała wymagane w Standardach zapisy, określone zostały między innymi zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego, w tym: cele i zadania audytu wewnętrznego, zakres działania, organizacja audytu wewnętrznego, prawa i obowiązki audytorów wewnętrznych oraz relacje z kierownikami i pracownikami komórek organizacyjnych.
3. Pracami Zespołu Audytu Wewnętrznego kieruje kierownik komórki audytu wewnętrznego – Koordynator ZAW. Szczegółową strukturę wewnętrzną ZAW określono Zarządzeniem nr Pf-58/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie określenia etatu. W czasie przeprowadzania Walidacji (kwiecień-czerwiec 2023 r.), stan zatrudnienia w Zespole Audytu Wewnętrznego SOP kształtował się następująco: Audytor Wewnętrzny – Koordynator Zespołu (pracownik cywilny), Audytor Wewnętrzny (funkcjonariusz SOP), Starszy Specjalista – stanowisko wspomagające (funkcjonariusz SOP). Pracownicy posiadają aktualne zakresy obowiązków – Karty opisu stanowiska służby/pracy. W strukturze komórki audytu wewnętrznego uwzględniono dodatkowo starszego specjalistę pełniącego funkcję Koordynatora Kontroli zarządczej w SOP, który funkcjonalnie podlega bezpośrednio Komendantowi SOP.
4. Ustalenia w samoocenie w zakresie niezależności wykazały, że nie wystąpiły przypadki naruszeń niezależności lub obiektywizmu audytu wewnętrznego. Nie wystąpiły również przypadki ograniczenia zakresu audytu oraz dostępu do danych/zasobów Jednostki. Według

oświadczenia Zarządzającego audytem wewnętrznym, audytorzy wewnętrzni nie wykonywali zadań w trakcie których narażeni byłiby na konflikt interesów.

5. Program zapewnienia i poprawy jakości został określony i wprowadzony decyzją Komendanta SOP (nr 221/2018 z dnia 29 sierpnia 2018 r.) i obejmuje oceny wewnętrzne i zewnętrzne. Corocznie przeprowadzane są samooceny audytu wewnętrznego, prowadzony jest bieżący monitoring działalności audytu wewnętrznego oraz monitoring realizacji zaleceń. Wyniki PZPJ przekazywane były do Komendanta SOP. Zapewniono również oceny zewnętrzne audytu wewnętrznego w SOP (ostatnia w 2019 r.).
6. Plany audytu wewnętrznego SOP były opracowywane na podstawie wyników analizy ryzyka (metodą matematyczną), okresu jaki upłynął od ostatniego audytu w danym obszarze oraz priorytetów Komendanta SOP. W Planach audytu ujmowano również zadania stanowiące priorytet Komitetu Audytu MSWiA. Podczas planowania rocznego przeprowadzono ponadto analizę zasobów komórki audytu wewnętrznego SOP. Plany audytu były podpisywane przez Koordynatora ZAW SOP oraz Komendanta SOP. Kopia Planu audytu była przekazywana do komórki audytu wewnętrznego w MSWiA.
7. Plan audytu wewnętrznego na rok 2022 uwzględniał realizację 4 zadań zapewniających (w tym 2 priorytety Komitetu Audytu MSWiA), 2 zadania doradcze, monitorowanie realizacji zaleceń oraz czynności sprawdzające.
8. Dokumentacja z zadań zapewniających była kompletna, zawierała odpowiednio wyniki przeglądu wstępnego, analizę ryzyka dla zadania, potwierdzenie uzgodnienia kryteriów oceny, program zadania, dokumentacje roboczą, wstępne wyniki audytu oraz sprawozdanie z zadania zapewniającego. Dokumentacja robocza zawierała istotne informacje niezbędne do osiągnięcia celów zadania i była zebrana w sposób wystarczający do poparcia wyników audytu i sformułowanych zaleceń.
9. Czynności doradcze w 2022 roku polegały na udziale w samoocenie kontroli zarządczej oraz opiniowaniu aktów prawnych. Udokumentowano udział w opiniowaniu 19 aktów prawnych (projekt ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (...) oraz akty prawa wewnętrznego). Jedna czynność doradcza (planowa) pozostawała w trakcie realizacji.
10. Audytor wewnętrzny przedstawił dowody potwierdzające monitorowanie realizację zaleceń. Zapewniono również realizację czynności sprawdzających, których wyniki były dokumentowane i przekazywane do Komendanta SOP oraz audytowanego.
11. W ramach rocznej sprawozdawczości z zakresu działalności audytu wewnętrznego, sporządzano w wymaganym terminie dokumenty przekazywane Komendantowi SOP, a następnie do komórki audytu wewnętrznego MSWiA: Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego, Informację dotyczącą audytu wewnętrznego, wskaźnik czasu pracy komórki AW oraz Półroczną informację o zrealizowanych zadaniach audytowych. Ponadto sporządzano Informację o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego i przekazywano ją do Ministerstwa Finansów za pośrednictwem ePUAP.
12. W 2022 r. wskaźnik netto przeznaczony a wykonywanie zadań audytowych wyniósł 72%. Koordynator ZAW SOP wyjaśnił, że nie osiągnięcie wskaźnika ustalonego przez Komitet

Audytu MSWiA¹⁸ spowodowane było głównie oddelegowaniem funkcjonariuszy do zabezpieczenia działań ochronnych (priorytetowe zadania SOP) oraz udział funkcjonariusza w szkoleniu wynikającym ze stosunku służbowego.

13. Pracownicy Zespołu Audytu Wewnętrznego SOP odbyli w roku 2022 9 szkoleń, wykorzystując przy tym 48 osobodni na szkolenia.

II.4. Dobre praktyki

1. Po ukończeniu każdego zadania zapewniającego sporządzany jest dokument „kwestionariusz samooceny dotyczący realizacji zadania audytowego”.
2. Prowadzenie przez audytorów ewidencji czasu pracy z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego excel.
3. Koordynator ZAW SOP prowadził szkolenia z zakresu funkcjonowania audytu wewnętrznego wynikające z Programu szkolenia w SOP. Tego rodzaju praktyka przyczynia się do promowania i lepszego zrozumienia funkcji audytu wewnętrznego w organizacji.

Uwzględniając powyższe, stwierdzić należy, że poczynione przez Niezależnego Walidatora ustalenia potwierdzają ocenę zawartą w *Raporcie samooceny audytu wewnętrznego w Służbie Ochrony Państwa* z dnia 17 marca 2023 r.

Niezależny Walidator: Piotr Michalak

Wykonano w 3 egzemplarzach:

Egz. 1 – Komendant Służby Ochrony Państwa (za pośrednictwem ZAW SOP)

Egz. 2 – Komórka audytu wewnętrznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji

Egz. 3 – Audytor wewnętrzny Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (a/a)

---

¹⁸ Uchwała nr 4 Komitetu Audytu z dnia 5 grudnia 2017 roku w sprawie wskaźników monitorowania efektywności pracy komórek audytu wewnętrznego w działach administracji rządowej: administracja publiczna oraz sprawy wewnętrzne – udział czasu przeznaczanego na czynności audytowe w odniesieniu do dostępnego budżetu czasu „netto” powinien wynosić przynajmniej 75%.

ZAŁĄCZNIK nr 1

PODSUMOWANIE
walidacji samooceny audytu wewnętrznego

		Ocena w raporcie z samooceny	✓ ocena niezależnego walidatora / ów		
		GZ/CZ/NZ	GZ	CZ	NZ
Ogólna ocena					
Standardy atrybutów					
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność	GZ	✓		
1010	Uznawanie obowiązkowych wytycznych w karcie audytu wewnętrznego	GZ	✓		
1100	Niezależność i obiektywizm	GZ	✓		
1110	Niezależność organizacyjna	GZ	✓		
1111	Bezpośrednia współpraca z radą	GZ	✓		
1112	Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny	GZ	✓		
1120	Indywidualny obiektywizm	GZ	✓		
1130	Naruszenie niezależności lub obiektywizmu	GZ	✓		
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1210	Biegłość	GZ	✓		
1220	Należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1230	Ciągły rozwój zawodowy	GZ	✓		
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1310	Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1311	Oceny wewnętrzne	GZ	✓		
1312	Oceny zewnętrzne	GZ	✓		
1320	Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1321	Użycie formuły „zgodny z <i>Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
1322	Ujawnienie braku zgodności	GZ	✓		
Standardy działania					
2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym	GZ	✓		
2010	Planowanie	GZ	✓		
2020	Informowanie i zatwierdzanie	GZ	✓		
2030	Zarządzanie zasobami	GZ	✓		

2040	Zasady i procedury	GZ	✓		
2050	Koordynowanie i zaufanie	GZ	✓		
2060	Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie	GZ	✓		
2070	Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny		Nie dotyczy		
2100	Charakter pracy	GZ	✓		
2110	Ład organizacyjny	GZ	✓		
2120	Zarządzanie ryzykiem	GZ	✓		
2130	Kontrola	GZ	✓		
2200	Planowanie zadania	GZ	✓		
2201	Aspekty planowania	GZ	✓		
2210	Cele zadania	GZ	✓		
2220	Zakres zadania	GZ	✓		
2230	Przydział zasobów	GZ	✓		
2240	Program zadania	GZ	✓		
2300	Wykonywanie zadania	GZ	✓		
2310	Zbieranie informacji	GZ	✓		
2320	Analiza i ocena	GZ	✓		
2330	Dokumentowanie informacji	GZ	✓		
2340	Nadzorowanie zadania	GZ	✓		
2400	Informowanie o wynikach	GZ	✓		
2410	Kryteria informowania	GZ	✓		
2420	Jakość informacji	GZ	✓		
2421	Błędy i pominięcia	GZ	✓		
2430	Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z <i>Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
2431	Ujawnienie nieprzestrzegania	GZ	✓		
2440	Przekazywanie wyników	GZ	✓		
2450	Ogólne opinie	GZ	✓		
2500	Monitorowanie postępów	GZ	✓		
2600	Informowanie o akceptacji ryzyka	GZ	✓		
Kodeks Etyki IIA		GZ	✓		

Niezależny Walidator: Piotr Michalak

6. Raport z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców

RAPORT
Z WALIDACJI SAMOOCENY
AUDYTU WEWNĘTRZNEGO
W
Urzędzie do Spraw Cudzoziemców

Warszawa, 3 sierpnia 2023 r.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

I.1. Opinia co do zgodności ze *Standardami*

Głównym przedmiotem oceny dokonanej przez Niezależnego Walidatora było sprawdzenie zapewnień i ocen wyrażonych w „*Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*” z dnia 6 marca 2023 r., sporządzonym przez Audytora wewnętrznego – Panią Joannę Głażewską. Szczególny nacisk położono na zweryfikowanie ocen zawartych w samoocenie, które dotyczyły zgodności ze *Standardami*¹⁹ i przepisami prawa.

Według opinii Walidatora działalność audytu wewnętrznego jednostki jest:

Generalnie zgodna

Częściowo zgodna

Niezgodna²⁰

ze *Standardami*.

Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi *Standardami* przedstawiony został w załączniku nr 1 do niniejszego raportu.

Ustalenia związane z wydaną opinią zawarto w dalszej części raportu, a sformułowane wnioski/zalecenia uwzględniają dotychczasową działalność audytu wewnętrznego.

---

¹⁹ Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 28).

²⁰ Na podstawie Podręcznika Oceny Jakości Wykonywania Audytu Wewnętrznego wydanego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA):

- „Generalnie zgodna” – tzn., że odpowiednie struktury, zasady i procedury działalności audytu wewnętrznego oraz procesy, w których są one zastosowane odpowiadają wymogom danego Standardu lub elementowi Kodeksu etyki. Dla sekcji i głównych kategorii oznacza, że istnieje generalna zgodność z większością poszczególnych Standardów lub elementów Kodeksu etyki i przynajmniej częściowa zgodność w stosunku do pozostałych indywidualnych Standardów w danej sekcji lub kategorii. Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągnięcia celów Standardów i Kodeksu etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia stosowania Standardów i Kodeksu etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągnięcia ich celów.

- „Częściowo zgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny podejmuje działania, aby osiągnąć zgodność z wymogami indywidualnych Standardów czy elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii, ale nie udaje mu się osiągnąć niektórych ważnych celów. Oznacza to znaczne/istotne możliwości poprawy efektywności stosowania Standardów i Kodeksu etyki lub też osiągnięcia zamierzonych celów. Niektóre niezgodności mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego i mogą skutkować rekomendacjami adresowanymi do kierownictwa jednostki. Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu etyki i/lub w zakresie osiągnięcia celów Standardów czy Kodeksu etyki.

- „Niezgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny nie jest świadomy działania niezgodnego ze Standardami oraz nie podejmuje działań, aby osiągnąć tę zgodność lub też nie osiąga wielu indywidualnych celów Standardów lub elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii. Niezgodności te mają silny negatywny wpływ na efektywność działania audytu wewnętrznego i przysparzanie wartości dodanej jednostce. Sytuacje te oznaczają istotne możliwości poprawy działania, włączając działania kierownictwa jednostki. Niezgodności te będą miały znaczący negatywny wpływ na funkcję i skuteczność działalności audytu wewnętrznego.

I.2. Główne ustalenia oceny

W wyniku przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego Niezależny Walidator stwierdził, że działalność audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców realizowana jest zgodnie ze *Standardami* oraz z przepisami prawa powszechnie obowiązującego w zakresie audytu wewnętrznego, w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w *sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu* (Dz. U. z 2018 r. poz. 506).

Ocena Niezależnego Walidatora w zakresie zgodności ze *Standardami* działalności audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców potwierdza ocenę przedstawioną przez Audytora wewnętrznego w „*Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*”. Głównym celem samooceny jakości audytu wewnętrznego była ocena zgodności działalności audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców ze *Standardami*, *Kodeksem Etyki* oraz z uwzględnieniem przepisów prawa krajowego. Samoocenie podlegała działalność audytu wewnętrznego, w tym organizacja komórki audytu wewnętrznego, dokumentacja dotycząca planowania audytu oraz sprawozdawczość roczna audytu, dokumentacja wytworzona w związku z przeprowadzeniem zadań audytowych ujętych w planie audytu na rok 2022, a także stosowane procedury wewnętrzne.

Zarówno w ramach samooceny audytu wewnętrznego, jak i w ramach niezależnej walidacji, działalność audytu wewnętrznego w odniesieniu do *Standardów* została oceniona na poziomie „generalnie zgodna”. Wyłącznie w odniesieniu do jednego ze *Standardów* działalność audytu wewnętrznego oceniona została na poziomie „częściowo zgodna”, tj. *Standard 1110 – Niezależność organizacyjna*, zgodnie z którym audyt wewnętrzny musi być niezależny, a audytorzy wewnętrzni obiektywni. W ramach tego standardu jednym z kluczowych kryteriów zgodności, określonych w kwestionariuszu samooceny audytu wewnętrznego, jest samodzielność i wyodrębnienie organizacyjne komórki audytu wewnętrznego w strukturze jednostki.

Samodzielne Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego (zwane dalej SAW) w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców jest komórką samodzielną, jednak nie jest wyodrębnione organizacyjnie w strukturze jednostki, lecz usytuowane w Biurze Dyrektora Generalnego.

W ramach SAW funkcjonuje audytor wewnętrzny, który od 2 listopada 2021 r. realizuje zadania w zakresie audytu wewnętrznego jako usługodawca. SAW w zakresie realizacji zadań podlega bezpośrednio Szefowi Urzędu, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*, co znajduje uregulowanie w Zarządzeniu Nr 5 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców dnia 31 maja 2022 r. *w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców* (Dz. Urz. MSWiA poz. 42) oraz w Zarządzeniu Nr 6 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 13 czerwca 2022 r. *w sprawie wprowadzenia Karty audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*.

Wyniki przeprowadzonej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców pozwalają jednoznacznie stwierdzić, że opracowano i wdrożono przepisy w zakresie karty audytu wewnętrznego, księgi procedur audytu wewnętrznego oraz programu zapewnienia i poprawy jakości.

I.3. Zalecenia/propozycje usprawnień

W wyniku przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego oraz w związku z uzyskaną oceną zewnętrzną audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców, potwierdzającą zgodność ze *Standardami* na poziomie „generalnie zgodnym”, zalecane jest używanie nadal przez audytora wewnętrznego odpowiedniej formuły dotyczącej zgodności z *Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*, o czym mowa w *Standardzie 1321* oraz w *Standardzie 2430*.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

II.1. Podstawowe informacje o przeprowadzonej ocenie zewnętrznej audytu wewnętrznego

Głównym celem niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, jako jednej z form oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego, było potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców realizowana jest zgodnie ze *Standardami*.

Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców stanowi realizację:

- *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji;
- przepisów Uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 roku w sprawie *przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne*.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 5 cyt. Uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 roku oraz zgodnie z „*Harmonogramem przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*” czynności w ramach niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego były realizowane w okresie: 1 czerwca 2023 r. - 1 sierpnia 2023 r. przez:

- Panią Beatę ZIĘBA – Audytora Wewnętrznego – Kierownika Audytu Wewnętrznego Komendy Głównej Straży Granicznej, zwaną w raporcie „*Niezależnym Walidatorem*”, legitymującą się złożonym z wynikiem pozytywnym egzaminem na audytora wewnętrznego przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów w dniu 13 października 2006 r. (zaświadczenie nr 2161/2006).

Zgodnie z § 2 ust. 2 cyt. Uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 r. Niezależny Walidator jest audytorem wewnętrznym, który ukończył szkolenie z zakresu oceny jakości audytu wewnętrznego (*Quality Assessment*), uzyskując Certyfikat Instytutu Audytorów Wewnętrznych IIA Polska nr 0707/17/283 z dnia 26 maja 2017 r. Ponadto Niezależny Walidator podpisał oświadczenie o braku występowania okoliczności świadczących o konflikcie interesów z Urzędem do Spraw Cudzoziemców.

Zgodnie z treścią § 6 ust. 3 pkt 1 cyt. uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022 r. podpisane przez Niezależnego Walidatora oświadczenie o braku występowania okoliczności świadczących o konflikcie interesów z jednostką, którą będzie walidować, wraz z kopią certyfikatu oraz „*Harmonogramem przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny*

audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców” zostały przesłane do komórki audytu wewnętrznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zastosowane techniki przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego to w szczególności: analiza przepisów i procedur dotyczących organizacji oraz funkcjonowania Samodzielnego Stanowiska do spraw Audytu Wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców, a także przegląd i analiza dokumentacji dotyczącej zadań audytowych przeprowadzonych w 2022 roku oraz pozostałej dokumentacji audytu wewnętrznego. Szczegółowy wykaz analizowanych dokumentów został przedstawiony w dalszej części niniejszego raportu.

Ostatnia ocena zewnętrzna audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców była przeprowadzona w 2018 roku, w formie niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, w związku z czym zachowany został termin przeprowadzenia oceny zewnętrznej co najmniej raz na pięć lat, wynikający ze *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*.

II.2. Zakres i metodyka

W celu zweryfikowania ocen przedstawionych w *„Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców”* z dnia 6 marca 2023 r. Niezależny Walidator dokonał analizy następującej dokumentacji źródłowej dotyczącej organizacji i prowadzenia audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców:

1. Zarządzenie Nr 9 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 8 października 2021 r. *w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców* (Dz. Urz. MSWiA poz. 44).
2. Zarządzenie Nr 5 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców dnia 31 maja 2022 r. *w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców* (Dz. Urz. MSWiA poz. 42).
3. Zarządzenie Nr 7 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 15 lipca 2022 r. *zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców* (Dz. Urz. MSWiA poz. 46).

4. Zarządzenie Nr 45 Dyrektora Generalnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 16 sierpnia 2022 r. *w sprawie zatwierdzenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Biura Dyrektora Generalnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców.*
5. Zarządzenie Nr 34 Dyrektora Generalnego Urzędu Do Spraw Cudzoziemców z dnia 23 sierpnia 2018 r. *w sprawie wprowadzenia Karty audytu wewnętrznego oraz Księgi procedur audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców.*
6. Zarządzenie Nr 6 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 13 czerwca 2022 r. *w sprawie wprowadzenia Karty audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców.*
7. *Księga procedur audytu wewnętrznego*, Nr wersji: 1.1, według stanu prawnego na dzień 20 października 2022 roku, zatwierdzona przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
8. Raport z walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców, 18-20 września 2018 r.
9. Plan audytu wewnętrznego na rok 2022, sporządzony w dniu 27.12.2021 r., a także dokumentacja potwierdzająca przeprowadzenie analizy ryzyka na potrzeby planowania rocznego.
10. Plan audytu wewnętrznego na rok 2023, sporządzony w dniu 27.12.2022 r., a także dokumentacja potwierdzająca przeprowadzenie analizy ryzyka na potrzeby planowania rocznego.
11. Upoważnienie nr 26 z dnia 31 stycznia 2022 r. wydane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców dla audytora wewnętrznego do realizowania zadań audytowych wynikających z Planu audytu wewnętrznego na 2022 rok oraz wykonywanych poza Planem audytu wewnętrznego na 2022 rok, a także do przeprowadzania audytu wewnętrznego zleconego w komórkach organizacyjnych Urzędu do Spraw Cudzoziemców.
12. Półroczna informacja o zrealizowanych zadaniach audytowych w okresie styczeń – czerwiec 2022 roku, sporządzona w dniu 12.07.2022 r., przesłana w dniu 13.07.2023 r. do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
13. Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego za rok 2022, sporządzone w dniu 29.01.2023 r., przesłane w dniu 31.01.2023 r. do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

14. Informacja dotycząca audytu wewnętrznego w roku 2022, przesłana w dniu 31.01.2023 r. do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
15. Informacja o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w roku 2022, przesłana w dniu 31.01.2023 r. do Ministerstwa Finansów.
16. Wskaźnik efektywności, tj. udział % czasu netto przeznaczonego na czynności audytowe, zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały Nr 4 Komitetu Audytu z dnia 5 grudnia 2017 r. (wraz z rozliczeniem czasu pracy SAW, prowadzonym w Excel z podziałem na miesiące).
17. Dokumentacja z przeprowadzonych w 2022 r. zadań audytowych, tj.:
  - a) zadanie zapewniające na temat: *Ocena funkcjonowania Urzędu do Spraw Cudzoziemców w obszarze przeciwdziałania korupcji pod względem zgodności z opracowanym przez CBA dokumentem: „Wytyczne antykorupcyjne dla administracji publicznej w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych oraz zasad postępowania dla urzędników i osób należących do grupy PTEF”,*
  - b) czynności doradcze na temat: *Ocena gospodarowania nieruchomościami.*
18. Dokumentacja z przeprowadzonych w 2022 r. czynności sprawdzających oraz monitorowania realizacji wydanych zaleceń.
19. Umowa zlecenia nr BDG/DKiBM/16/2021 zawarta w dniu 2.11.2021 r. pomiędzy Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Urząd do Spraw Cudzoziemców a Panią Joanną Głazewską, na okres od 1.11.2021 r. do 31.10.2022 r.
20. Umowa zlecenia nr BDG/WZZL/84/2022 zawarta w dniu 26.10.2022 r. pomiędzy Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Urząd do Spraw Cudzoziemców a Panią Joanną Głazewską, na okres od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r.
21. Pismo Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji skierowane do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, sygn. DK-ZAW-921-4/2021(9) z dnia 27 października 2021 r., informujące o wyrażeniu zgody na podstawie art. 278 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* na zaangażowanie Pani Joanny Głazewskiej, na podstawie umowy cywilnoprawnej, do usługowego prowadzenia audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców.

22. Zaświadczenie Nr 1443/2005 Ministra Finansów z dnia 21 marca 2005 r. o złożeniu przez Panią Joannę Głazewską z wynikiem pozytywnym egzaminu na audytora wewnętrznego.

II.3. Szczegółowe ustalenia/obserwacje i wydane zalecenia/propozycje usprawnień

Poczynione przez Niezależnego Walidatora obserwacje i ustalenia w pełni potwierdzają ustalenia zawarte w „*Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*”.

Ustalenia Niezależnego Walidatora oparte są na analizie „*Kwestionariusza samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*”, „*Raportu z samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*” oraz dokumentacji źródłowej dotyczącej organizacji i prowadzenia audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców (wskazanej w punkcie II.2. Zakres i metodyka), w odniesieniu do *Standardów* oraz przepisów prawa powszechnie obowiązującego w zakresie audytu wewnętrznego.

Poniżej przedstawiono szczegółowe ustalenia sformułowane przez Niezależnego Walidatora na podstawie badania procesu samooceny jakości audytu wewnętrznego oraz dokonanych czynności oceniających działalność audytu wewnętrznego w Urzędzie:

1. W zakresie *Standardu 1000 – Cel, uprawnienia i odpowiedzialność* – w Urzędzie obowiązuje *Karta audytu wewnętrznego*, wprowadzona Zarządzeniem Nr 6 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie *wprowadzenia Karty audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*. W *Karcie audytu wewnętrznego* określono: cele i zasady audytu wewnętrznego, prawa i obowiązki audytora wewnętrznego, niezależność organizacyjną i operacyjną, zakres audytu wewnętrznego, planowanie audytu wewnętrznego i sprawozdawczość, działalność Samodzielnego Stanowiska do spraw Audytu Wewnętrznego, a także relacje z Najwyższą Izbą Kontroli i innymi instytucjami kontrolnymi oraz komórkami organizacyjnymi Urzędu. Określono również charakter zadań zapewniających i czynności doradczych. *Karta audytu wewnętrznego* zawiera odniesienie do przepisów prawa, *Standardów audytu* oraz praktyki zawodowej audytu wewnętrznego. *Karta audytu wewnętrznego* jest okresowo weryfikowana, a wszyscy pracownicy jednostki mają możliwość zapoznania się z jej treścią, gdyż została opublikowana na wewnętrznym

portalu Urzędu. Wcześniej obowiązywała *Karta audytu wewnętrznego* wprowadzona Zarządzeniem

nr 34 Dyrektora Generalnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia *Karty audytu wewnętrznego oraz Księgi procedur audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców*, jednakże została zaktualizowana z uwagi na konieczność wydania *Karty audytu wewnętrznego* przez kierownika jednostki.

2. W Urzędzie do Spraw Cudzoziemców obowiązuje również *Księga procedur audytu wewnętrznego*, opracowana przez audytora wewnętrznego oraz zatwierdzona przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców (wersja według stanu prawnego na dzień 20 października 2022 roku).

Księga procedur audytu wewnętrznego została opracowana w celu określenia szczegółowych zasad organizacji i metodologii wykonywania audytu wewnętrznego, a także zapewnienia wysokiej jakości prac audytorskich w Urzędzie. Określa m.in. organizację komórki audytu wewnętrznego, obowiązki audytora wewnętrznego, terminy przekazywania uprawnionym jednostkom planów, sprawozdań i innych informacji związanych z zakresem działania komórki oraz procedurę prowadzenia audytu wewnętrznego. Ponadto określa wzory stosowanych dokumentów.

3. W zakresie *Standardu 1100 – Niezależność i obiektywizm* – w wyniku analizy obowiązujących w Urzędzie przepisów odnoszących się do struktury organizacyjnej stwierdzono, że Samodzielne Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego jest komórką samodzielną, jednak nie jest wyodrębnione w strukturze jednostki, gdyż funkcjonuje w strukturze Biura Dyrektora Generalnego, zgodnie z Zarządzeniem Nr 5 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie *ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców* (ze zm.).²¹ W § 21 ust. 1 pkt 16 regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w ramach zakresu działania Biura Dyrektora Generalnego, określono zadanie: *prowadzenie spraw z zakresu audytu wewnętrznego w Urzędzie wynikających z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o*

---

²¹ We wcześniejszym okresie SAW funkcjonowało w strukturze Departamentu Kontroli i Bezpieczeństwa Migracyjnego, zgodnie z Zarządzeniem Nr 9 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 8 października 2021 r. w sprawie *ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców*.

finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), ze wskazaniem w § 21 ust. 2, że właściwą realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* zapewnia Samodzielne Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego. Ponadto w § 21 ust. 3 regulaminu organizacyjnego Urzędu wskazano, że Samodzielne Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* podlega bezpośrednio Szefowi Urzędu. Powyższe zostało określone również w obowiązującej w Urzędzie *Karcie audytu wewnętrznego* (rozdział IV. Niezależność organizacyjna i operacyjna).

Regulacje odnoszące się do funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego w Urzędzie zostały zawarte również w Zarządzeniu Nr 45 Dyrektora Generalnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 16 sierpnia 2022 r. w *sprawie zatwierdzenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Biura Dyrektora Generalnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców*. W § 1 ust. 2 Wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Biura Dyrektora Generalnego wskazano, że w strukturze Biura funkcjonuje Samodzielne Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego, które zapewnia właściwą realizację w Urzędzie zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*. Z treści w § 2 ust. 1 wynika, że Dyrektor Biura koordynuje pracę SAW w zakresie niewymienionym w § 1 ust. 2, a w treści § 2 ust. 5 określono, że SAW w zakresie realizacji zadań, o których mowa w § 1 ust. 2 podlega bezpośrednio Szefowi Urzędu. Ponadto w § 14 Wewnętrznego regulaminu Biura Dyrektora Generalnego określony został zakres działania SAW.

Powyższe regulacje, w ocenie Niezależnego Walidatora, zapewniają samodzielność funkcjonowania SAW w zakresie działalności audytu wewnętrznego w Urzędzie.

4. Audyt wewnętrzny w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców prowadzi audytor wewnętrzny posiadający kwalifikacje do przeprowadzania audytu wewnętrznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (egzamin MF), będący usługodawcą niezatrudnionym w jednostce. Z audytorem wewnętrznym zostały zawarte dwie umowy zlecenia, tj.: od 1.11.2021 r. do 31.10.2022 r. oraz od 1.11.2022 r. do

31.10.2023 r. Powyższe spełnia wymóg art. 279 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym umowę z usługodawcą jednostka sektora finansów publicznych zawiera na okres co najmniej roku. Ponadto, w związku z treścią art. 278 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, uzyskana została zgoda Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na prowadzenie audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców przez usługodawcę.

5. Ustalenia wykazały, że w Urzędzie nie wystąpiły przypadki naruszenia niezależności lub obiektywizmu audytu wewnętrznego. Nie wystąpiły również ograniczenia w zakresie tematyki zadań audytowych oraz dostępu do zasobów jednostki. Audytor wewnętrzny nie wykonywał zadań, w trakcie których narażony byłby na konflikt interesów. Nie wystąpiły sytuacje powierzania zadań, które wykraczałyby poza audyt wewnętrzny, a stosowne regulacje i zabezpieczenia w tym zakresie zawarte są w *Karcie audytu wewnętrznego* (rozdział III. Prawa i obowiązki audytora wewnętrznego, pkt 1 ppkt 8-9). Nie wystąpiły też sytuacje oceny przez audytora wewnętrznego działalności, za którą byłby wcześniej odpowiedzialny, gdyż audytor nie był wcześniej zatrudniony w Urzędzie.
6. Ustalono, że występuje bieżąca komunikacja pomiędzy audytorem wewnętrznym a Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zarówno na etapie rocznego planowania oraz sprawozdawczości, jak też na etapie realizacji poszczególnych zadań audytowych. Sprawozdania z zadań audytowych przekazywane są Szefowi Urzędu, Dyrektorowi Generalnemu oraz kierownictwu audytowanych komórek.
7. W zakresie *Standardu 1300 – Program zapewnienia i poprawy jakości* – stwierdzono, że ww. program został określony w *Księdze procedur audytu wewnętrznego* (rozdział 8) i uwzględnia oceny zewnętrzne i wewnętrzne. Na powyższe oceny składały się: ankiety poaudytowe wypełniane przez audytowanych (ankiety jakości pracy audytora wewnętrznego dotyczące zakończonego zadania audytowego, których sporządzanie należy uznać za dobrą praktykę), roczna samoocena audytu wewnętrznego oraz bieżące monitorowanie, realizowane przez audytora wewnętrznego. W związku z bieżącym monitorowaniem działalności audytu wewnętrznego audytor wewnętrzny dokonał przeglądu, a następnie aktualizacji procedur audytu wewnętrznego, w wyniku czego

opracowana została w 2022 r. *Księga procedur audytu wewnętrznego*, która podlegała zatwierdzeniu przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Wyniki samooceny SAW za 2022 r. zostały przedstawione Szefowi Urzędu oraz Dyrektorowi Generalnemu. Wyniki ankiety poaudytowej były przekazywane Szefowi Urzędu na bieżąco. Ostatnia ocena zewnętrzna w formie niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego została przeprowadzona w Urzędzie w 2018 roku, w wyniku czego wystawiona została ocena na poziomie generalnie zgodnym ze Standardami audytu. Stwierdzono, że w sprawozdaniach z zadań audytowych używana była formuła: „przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”, zgodnie ze *Standardem 2430*.

8. W zakresie *Standardu 2000 – Zarządzanie audytem wewnętrznym* – zadania w tym obszarze realizuje audytor wewnętrzny - usługodawca. Z ustaleń wynika, że realizacja zadań audytowych oraz formułowanie zaleceń ukierunkowane jest na przysporzenie jednostce wartości dodanej. Audytor wewnętrzny opracował „*Plan audytu wewnętrznego na rok 2022*” oraz „*Plan audytu wewnętrznego na rok 2023*”, w szczególności w oparciu o analizę ryzyka, priorytety Szefa Urzędu oraz priorytety Komitetu Audytu MSWiA. W procesie planowania audytu, w tym przedstawiania ryzyk na potrzeby planowania, uczestniczą wszyscy zarządzający komórkami organizacyjnymi Urzędu. Analiza ryzyka przeprowadzona została we wszystkich zidentyfikowanych obszarach działalności Urzędu. Za dobrą praktykę na etapie planowania uznać należy sporządzanie przez audytora wewnętrznego Kwestionariusza Oceny Kontroli Wewnętrznej, który przesyłany jest do kierowników wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, w celu umożliwienia przedstawienia m.in. realizacji priorytetowych zadań, zmian organizacyjnych lub prawnych w obszarze działania komórki, a także ryzyk w poszczególnych obszarach działalności Urzędu oraz zagadnień proponowanych do objęcia audytem wewnętrznym. Proces planowania audytu wewnętrznego w Urzędzie został określony w rozdziale 3 *Księgi procedur audytu wewnętrznego*.

Plany audytu wewnętrznego zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i podpisane przez audytora wewnętrznego i Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Następnie zostały przekazane do komórki audytu wewnętrznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, zgodnie z terminem określonym w przepisach prawa.

9. Z ustaleń wynika, że audytor wewnętrzny zapewnia właściwy zakres prac wyznaczony w rocznym planie audytu, efektywnie wykorzystując dostępne zasoby czasowe, w celu skutecznej realizacji zaplanowanych zadań. W SAW prowadzone są rozliczenia czasu pracy (co uznano za dobrą praktykę), które umożliwiają bieżący monitoring realizowanych zadań. Stwierdzono, że w 2022 r. wskaźnik czasu pracy netto na wykonywanie czynności audytowych w SAW wyniósł 76%, a zatem osiągnięty został wskaźnik określony przez Komitetu Audytu MSWiA.
10. W celu oceny potwierdzenia spełnienia wymogów *Standardów: 2100 – Charakter pracy, 2200 – Planowanie zadania, 2300 – Wykonywanie zadania, 2400 – Informowanie o wynikach* – dokonano analizy dokumentacji zadań audytowych zrealizowanych przez audytora wewnętrznego w 2022 r., tj. zadania zapewniającego na temat: *Ocena funkcjonowania Urzędu do Spraw Cudzoziemców w obszarze przeciwdziałania korupcji pod względem zgodności z opracowanym przez CBA dokumentem: „Wytyczne antykorupcyjne dla administracji publicznej w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych oraz zasad postępowania dla urzędników i osób należących do grupy PTEF”* (sprawa w EZD: AW.09800.1.2022) oraz zadania audytowego w formie czynności doradczych na temat: *Ocena gospodarowania nieruchomościami* (sprawa w EZD: AW.09801.2.2022).
W wyniku analizy stwierdzono, że audyt wewnętrzny w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców przyczynia się m.in. do usprawnienia procesów ładu organizacyjnego, usprawnienia funkcjonowania jednostki (w tym zarządzania ryzykiem i stosowanych mechanizmów kontrolnych) oraz wyeliminowania słabości kontroli zarządczej w audytowanych obszarach. W tym celu wydawane były stosowne zalecenia, wspierając tym samym kierownika jednostki w realizacji celów i zadań. Stwierdzono przy tym, że audytor wewnętrzny nie przejmował obowiązków kierownictwa i zarządzania ryzykiem. Ustalono, że realizacja zadania zapewniającego odbywała się w oparciu o wyniki wstępnego badania. Realizując przegląd wstępny, audytor wewnętrzny zapoznał się

z celami i obszarem działalności poddanym audytowi, dokonał udokumentowanej analizy ryzyka, a także uzgodnił z audytowanymi kryteria oceny mechanizmów kontrolnych. W formie pisemnej opracowany został program zadania zapewniającego, w którym zawarto wszystkie elementy wymagane przepisami prawa, w tym zidentyfikowane istotne ryzyka w obszarze działalności jednostki objętym zadaniem audytowym. Program zadania został zatwierdzony przez audytora wewnętrznego. W przypadku realizacji czynności doradczych, na etapie planowania przeprowadzony został przegląd wstępny, w trakcie którego audytor wewnętrzny zapoznał się z obszarem działalności poddanym audytowi. Ponadto audytor wewnętrzny uzgodnił w sposób formalny cel oraz zakres czynności doradczych z Szefem Urzędu oraz z Dyrektorem Biura Dyrektora Generalnego.

Stwierdzono, że w ramach zadań audytowych stosowane są dokumenty robocze audytu (np. listy kontrolne, testy zgodności), a cały proces realizacji zadania jest dokumentowany w systemie EZD, wraz z prowadzoną korespondencją z audytowanymi (w tym mailową) oraz otrzymaną dokumentacją na potrzeby audytu wewnętrznego.

Metodyka realizacji zadań audytowych w Urzędzie została określona w *Księdze procedur audytu wewnętrznego* (w rozdziale 4 – zadania zapewniające, w rozdziale 6 – czynności doradcze).

11. Z ustaleń wynika, że audytor wewnętrzny w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców realizuje zadania z należytą starannością. Dokumentacja z przeprowadzonych zadań audytowych wykazuje, że czynności były realizowane zgodnie z ustalonym celem i zakresem, przy zastosowaniu odpowiednich technik badania. W wyniku analizy dokumentacji ze zrealizowanych zadań audytowych stwierdzono, że czynności i zdarzenia mające znaczenie dla prowadzenia audytu wewnętrznego w UDSC są dokumentowane w celu poparcia wyników audytu oraz wydanych zaleceń. Zasady prowadzenia dokumentacji audytowej określone zostały w rozdziale 7 *Księgi procedur audytu wewnętrznego*, ze wskazaniem, że sprawy prowadzone są w systemie służącym do elektronicznego zarządzania dokumentacją obowiązującym w Urzędzie. Uregulowano również kwestię wglądu/dostępu do dokumentacji audytowej.

12. Stwierdzono, że stosowany w SAW tryb informowania o wynikach zadań audytowych jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz jest udokumentowany. W przypadku realizacji zadania zapewnającego audytor wewnętrzny uzgodnił wstępne wyniki audytu z audytowanymi. Sprawozdanie z zadania zapewnającego zawiera wszystkie elementy wymagane przepisami prawa, a jakość przedstawianych informacji spełnia wymagania *Standardów*. Ustalono, że sprawozdania z zadań audytowych audytor wewnętrzny przekazał kierownikom komórek audytowanych oraz Szefowi Urzędu i Dyrektorowi Generalnemu Urzędu.
13. Stwierdzono, że w ramach sprawozdawczości z zakresu działalności audytu wewnętrznego w Urzędzie, audytor wewnętrzny przedstawił Szefowi Urzędu „Półroczną informację o zrealizowanych zadaniach audytowych w okresie styczeń – czerwiec 2022 roku”, „Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego w 2022 roku” oraz „Informację dotyczącą audytu wewnętrznego w roku 2022”.
- Ww. dokumenty zostały przesłane do komórki audytu wewnętrznego w MSWiA, zgodnie z terminem określonym w przepisach prawa. Ponadto w Urzędzie sporządzona została „Informacja o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w roku 2022”, która przesłana została do Ministra Finansów, zgodnie z wymogiem ustawy o finansach publicznych. Dokumenty sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi wzorami.
14. W zakresie *Standardów*: 2500 – *Monitorowanie postępów*, 2600 – *Informowanie o akceptacji ryzyka* – odnosząc się do monitoringu wyników audytu wewnętrznego stwierdzono, że w *Księdze procedur audytu wewnętrznego* określono sposób realizacji czynności monitorujących i sprawdzających (rozdział 5), m.in. wskazując, że audytor wewnętrzny zwraca się do kierowników komórek audytowanych objętych zadaniem o informację na temat działań podjętych w celu realizacji zaleceń oraz stopnia ich realizacji, a następnie dokonuje analizy otrzymanych informacji, uwzględniając w szczególności ocenę ryzyka występującego w obszarze ryzyka objętym zadaniem zapewnającym. Na potwierdzenie spełnienia wymogów ww. *Standardów* dokonano analizy dokumentacji z przeprowadzonych w 2022 r. czynności sprawdzających oraz czynności monitorujących realizację wydanych zaleceń (nie było zaleceń o istotnym poziomie ryzyka,

lecz o niskim poziomie ryzyka). W wyniku powyższego stwierdzono, że realizacja zaleceń przez komórki audytowane jest przez audytora wewnętrznego monitorowana. W ramach monitoringu audytor wewnętrzny prowadzi tabelę realizacji zaleceń (co uznano za dobrą praktykę).

Czynności sprawdzające przeprowadzone w 2022 r. dotyczyły zadania audytowego na temat: *Audyt bezpieczeństwa informacji*, zrealizowanego w 2020 r., sygn. 03/2020, 01/2021 (sprawa w EZD: BDG.AW.09800.2.2022).

15. Analiza dokumentacji SAW wykazała, że w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców nie wystąpiły przypadki świadczące o naruszeniu przez audytora wewnętrznego Kodeksu Etyki IIA.

Poczynione przez Niezależnego Walidatora obserwacje i ustalenia w pełni potwierdzają ustalenia zawarte w *„Raportie z samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców”* z dnia 6 marca 2023 r.

Dodatkowo Niezależny Walidator dokonał poniższej szczegółowej obserwacji dotyczącej działalności audytu wewnętrznego w jednostce.

Obserwacja

Standard 1321 – Użycie formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”: Stwierdzenie, że audyt wewnętrzny funkcjonuje zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.

Standard 2430 – Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”: Stwierdzenie, że zadania zostały przeprowadzone zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wyniki programu zapewnienia i poprawy jakości potwierdzają ten stan.

W Urzędzie do Spraw Cudzoziemców w sprawozdaniach z zadań audytowych używana była przez audytora wewnętrznego formuła: *„przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego”, zgodnie ze Standardem 2430.*

Zalecenie

W związku z uzyskaną oceną zewnętrzną audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców, potwierdzającą zgodność ze *Standardami* na poziomie „generalnie zgodnym”, zalecane jest używanie nadal przez audytora wewnętrznego odpowiedniej formuły dotyczącej zgodności z *Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*, o czym mowa w *Standardzie 1321* oraz w *Standardzie 2430*.

Przeprowadzona przez Niezależnego Walidatora walidacja samooceny audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców stanowi realizację *Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne*. Uzyskane w wyniku niezależnej walidacji potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców realizowana jest na poziomie **generalnie zgodnym** z *Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*, umożliwia stosowanie przez audytora wewnętrznego w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców formuły zgodności ze *Standardami*, o czym mowa w *Standardzie 1321* oraz w *Standardzie 2430*.

Walidator

.....

Wykonano w 3 egzemplarzach:

Egz. nr 1 - Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Egz. nr 2 - Zespół Audytu Wewnętrznego Departament Kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Egz. nr 3 - ad acta - Audyt Wewnętrzny Komendy Głównej Straży Granicznej

Wyk.: B. Zięba

Data: 03.08.2023 r.

ZAŁĄCZNIK nr 1

**PODSUMOWANIE
walidacji samooceny audytu wewnętrznego**

		Ocena w raporcie z samooceny	✓ ocena niezależnego walidatora / ów		
		GZ/CZ/NZ	GZ	CZ	NZ
Ogólna ocena		GZ	✓		
Standardy atrybutów					
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność	GZ	✓		
1010	Uznawanie obowiązkowych wytycznych w karcie audytu wewnętrznego	GZ	✓		
1100	Niezależność i obiektywizm	GZ	✓		
1110	Niezależność organizacyjna	CZ		✓	
1111	Bezpośrednia współpraca z radą	GZ	✓		
1112	Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny	GZ	✓		
1120	Indywidualny obiektywizm	GZ	✓		
1130	Naruszenie niezależności lub obiektywizmu	GZ	✓		
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1210	Biegłość	GZ	✓		
1220	Należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1230	Ciągły rozwój zawodowy	GZ	✓		
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1310	Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1311	Oceny wewnętrzne	GZ	✓		
1312	Oceny zewnętrzne	GZ	✓		
1320	Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1321	Użycie formuły „zgodny z <i>Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
1322	Ujawnienie braku zgodności	GZ	✓		
Standardy działania					
2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym	GZ	✓		
2010	Planowanie	GZ	✓		
2020	Informowanie i zatwierdzanie	GZ	✓		
2030	Zarządzanie zasobami	GZ	✓		

2040	Zasady i procedury	GZ	✓		
2050	Koordynowanie i zaufanie	GZ	✓		
2060	Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie	GZ	✓		
2070	Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny	GZ	✓		
2100	Charakter pracy	GZ	✓		
2110	Ład organizacyjny	GZ	✓		
2120	Zarządzanie ryzykiem	GZ	✓		
2130	Kontrola	GZ	✓		
2200	Planowanie zadania	GZ	✓		
2201	Aspekty planowania	GZ	✓		
2210	Cele zadania	GZ	✓		
2220	Zakres zadania	GZ	✓		
2230	Przydział zasobów	GZ	✓		
2240	Program zadania	GZ	✓		
2300	Wykonywanie zadania	GZ	✓		
2310	Zbieranie informacji	GZ	✓		
2320	Analiza i ocena	GZ	✓		
2330	Dokumentowanie informacji	GZ	✓		
2340	Nadzorowanie zadania	GZ	✓		
2400	Informowanie o wynikach	GZ	✓		
2410	Kryteria informowania	GZ	✓		
2420	Jakość informacji	GZ	✓		
2421	Błędy i pominięcia	GZ	✓		
2430	Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z <i>Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
2431	Ujawnienie nieprzestrzegania	GZ	✓		
2440	Przekazywanie wyników	GZ	✓		
2450	Ogólne opinie	GZ	✓		
2500	Monitorowanie postępów	GZ	✓		
2600	Informowanie o akceptacji ryzyka	GZ	✓		
Kodeks Etyki IIA		GZ	✓		

Walidator

.....

7. Raport z niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Zakładzie Emerytalno – Rentowym MSWiA

RAPORT
Z WALIDACJI SAMOOCENY
AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

W
ZAKŁADZIE EMERYTALNO–RENTOWYM
MSWiA

Warszawa, czerwiec 2023r.

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

I.1. Opinia co do zgodności ze *Standardami*

Na podstawie przeprowadzonej niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego, Walidator potwierdza, że **działalność audytu wewnętrznego funkcjonującego w Zakładzie Emerytalno-Rentowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji** (dalej: ZER MSWiA) jest:

- Generalnie zgodna**
- Częściowo zgodna
- Niezgodna²²

ze **standardami audytu wewnętrznego** obowiązującymi w sektorze publicznym (komunikat Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. Dz. U. MRiF Nr 28) oraz przepisami prawa w zakresie audytu wewnętrznego – ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022 nr 1634 t.j. z późn. zm.) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz. U. z 2018r. poz. 506).

Ocena została wykonana na bazie standardów międzynarodowych IIA, a obowiązujących w jednostce sektora finansów publicznych na podstawie delegacji ustawowej – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022 nr 1634 t.j. z późn. zm.)

Głównym przedmiotem oceny dokonanej przez Niezależnego Walidatora było sprawdzenie zapewnień i ocen wyrażonych w *Raporcie z samooceny audytu wewnętrznego w ZER MSWiA*, z dnia 31 marca 2023 r., sporządzonym przez Audytora Wewnętrznego, Pana Piotra Michalaka.

---

²² Na podstawie Podręcznika Oceny Jakości Wykonywania Audytu Wewnętrznego wydanego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA):

- „Generalnie zgodna” – tzn., że odpowiednie struktury, zasady i procedury działalności audytu wewnętrznego oraz procesy, w których są one zastosowane odpowiadają wymogom danego Standardu lub elementowi Kodeksu etyki. Dla sekcji i głównych kategorii oznacza, że istnieje generalna zgodność z większością poszczególnych Standardów lub elementów Kodeksu etyki i przynajmniej częściowa zgodność w stosunku do pozostałych indywidualnych Standardów w danej sekcji lub kategorii. Nie występują sytuacje, które wymagają znaczącej/istotnej poprawy w zakresie osiągnięcia celów Standardów i Kodeksu etyki, ale należy szukać możliwości ulepszenia stosowania Standardów i Kodeksu etyki, poprawy efektywności ich stosowania oraz osiągnięcia ich celów.

- „Częściowo zgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny podejmuje działania, aby osiągnąć zgodność z wymogami indywidualnych Standardów czy elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii, ale nie udaje mu się osiągnąć niektórych ważnych celów. Oznacza to znaczne/istotne możliwości poprawy efektywności stosowania Standardów i Kodeksu etyki lub też osiągnięcia zamierzonych celów. Niektóre niezgodności mogą pozostawać poza kontrolą audytu wewnętrznego i mogą skutkować rekomendacjami adresowanymi do kierownictwa jednostki. Zazwyczaj wystąpią sytuacje, które wymagają istotnego ulepszenia w zakresie efektywnego stosowania Standardów czy Kodeksu etyki i/lub w zakresie osiągnięcia celów Standardów czy Kodeksu etyki.

- „Niezgodna” – tzn., że audyt wewnętrzny nie jest świadomy działania niezgodnego ze Standardami oraz nie podejmuje działań, aby osiągnąć tę zgodność lub też nie osiąga wielu indywidualnych celów Standardów lub elementów Kodeksu etyki, sekcji lub głównych kategorii. Niezgodności te mają silny negatywny wpływ na efektywność działania audytu wewnętrznego i przysparzanie wartości dodanej jednostce. Sytuacje te oznaczają istotne możliwości poprawy działania, włączając działania kierownictwa jednostki. Niezgodności te będą miały znaczący negatywny wpływ na funkcję i skuteczność działalności audytu wewnętrznego.

Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi *Standardami* przedstawiony został w załączniku nr 1 do niniejszego raportu.

Ustalenia związane z wydaną opinią, w tym zidentyfikowane możliwości dalszych ulepszeń zawarto w dalszej części raportu, a sformułowane wnioski/zalecenia uwzględniają dotychczasową działalność audytu wewnętrznego.

I.2. Główne ustalenia oceny

Na podstawie przeprowadzonej oceny Walidator stwierdził, że

14. Zarządzanie audytem wewnętrznym prowadzone jest bez zastrzeżeń i spełnia oczekiwania stawiane wobec audytu wewnętrznego określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022 nr 1634 t.j. z późn. zm.).
15. Rozporządzenie MSWiA z dnia 12 grudnia 2022r.²³ określa zadania Dyrektora Zakładu, przewiduje obsługę Zakładu poprzez komórki organizacyjne, w tym wydziały i stanowiska.
16. Wewnętrzną strukturę oraz zakres zadań komórek organizacyjnych określa Regulamin organizacyjny ZER MSWiA. W okresie objętym walidacją obowiązywała Decyzja nr 38/2021 Dyrektora ZER MSWiA²⁴ w sprawie regulaminu organizacyjnego ZER MSWiA.
17. Istnieje Karta audytu wewnętrznego oraz księga procedur audytu wewnętrznego. Karta AW została wprowadzona odpowiednio Decyzją nr 28/2020 Dyrektora ZER MSWiA z dnia 14 lipca 2020r. w sprawie wprowadzenia karty audytu wewnętrznego w Zakładzie Emerytalno–Rentowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Księga procedur wymaga aktualizacji w części jej zapisów, a po jej aktualizacji zatwierdzenia przez Dyrektora ZER MSWiA, w związku z zapisami wynikającymi z Regulaminu Organizacyjnego²⁵.
18. Karta AW oraz Regulamin organizacyjny ZER MSWiA właściwie pozycjonuje funkcję audytu wewnętrznego w ZER MSWiA oraz pozwala wypełniać jego funkcje zgodnie z prawem i standardami Ministra Finansów.
19. Całość dokumentacji – decyzje Dyrektora ZER MSWiA są dostępne dla wszystkich pracowników ZER MSWiA na sieciowym dysku wspólnym (Z:).
20. Planowanie roczne odbywa się z uwzględnieniem wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz. U. z 2018r. poz. 506), proces planowania uwzględnia analizę ryzyka, priorytety Komitetu Audytu oraz Dyrektora Zakładu.

---

²³ rozporządzenie MSWiA z dnia 12 grudnia 2022r. w sprawie organu emerytalnego właściwego do ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin.

²⁴ Regulamin organizacyjny ZER MSWiA został zmieniony Decyzją nr 56/2021 z dnia 29 października 2021r., nr 2/2022 z dnia 21 lutego 2022r., nr 5/2022 z dnia 1 kwietnia 2022r., nr 18/2022 z dnia 14 listopada 2022r.

²⁵ Regulamin organizacyjny ZER MSWiA z dnia 1 czerwca 2021r. określa, że „procedury postępowania zatwierdzają Dyrektor Zakładu, Zastępca dyrektora Zakładu lub Główny Księgowy Zakładu, w stosunku do podległych im komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy odpowiedzialnych za przygotowanie procedury...”.

- Plan audytu wewnętrznego został podpisywany przez audytora wewnętrznego i Dyrektora Zakładu oraz przekazany zgodnie z trybem określonym w przepisach prawa.
21. W badanym okresie 2022r. działalność audytu wewnętrznego zrealizowała cztery zadania zapewniające, głównie w obszarach działalności wspomagającej Zakładu (w tym dwa zadania stanowiące priorytet Komitetu Audytu).
  22. Dokumentacja wytworzona na potrzeby realizacji zadań audytowych zawierały wymagane informacje i były dystrybuowane zgodnie z trybem określonym w przepisach rozporządzenia metodologicznego i standardach audytu wewnętrznego.
  23. Program zapewnienia i poprawy jakości został określony i przyjęty w Księdze procedur audytu oraz jest realizowany między innymi w zakresie wewnętrznych i zewnętrznych ocen działalności audytu wewnętrznego.
Oceny wewnętrzne realizowane są corocznie w formie samooceny.
W odniesieniu do standardu 1312 – oceny zewnętrzne, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzone co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji, stwierdzono, że ostatnia ocena zewnętrzna audytu wewnętrznego została przeprowadzona przez audytorów wewnętrznych zatrudnionych w Komendzie Głównej Policji w 2018r. w formie niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne.
  24. Ustalono, że Księga procedur audytu wewnętrznego będzie podlegała aktualizacji i zostanie przedłożona Dyrektorowi Zakładu do zatwierdzenia, zgodnie z trybem określonym w regulaminie organizacyjnym Zakładu.
  25. Należy stale wzmacniać pozycję audytu wewnętrznego w ZER MSWiA w kontekście doskonalenia i ewaluacji kontroli zarządczej. Rekomendacja ta nie jest podyktowana żadnymi nieprawidłowościami w jego działaniu, ale stanowi obszar stałego usprawniania (*continuous improvement*).
  26. W zarządzaniu audytem wewnętrznym w ZER MSWiA należy zwracać uwagę na ścisłe powiązanie jakości funkcjonowania audytu wewnętrznego z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej (zwłaszcza zarządzania ryzykiem). Funkcja audytu odgrywa istotną rolę, m.in. w kontekście obowiązywania systemu kontroli zarządczej w Zakładzie.
  27. Audytor Wewnętrzny Zakładu może na bieżąco pełnić rolę doradcy ds. funkcjonowania kontroli zarządczej w ZER MSWiA. Działania o charakterze doradczym powinny zostać włączane do planu rocznego jako zadania o charakterze doradczym, obok zadań zapewniających – plan powinien wskazywać zaangażowanie czasowe audytora w ich pełnienie.
  28. Rola audytu w Zakładzie polega na aktywnym doradztwie i wsparciu kierownictwa w toku realizowanych celów i zadań Jednostki – co jest w pełni zgodne z MSPZAW.
  29. Nie zidentyfikowano krytycznych błędów, które mogłyby wskazywać na niezgodność z w/w Standardami.
  30. Program zapewnienia i poprawy jakości wskazuje na działanie zgodne ze standardami. Walidator wskazuje zatem możliwość użycia w sprawozdaniach z audytu formuły

„Przeprowadzono zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego”, po wdrożeniu wniosków i zaleceń z przeprowadzonej oceny.

31. Szczegółowy wykaz zgodności z poszczególnymi Standardami przedstawiony został w załączniku do niniejszego raportu. Ustalenia związane z wydaną opinią, w tym zidentyfikowane możliwości ulepszeń, zawarto w dalszej części raportu, a sformułowane wnioski/zalecenia uwzględniają dotychczasową działalność audytu wewnętrznego.

I.3. Zalecenia/propozycje usprawnień

W wyniku przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego sformułowano wnioski i zalecenia:

1. przeprowadzenie procesu aktualizacji procedur wewnętrznych w zakresie funkcjonowania audytu wewnętrznego, tj. Księgi procedur audytu wewnętrznego w ZER MSWiA, zatwierdzenie jej przez Dyrektora Zakładu i stosowanie w bieżącej pracy przez audytora wewnętrznego zatrudnionego w Jednostce,
2. dążenie do pełnej realizacji zaplanowanych w rocznym Planie audytu wewnętrznego zadań audytowych.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

II.1. Podstawowe informacje o przeprowadzonej ocenie zewnętrznej audytu wewnętrznego

1. Głównym celem niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego było potwierdzenie, że działalność audytu wewnętrznego w ZER MSWiA realizowana jest zgodnie ze standardami.
2. Niezależna walidacja samooceny audytu wewnętrznego w Zakładzie stanowi realizację:
  5. Standardu 1312 – Oceny zewnętrzne, zgodnie z którym oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną, niezależną osobę lub zespół spoza organizacji,
  6. Postanowień uchwały nr 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022r. w sprawie przeprowadzenia niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne.
7. Przeprowadzenie walidacji zostało poprzedzone sporządzeniem przez Walidatora harmonogramu wykonania przedmiotowej oceny, który został uzgodniony z Audytorem Wewnętrznym w ZER MSWiA. Czynności zostały przeprowadzone w okresie kwiecień – maj 2023r. przez Iwonę Banach, Audytora Wewnętrznego zatrudnionego w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
8. Niezależny Walidator legitymuje się certyfikatem ukończenia kursu z zakresu oceny jakości audytu wewnętrznego, przeprowadzonego przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (IIA):
  - Internal Audit Quality Assessment - Performing in Internal or External Review (QAV), Akredytacja IIA Global,
  - Quality Assessment IIA Polska o numerze 1236/17/283 z dnia 8 września 2017r.

9. Walidator podpisał oświadczenie o braku występowania okoliczności świadczących o konflikcie interesów z ZER MSWiA²⁶. Zgodnie z § 6 ust. 3 pkt 1 uchwały 3 Komitetu Audytu z dnia 12 grudnia 2022r. podpisane oświadczenie o braku występowania okoliczności świadczących o konflikcie interesów z Jednostką, którą audytor wewnętrzny KG PSP będzie walidować oraz harmonogram przeprowadzenia walidacji samooceny audytu wewnętrznego w Zakładzie, zostały przesłane w dniu 18 stycznia 2022r. do komórki audytu wewnętrznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

II.2. Zakres i metodyka

Niezależną walidację samooceny audytu wewnętrznego przeprowadzono przy użyciu technik analityczno-porównawczych, które obejmowały analizę Kwestionariusza samooceny audytu wewnętrznego w ZER MSWiA i Raportu z samooceny (...), przepisów i procedur wewnętrznych dotyczących organizacji i funkcjonowania audytu wewnętrznego w Zakładzie. W ramach oceny, analizie poddano również wskazaną przez Walidatora i udostępnioną przez audytora wewnętrznego ZER MSWiA dokumentację źródłową za okres 2022r. Uzupełnieniem analizy dokumentacji źródłowej były także wywiady z audytorem wewnętrznym ZER MSWiA.

W badaniu nie stosowano próbkowania, zbadano komplet dokumentów przedstawionych przez audytora. Analiza dokumentacji miała charakter kompleksowy.

W celu zweryfikowania ocen przedstawionych w raporcie z samooceny Walidator dokonał analizy następującej dokumentacji źródłowej:

71. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 grudnia 2022r. w sprawie organu emerytalnego właściwego do ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin (D. U. MSWiA z 2022r., poz. 2675).
72. Regulamin Organizacyjny - wprowadzony Decyzją nr 38/2021 Dyrektora ZER MSWiA z dnia 1 czerwca 2021r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego komórek organizacyjnych ZER MSWiA wraz ze zmianami.
73. Karta audytu wewnętrznego – Decyzja nr 28/2020 Dyrektora ZER MSWiA z dnia 14 lipca 2020r. w sprawie wprowadzenia karty audytu wewnętrznego w Zakładzie Emerytalno–Rentowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
74. Księga procedur audytu wewnętrznego z dnia 18 maja 2020r., która zawiera Program Zapewnienia i Poprawy Jakości.
75. Zakres czynności audytora wewnętrznego ZER MSWiA.
76. Upoważnienie do przeprowadzania audytu wewnętrznego zgodnie z planem audytu wewnętrznego na 2022 r. wydane przez Dyrektora ZER MSWiA.

---

²⁶ Oświadczenie podpisane w dniu 18 stycznia 2023r.

77. Plan audytu wewnętrznego na rok 2022 z dnia 31 grudnia 2021 r., analiza ryzyka sporządzona na potrzeby jego opracowania, potwierdzenie udziału Dyrektora Zakładu w procesie planowania rocznego poprzez określenie priorytetów kierownika Jednostki.
78. Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego za rok 2022 z dnia 31 stycznia 2023 r.,
79. Informacja dotycząca audytu wewnętrznego w roku 2022, przesłana do Ministerstwa Finansów za pośrednictwem ePUAP w dniu 31 stycznia 2023r.
80. Półroczna informacja o zrealizowanych zadaniach audytowych w okresie styczeń – czerwiec 2022 r. z dnia 15 lipca 2022 r.
81. Rozliczenie czasu pracy - wskaźniki czasu pracy za 2022r. w zakresie audytu wewnętrznego.
82. Samoocena audytu wewnętrznego w Zakładzie Emerytalno-Rentowym MSWiA za 2022r.
83. Informacja dotycząca udziału audytora wewnętrznego Zakładu w szkoleniach w 2022r. (skany zaświadczeń).
84. dokumentacja zadań audytowych:
  1. zadanie zapewniające „Prowadzenie spraw w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”;
  2. zadanie zapewniające „Ocena funkcjonowania ZER MSWiA w obszarze przeciwdziałania korupcji pod względem zgodności z opracowanym przez CBA dokumentem: *„Wytyczne antykorupcyjne dla administracji publicznej w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych oraz zasad postępowania dla urzędników i osób należących do grupy PTEF”*.
  3. Notatka z czynności sprawdzających w zakresie zadania audytowego nt. „Ocena prawidłowości realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 października 2018r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020r. poz. 1342 z późn zm.)”

II.3. Szczegółowe ustalenia/obserwacje i wydane zalecenia/propozycje usprawnień

Poczynione przez Niezależnego Walidatora obserwacje i ustalenia potwierdzają ustalenia wynikające z dokumentu Raport z samooceny audytu wewnętrznego w ZER MSWiA.

14. W strukturze Zakładu wyodrębniono organizacyjnie samodzielne stanowisko pracy o nazwie Audytor Wewnętrzny, które podlega bezpośrednio Dyrektorowi ZER MSWiA (zgodnie z Decyzją nr 38/2021 Dyrektora ZER MSWiA z dnia 1 czerwca 2021r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego komórek organizacyjnych ZER MSWiA wraz ze zmianami).

Z regulaminu organizacyjnego Zakładu wynika również, że Dyrektor Zakładu sprawuje bezpośredni nadzór nad Audytorem wewnętrznym, a w razie jego nieobecności – Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno-Informatycznych.

15. Powyższe zostało również usankcjonowane decyzją nr 28/2020 Dyrektora ZER MSWiA z dnia 14 lipca 2020r. w sprawie wprowadzenia Karty audytu wewnętrznego w ZER MSWiA.
16. Analiza zapisów w Karcie audytu wewnętrznego oraz Księdze Procedur wykazała wymagane w Standardach zapisy, określone zostały między innymi zasady funkcjonowania audytu

wewnętrznego, w tym: cele i zadania audytu wewnętrznego, zakres działania, organizacja audytu wewnętrznego, prawa i obowiązki audytora wewnętrznego oraz relacje z kierownikami i pracownikami komórek organizacyjnych.

17. Księga procedur audytu wewnętrznego, zgodnie z opinią audytora wewnętrznego będzie podlegała aktualizacji i zostanie przedłożona Dyrektorowi Zakładu do zatwierdzenia, zgodnie z zapisami wynikającymi z regulaminu organizacyjnego Jednostki.
18. Program zapewnienia i poprawy jakości jest elementem Księgi procedur audytu wewnętrznego. Walidator ustalił, że dokument (Księga) po aktualizacji treści zapisów Księgi, zostanie zatwierdzony przez Dyrektora Zakładu i formalnie wprowadzony do stosowania przez audytora wewnętrznego. Taki obowiązek wynika wprost z obowiązującego regulaminu organizacyjnego Zakładu, który określa, że „procedury postępowania zatwierdzają Dyrektor Zakładu, Zastępca dyrektora Zakładu lub Główny Księgowy Zakładu, w stosunku do podległych im komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy odpowiedzialnych za przygotowanie procedury...”.
19. Przeprowadzane są samooceny audytu wewnętrznego, prowadzony jest bieżący monitoring działalności audytu wewnętrznego oraz monitoring realizacji zaleceń. Wyniki PZPJ przekazywane są do Dyrektora Zakładu. Zapewniono również oceny zewnętrzne audytu wewnętrznego w Jednostce. Ostatnia ocena zewnętrzna została przeprowadzona w 2018r. przez audytorów wewnętrznych Komendy Głównej Policji w ramach niezależnej walidacji samooceny audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale sprawy wewnętrzne.
20. Audyt wewnętrzny w Zakładzie prowadzony jest przez audytora wewnętrznego zatrudnionego na samodzielnym stanowisku pracy. Samodzielność oraz niezależność organizacyjną zapewniono i określono w decyzjach Dyrektora Zakładu (odpowiednio regulamin organizacyjny i Karta AW).
21. Audytor wewnętrzny posiada zakres obowiązków. Ustalono, że audytor wewnętrzny regularnie uczestniczył w badanym okresie 2022r. w szkoleniach organizowanych przez Ministerstwo Finansów oraz zdobywał wiedzę oraz umiejętności poprzez samokształcenie.
22. Ustalenia w samoocenie w zakresie niezależności wykazały, że nie wystąpiły przypadki naruszeń niezależności lub obiektywizmu audytu wewnętrznego. Nie wystąpiły również przypadki ograniczenia zakresu audytu oraz dostępu do danych/zasobów Jednostki. Według oświadczenia audytora wewnętrznego wynika, że nie wykonywał zadań w trakcie których narażony byłby na konflikt interesów. Audytor wewnętrzny nie był również członkiem żadnego zespołu.
23. Plan audytu wewnętrznego na rok 2022 został sporządzony w wymaganym terminie i podpisany zarówno przez Audytora wewnętrznego, jak i Dyrektora ZER MSWiA oraz przekazany do komórki audytu wewnętrznego w MSWiA. Jego przygotowanie zostało poprzedzone przeprowadzeniem analizy ryzyka, w której uwzględniono obszary zarówno działalności podstawowej, jak i wspomagającej Zakładu. Ujęto w nim realizację 5 zadań zapewniających oraz czynności sprawdzających i monitorujących realizację zaleceń audytu, nie planując czynności doradczych oraz zakładając rezerwę czasową na zadanie zlecone przez Ministra Finansów. Planowanie roczne na 2022r. uwzględniało wszystkie wymagania określone przepisami prawa.

24. Dokumentacja z zadania zapewnającego była kompletna, zawierała odpowiednio wyniki przeglądu wstępnego, analizę ryzyka dla zadania, potwierdzenie uzgodnienia kryteriów oceny, program zadania, dokumentacje roboczą, wstępne wyniki audytu oraz sprawozdanie z zadania zapewnającego. Dokumentacja robocza zawierała istotne informacje niezbędne do osiągnięcia celów zadania i była zebrana w sposób wystarczający do poparcia wyników audytu i sformułowanych zaleceń. Po zakończeniu każdego zadania zapewnającego, audytor wewnętrzny stosował ankiety poaudytowe.
25. Audytor wewnętrzny przedstawił dowody potwierdzające monitorowanie realizację zaleceń audytu przeprowadzonego w 2022r. Zapewniono również realizację czynności sprawdzających, których wyniki były dokumentowane i przekazywane do Dyrektora Zakładu i audytowanego (data wpływu do sekretariatu Dyrektora ZER MSWiA).
26. W ramach rocznej sprawozdawczości z zakresu działalności audytu wewnętrznego w ZER MSWiA, sporządzono, w wymaganym terminie dokumenty: Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego w 2022r., Informację dotyczącą audytu wewnętrznego za 2022r., Informację o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w 2022r. i przekazano je do Dyrektora Zakładu oraz odpowiednio do komórki audytu wewnętrznego MSWiA oraz do Ministerstwa Finansów.
27. W 2022r. wskaźnik netto przeznaczony na wykonywanie zadań audytowych wynosił 85%. Walidator stwierdził wykonanie wskaźnika ustalonego przez Komitet Audytu MSWiA.

Uwzględniając powyższe, poczynione przez Niezależnego Walidatora ustalenia potwierdzają ocenę Audytora wewnętrznego ZER MSWiA zawartą w raporcie samooceny audytu wewnętrznego w Zakładzie z dnia 31 marca 2023r.

Walidator: Iwona Banach

Wykonano w 3 egzemplarzach:

Egz. 1 – Dyrektor Zakładu (za pośrednictwem Audytora wewnętrznego)

Egz. 2 - ZAW Departament Kontroli i Nadzoru MSWiA

Egz. 3 – Audytor wewnętrzny Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

ZAŁĄCZNIK nr 1

**PODSUMOWANIE
walidacji samooceny audytu wewnętrznego**

		Ocena w raporcie z samooceny	✓ ocena niezależnego walidatora / ów		
		GZ/CZ/NZ	GZ	CZ	NZ
Ogólna ocena		GZ	✓		
Standardy atrybutów		GZ	✓		
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność	GZ	✓		
1010	Uznawanie obowiązkowych wytycznych w karcie audytu wewnętrznego	GZ	✓		
1100	Niezależność i obiektywizm	GZ	✓		
1110	Niezależność organizacyjna	GZ	✓		
1111	Bezpośrednia współpraca z radą	GZ	✓		
1112	Role zarządzającego audytem wewnętrznym wykraczające poza audyt wewnętrzny	GZ	✓		
1120	Indywidualny obiektywizm	GZ	✓		
1130	Naruszenie niezależności lub obiektywizmu	GZ	✓		
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1210	Biegłość	GZ	✓		
1220	Należyta staranność zawodowa	GZ	✓		
1230	Ciągły rozwój zawodowy	GZ	✓		
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1310	Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1311	Oceny wewnętrzne	GZ	✓		
1312	Oceny zewnętrzne	GZ	✓		
1320	Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości	GZ	✓		
1321	Użycie formuły „zgodny z <i>Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
1322	Ujawnienie braku zgodności	GZ	✓		
Standardy działania		GZ	✓		
2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym	GZ	✓		
2010	Planowanie	GZ	✓		
2020	Informowanie i zatwierdzanie	GZ	✓		
2030	Zarządzanie zasobami	CZ		✓	
2040	Zasady i procedury	CZ		✓	
2050	Koordynowanie i zaufanie	GZ	✓		

2060	Składanie sprawozdań kierownictwu wyższego szczebla i radzie	GZ	✓		
2070	Usługodawca zewnętrzny a odpowiedzialność organizacji za audyt wewnętrzny	GZ	✓		
2100	Charakter pracy	GZ	✓		
2110	Ład organizacyjny	GZ	✓		
2120	Zarządzanie ryzykiem	GZ	✓		
2130	Kontrola	GZ	✓		
2200	Planowanie zadania	GZ	✓		
2201	Aspekty planowania	GZ	✓		
2210	Cele zadania	GZ	✓		
2220	Zakres zadania	GZ	✓		
2230	Przydział zasobów	GZ	✓		
2240	Program zadania	GZ	✓		
2300	Wykonywanie zadania	GZ	✓		
2310	Zbieranie informacji	GZ	✓		
2320	Analiza i ocena	GZ	✓		
2330	Dokumentowanie informacji	GZ	✓		
2340	Nadzorowanie zadania	GZ	✓		
2400	Informowanie o wynikach	GZ	✓		
2410	Kryteria informowania	GZ	✓		
2420	Jakość informacji	GZ	✓		
2421	Błędy i pominięcia	GZ	✓		
2430	Użycie formuły „przeprowadzono zgodnie z <i>Międzynarodowymi standardami profesjonalnej praktyki zawodowej audytu wewnętrznego</i> ”	GZ	✓		
2431	Ujawnienie nieprzestrzegania	GZ	✓		
2440	Przekazywanie wyników	GZ	✓		
2450	Ogólne opinie	GZ	✓		
2500	Monitorowanie postępów	GZ	✓		
2600	Informowanie o akceptacji ryzyka	GZ	✓		
Kodeks Etyki IIA			GZ		

Walidator: Iwona Banach